

Fornleifaskráning vegna deiliskipulags í Kvígindisfirði, Austur-Barðastrandarsýslu

Óskar Leifur Arnarsson
2016

Mynd 1: Forsíðumyndin er tekin ofan við bæjarstæði Kvígindisfjarðar, út fjörðinn. Vinstra megin er Bæjarnes og hægra megin Svínanes. (Mót suðsuðaustur. Ljós. ÓLA).

© Óskar Leifur Arnarsson, desember 2016

Fornleifaskráning vegna deiliskipulags í Kvígindisfirði, Austur-Barðastrandarsýslu

Útgáfustaður: Patreksfjörður

Útgefandi: Óskar Leifur Arnarsson

Netfang: oskarar@gmail.com

Unnið fyrir landeigendur.

Minjastofnun Íslands - auðkennisnúmer verkefnis: 1836

Heiti verkefnis: Fornleifaskráning vegna deiliskipulags í Kvígindisfirði, Austur-Barðastrandarsýslu	Verknr. / Rannsóknarnr.(Minjastofnun Íslands): 1836
Sveitafélag / (Hreppur): Reykholahreppur (Múlahreppur)	Sýsla: Austur-Barðastrandarsýsla
Jörð / lögbýli: Kvígindisfjörður	Landnúmer (Þjóðskrá Íslands): 139635
Verkkaupi: -	Landeigandi, heimilisfang:
Landmælingar Íslands – Herforingjaráðskort: 23 NV. Gufudalur - Vattarnes	Hnit: -
Gripir nr. (Sarpur):	Sýni:
Skýrsluhöfundur: Óskar Leifur Arnarsson	Tímabil vettvangsvinnu: 29.5. og 20.8.2016
Verkefnisstjóri: Óskar Leifur Arnarsson	Dagsetning: 16.12.2016

☐

Verkefnið/skipulagið stangast ekki á við menningarminjalög

☒

Verkefnið/skipulagið stangast á við menningarminjalög

Efnisyfirlit

1. Inngangur.....	1
2. Markmið og aðferðir.....	3
Tilgangur fornleifaskráninga.....	3
Af hverju fornleifaskráning?.....	5
Fornleifaskráning og aðferðir.....	5
Staðardagskrá 21 - sjálfbær þróun.....	6
3. Sögulegt yfirlit.....	7
Nýbýlið Hvammur.....	10
4. Úttekt á einstökum byggingareitum.....	11
5. Niðurstöður.....	17
6. Heimildaskrá.....	19
7. Kort.....	21
8. Fornleifaskrá.....	25

1. Inngangur

Undirritaður var fenginn til að vinna fornleifaskráningu fyrir landeigendur vegna fyrirhugaðs deiliskipulags og sumarhúsabyggðar á hluta lands jarðarinnar Kvígindisfjarðar (landnúmer: 139635) sem er í botni samnefnds fjarðar í Reykhólahreppi. Vettvangsvinna vegna fornleifaskráningar fór fram 29. maí og 20. ágúst 2016. Land jarðarinnar er beggja vegna Kvígindisfjarðar og fornleifaskráningin takmarkast við skipulagssvæðið sem er undirlendið í fjarðarbotninum og afmarkast af utanverðu Hádegisholti að vestanverðu og Kvígindisfjarðará að sunnanverðu. Er þetta gamla heimatúnið og svæðið umhverfis það. Stærð svæðisins sem var fornleifaskráð er um 52 hektarar. Innan skipulagssvæðisins er gert ráð fyrir 12 lóðum með samanlagða stærð um 5.700 m².

Pétur H. Jónsson skipulagsfræðingur og arkitekt sér um deiliskuplagsvinnuna.

Nokkrar eldri byggingar standa á heimatúni jarðarinnar og svo hafa bæði risið sumarhús og aðrar byggingar á undanförunum árum. Búið er að byggja á 9 af þeim 12 lóðum sem verið er að skipuleggja. Þetta hefur verið gert án undangenginnar fornleifaskráningar og á einhverjum stöðum hefur minjum verið raskað.

Stærð lóða 1-8 og 10 er um 500 m² hver. Lóð 9, sem er Bæjarhóllinn er 1000 m². Þar er gert ráð fyrir möguleika á auknu byggingarmagni sem setur minjar í hættu. Á lóð 11 stendur bátaskýli og á lóð 12 er búið að taka grunn fyrir vélaskemmu.

Vettvangsathugun og skýrsluskrif vegna fornleifaskráningarinnar annaðist Óskar Leifur Arnarsson fornleifafræðingur. Skýrsluhöfundur vill þakka öllum þeim sem aðstoðuðu á einhvern hátt. Sérstakar þakkir fá Ingimar Guðmundsson og kona hans Bryndís Guðrún Guðmundsdóttir fyrir gestrisni sína og leiðsögn um svæðið á meðan á vettvangsathugun stóð. Eins fær Sæmundur Guðmundsson þakkir fróðlegt spjall um sögu og minjar á jörðinni.

Umrædd fornleifaskráning takmarkast við ofangreint skipulagssvæði (sjá nánari mörk á korti í kafla 7). Ekki er um tæmandi upptalningu á fornleifum á jörðinni að ræða og fleiri fornleifar geta komið í ljós við framkvæmdir.

2. Markmið og aðferðir

Tilgangur fornleifaskráninga

Lög um menningarminjar nr. 80/2012 eiga að tryggja eftir föngum verndun menningarsögulegra minja í eigin umhverfi og að íslenskum menningararfi verði skilað óspilltum til komandi kynslóða. Eins eiga lögin að auðvelda aðgang og kynni af menningarminjum og greiða fyrir rannsóknum. Þá er fornleifaskráning bundin skipulagsgerð skv. lögunum, en í 16. gr., IV. kafla segir: „Skráning fornleifa, húsa og mannvirkja skal fara fram áður en gengið er frá aðalskipulagi eða deiliskipulagi. Áður en deiliskipulag er afgreitt eða leyfi til framkvæmda eða rannsókna er gefið út skal skráning ætíð fara fram á vettvangi. ... Sá sem ber ábyrgð á skipulagsgerð í samræmi við skipulagslög skal standa straum af kostnaði við skráninguna.“

Í 2. gr., I. kafla laganna eru þjóðminjar skilgreindar sem: „Þjóðminjar teljast jarðfastar minjar eða lausir gripir eða hlutir sem eru einstakir og hafa sérstaka merkingu og mikilvægi fyrir menningarsögu Íslands.“ Í sömu grein eru þjóðarverðmæti skilgreind sem: „hvers konar munir, gripir, myndir, skjöl, handrit og bækur í eigu opinberra stofnana, fyrirtækja, félagasamtaka eða einstaklinga sem hafa sérstaka þýðingu fyrir íslenska þjóðmenningu.“

Í 3. gr., I. kafla laganna eru fornminjar skilgreindar sem: „annars vegar forngripir og hins vegar fornleifar. Forngripir eru lausamunir 100 ára og eldri sem menn hafa notað eða mannaverk eru á og fundist hafa í eða á jörðu eða jökli, í vatni eða sjó. Skip og bátar frá því fyrir 1950 teljast til forngripa. Til forngripa teljast einnig leifar af líkömum manna og hræjum dýra sem finnast í fornleifum, svo sem fornum haugum, dysjum og leiðum.“

„Fornleifar teljast hvers kyns mannvistarleifar, á landi, í jörðu, í jökli, sjó eða vatni, sem menn hafa gert eða mannaverk eru á og eru 100 ára og eldri, svo sem:

- a. búsetulandslag, skriðgarðar og kirkjugarðar, byggðaleifar, bæjarstæði og bæjarleifar ásamt tilheyrandi leifum mannvirkja og öskuhauga, húsaleifar hvers kyns, svo sem leifar kirkna, bænhúsa, klaustra, þingstaða og búða, leifar af verbúðum, naustum og verslunarstöðum og byggðaleifar í hellum og skútum,
- b. vinnustaðir þar sem aflað var fanga, svo sem leifar af seljum, verstöðvum, bólum, mógröfum, kolagröfum og rauðablæstri,
- c. tún- og akurgerði, leifar rétta, áveitumannvirkni og aðrar ræktunarminjar, svo og leifar eftir veiðar til sjávar og sveita,
- d. vegir og götur, leifar af stíflum, leifar af brúm og öðrum samgöngumannvirkjum, vöð, varir, leifar hafnarmannvirkja og bátalægi, slippir, ferjustaðir, kláfar, vörður og önnur vega- og

- siglingamerki ásamt kennileitum þeirra,*
- e. virki og skansar og leifar af öðrum varnarmannvirkjum,*
 - f. þingstaðir, meintir hörgar, hof og vé, brunnar, uppsprettur, álagablettir og aðrir staðir og kennileiti sem tengjast siðum, venjum, þjóðtrú eða þjóðsagnahefð,*
 - g. áletranir, myndir eða önnur verksummerki af manna völdum í hellum eða skútum, á klettum, klöppum eða jarðföstum steinum og minningarmörk í kirkjugörðum,*
 - h. haugar, dysjar og aðrir greftrunarstaðir úr heiðnum eða kristnum sið,*
 - i. skipsflök eða hlutar þeirra.*

Fornminjar njóta friðunar nema annað sé ákveðið af Minjastofnun Íslands.“

Um verndun fornleifa segir í 21. gr. VI. kafla: „*Fornleifum, sbr. 3. mgr. 3. gr., jafnt þeim sem eru friðlýstar sem þjóðminjar og þeim sem njóta friðunar í krafti aldurs, má enginn, hvorki landeigandi, ábúandi, framkvæmdaraðili né nokkur annar, spilla, granda eða breyta, hylja, laga, aflaga eða flytja úr stað nema með leyfi Minjastofnunar Íslands.*

Eigendur og ábúendur jarða skulu hlúa að fornleifum á landareignum sínum og viðhalda umhverfi þeirra eftir því sem sanngjarnt getur talist. Minjastofnun Íslands er skylt að veita ráðgjöf og leiðbeiningar í því sambandi.“

Í 22. grein segir: „*Fornleifum sem eru friðlýstar skal fylgja 100 metra friðhelgað svæði út frá ystu sýnilegu mörkum þeirra og umhverfis nema kveðið sé á um annað. Hvers konar röskun, byggingarframkvæmdir eða aðrar framkvæmdir á friðhelguðu svæði umhverfis friðlýstar fornleifar eru óheimilar án leyfis Minjastofnunar Íslands. Friðhelgað svæði umhverfis aðrar fornleifar, sem ekki eru friðlýstar en njóta friðunar, skal vera 15 metrar nema annað sé ákveðið.“*

Sú skylda hvílir á sveitarfélögum eða framkvæmdaaðilum að gera Minjastofnun Íslands viðvart með sannanlegum hætti og minnst fjöggra vikna fyrirvara ef fyrirsjáanlegt er að minjar spillist vegna hvers konar framkvæmda eða breyttrar landnotkunar. Eins er hverjum þeim sem verður var við að fornleifar liggi undir skemmdum skylt að láta sömu stofnun vita án tafar (sjá 23. gr., VI. Kafla).

Ef óþekktar fornminjar koma í ljós, t.d. undir yfirborði jarðar, sjávar, vatns eða í jökli skal Minjastofnun Íslands gert viðvart svo fljótt sem unnt er.

Þá skal sá sem fyrir framkvæmdum stendur stöðva þær án tafar og hafa samband við Minjastofnun Íslands ef óþekktar fornminjar finnast á framkvæmdasvæði. Skriflegt leyfi Minjastofnunar Íslands þarf til að hefja framkvæmdir að nýju á fundarstað fornminja (sjá 24. gr., VI. kafla).

Af hverju fornleifaskráning?

Eitt af markmiðum fornleifaskráningar er að koma í veg fyrir að minjar verði fyrir skemmdum af gáleysi eða nauðsynjalausum. Fornleifaskráning nýtist við minjavörslu þegar ákveða á verndun á einstökum minjastöðum. Eins kemur hún að miklum notum við skipulagsvinnu og vegna fyrirhugaðra framkvæmda. Þá er hægt að taka tillit til minjanna við skipulagsgerð og nýta þær í rannsókn- eða kynningarskyni. Með fornleifaskráningu má einnig stórlega minnka líkur á að fornleifar komi óvænt í ljós við framkvæmdir sem gæti leitt til tafa og aukins kostnaðar á viðkomandi verki.

En það er ekki aðeins lagaleg ástæða fyrir því að fornleifar eru skráðar. Ástæður eins og fræðilegar, menningarlegar, siðferðislegar og sögulegar geta þar einnig komið til. Saga og minjar eru mikilvægur hluti af þjóðarímynd Íslendinga. Yngri rústir eru mikilvægar til að varpa ljósi á eldri minjar og búsetusögu svæðis. Til að yfirvöld sem fara með minjavörslu geti sinnt hlutverki sínu varðandi fornleifar, verða þau að hafa yfirsýn yfir hvaða minjar eru til og staðsetningu þeirra.

Fornleifarnar geyma upplýsingar sem hvergi annars staðar er að finna. Þessar upplýsingar eru ekki geymdar í handritunum eða safngripum. Upplýsingar um líf og störf genginna kynslóða og sögu persónanna sem landið byggðu. Einnig gefa fornleifarnar innsýn inn í daglegt amstur og lífsafkomu íbúanna. „Hvort sem okkur líkar það betur eða verr, voru þessar rústir hluti af tilverunni og veruleikanum og þess vegna eru þær mikilvægar fyrir þjóðina, sögu hennar og ímynd. Ef hún eyðir þeim, eyðir hún hluta af sjálfri sér“¹

Fornleifaskráning og aðferðir

Við fornleifaskráninguna er farið eftir skráningarstöðlum Minjastofnunar Íslands frá 2013 með síðari tíma viðbótum og breytingum.

Við undirbúning og úrvinnslu voru fyrirbyggjandi heimildir athugaðar, svo sem jarðabækur, örnefnaskrár og fornrit. Þá var einnig rætt við heimildarmenn. Fornleifaskráning á vettvangi var takmörkuð við það svæði sem verið er að deiliskipuleggja. Gengið var skipulega um svæðið. Hver minjastaður var hnitsettur (ÍSN93), honum lýst, ljósmyndaður og teiknaður þegar við átti.

Þá var einnig notast við hnitsetta loftmynd frá Loftmyndum ehf. til staðsetningar á fornleifum og farið var yfir eldri kort og loftmyndir frá Landmælingum Íslands. Kortin eru unnin í QuantumGIS.

Fornleifar sem eru skráðar fá hver sitt númer eftir stöðlum Minjastofnunar Íslands. Númerið byggir

¹ Bjarni F. Einarsson (2007): 7

á verknúmeri verkefnisins sem fæst við stofnun þess í kortavefsjá Minjastofnunar Íslands og hlaupandi númeri innan verkefnisins (d. Verknúmer 1836, naustið undir Hádegisholti 1836-1). Metið er hvort fornleifar á sama svæði tilheyra ákveðinni minjaheild út frá stöðlum Minjastofnunar Íslands.²

Ekki má líta svo á að um tæmandi fornleifaskráningu á vettvangi sé að ræða og óþekktar fornleifar geta óvænt komið í ljós.

Staðardagskrá 21 - sjálfbær þróun

Árið 1992 sendi Heimsráðstefna Sameinuðu þjóðanna um umhverfi og þróun sem haldin var í Rio de Janeiro frá sér ályktun. Ályktunin *Dagskrá 21* eða *Framkvæmdaáætlun 21* (e. *Agenda 21*) miðar að því að hvetja þjóðir heims til vitundarvakningar um sjálfbæra þróun.

Staðardagskrá 21 miðar að því að allar sveitastjórnir heimsins geri með sér áætlun um sjálfbæra þróun samfélagsins og þau verk sem vinna þarf til að ná þeim markmiðum. Sjálfbær þróun samfélags tekur mið af félagslegum, hagrænum, menningarlegum og vistfærðilegum þörfum núlifandi íbúa og komandi kynslóða. Reykholahreppur er aðili að Staðardagskrá 21.³ Hins vegar er ekki fjallað sérstaklega um fornleifar, menningarminjar eða menningarlandslag í drögum sveitafélagsins að Staðardagskrá 21 og ekki er búið að ganga frá og gefa þau út.

Grundvöllur sjálfbærrar þróunar fornleifa er fölginn í ítarlegri fornleifaskráningu. Til að geta unnið að skipulagsgerð og tekið ákvarðanir um örlög þeirra minja sem finnast á tilteknu svæði, er nauðsynlegt að þekkja hvað finnst. Með skráningu fornleifa fæst vitneskja um hvort að stök rúst eða minjasvæði sé einstakt fyrir svæðið, hvort um sé að ræða fornleifar sem eru dæmigerðar og góður fulltrúi fyrir svæðið eða hvort um sé að ræða minjar sem á sér margar líkar. Þetta verður allt að liggja fyrir áður en ákvörðun um framhaldið er tekin, hvort minjar eigi að vernda sérstaklega eða farna og þessi vitneskja fæst einungis með fornleifaskráningu.⁴

2 Minjastofnun Íslands (2013) og Oddgeir Isaksen (2016).

3 Gísli Gíslason o.fl. (2008): 14-15

4 Bjarni F. Einarsson og Sandra Sif Einarsdóttir (2008): 9

3. Sögulegt yfirlit

Fornleifaskráning þessi vegna deiliskipulags svæðisins umhverfis heimatún Kvígindisfjarðar að því meðtöldu, þ.e. til undirlendis fjarðarbotnsins milli Hádegisholts að vestan og Kvígindisfjarðarar að austan. Ekki er um tæmandi sagnfræðileg úttekt á jörðunum að ræða. Verða hér því stuttlega raktar helstu heimildir um jörðina, en meiri áhersla lögð á sögu minja sem tengjast deiliskipulagsreitnum beint.

Í grein sinni *Bæjarnöfn í Barðastrandarsýslu*, skýrir Ólafur Lárusson að nafn jarðarinnar sé komið frá búfjárrækt, þ.e. kvígildi sé kvíga og þaðan sé nafnið komið.⁵ Heiti jarðarinnar hefur haldist frá því hennar er fyrst getið, en ritháttur þess er mismunandi í eldri heimildum.

Um landnám svæðisins eru þrjár gerðir *Landnámabókar*: *Sturlubók* og *Melabók* eru nærri samhljóma, nema að í *Melabók* er það tekið fram að Kolli hafi fært byggð sína þegar hann kvongaðist. Í *Sturlubók* segir: „Kolli Hróaldsson nam Kollafjörð ok Kvígandanes ok Kvígandafjörð; hann seldi ýmsum mönnum landnám sitt.“⁶ Í *Hauksbók* hefur þessi viðbót *Melabókar* orðið til þess að Kolla Hróaldssyni er ruglað saman við Dala-Koll, en þar segir: „Hof-Kolli Hróaldsson nam Kollafjörð ok Kvígandisfjörð ok seldi seldi ýmsum mönnum landnám sitt, en hann fór í Laxárdal á Høskuldsstaði; hann var kallaðr Dala-Kollr. ...“⁷

Í bókinni *Landið og landnáma* er bent á að ekki sé ljóst hvar mörk landnáms Kolla voru í Kollafirði og Kvígindisfirði en líklegt er að hann hafi numið langt út með Kollafirði að austanverðu og eins að landnámið hafi náð út með vestanverðum Kvígindisfirði út að Svínanesi. Þessi mörk skarast ekki á við mörk næstu landnámsmanna.⁸

Jörðin Kvígindisfjörður er talin upp með þeim jörðum sem greiða tíund til Gufudalskirkju í máldaga kirkjunnar sem líklega er frá 1238.⁹ Þá er hún talin upp með jarðeignum Gufudalskirkju í öðrum máldaga kirkjunnar frá 1491-1518 eða síðar¹⁰, máldaga kirkjunnar frá 1553-54¹¹ og máldögum Gísla biskups Jónssonar frá um 1570 og síðar.¹² Kvígindisfjörður er tilgreindur í yfirliti yfir tekjur af

5 Ólafur Lárusson (1953): 19

6 Íslendingabók Landnámabók (1968): 168-9

7 Íslendingabók Landnámabók (1968): 169

8 Landið og landnáma, I.bindi (1982): 205-6

9 D.I. Íslenzkt fornbréfasafn (1857-1876), 1. bindi: 519-22

10 D.I. Íslenzkt fornbréfasafn (1857-1876), 7. bindi: 77-78

11 D.I. Íslenzkt fornbréfasafn (1923-1932), 12. bindi: 667-8

12 D.I. Íslenzkt fornbréfasafn (1947-1950), 15. bindi: 587

jörðum Gufudalskirkju í brauðmati á Íslandi 1854.¹³ Í byggðasöguriti því sem Finnbogi Jónsson ritstýrði, og kom út árið 2014, kemur fram að jörðin hafi verið í eigu Gufudalskirkju öldum saman og þar hafi stundum búið uppgjafaprestar eða prestsekkjur sem áður höfðu þjónað í Gufudal. Ennfremur segir að kirkjan hafi verið eigandi jarðarinnar árið 1887.¹⁴

Í doktorsritgerð Björns Lárussonar er mat jarðarinnar skráð 20 hdr. árið 1686, en lækkar niður í 12 hdr. árið 1695. Á þeim tíma var jörðin eign Gufudalskirkju.¹⁵ Í *Jarðabók* Árna og Páls árið 1710 er jarðardýrleikinn metinn 12 hdr. Á þeim tíma var nægur skógur til kolagerðar og eldiviðar og jörðin enn í eigu Gufudalskirkju.¹⁶ Á það má benda að engin merki um kolagerð fundust við fornleifaskráninguna sem þessi skýrsla nær til, en mögulegt er að slíkar minjar geti leynst á svæðinu. Í *Jarðatali* Johnsens frá 1847 er jörðin í eigu kirkjunnar og dýrleikinn metin 12 hdr.¹⁷ Í *Nýrri jarðabók fyrir Ísland* er fornt jarðamat Kvígindisfjarðar sagt vera 12 hdr. En nýtt jarðamat jarðarinnar var metið 17,1 hdr.¹⁸ Árið 1840 ritaði sr. Þorsteinn Þórðarson prestur í Gufudal lýsingu vestari hluta Gufudalssóknar. Lýsing hans á Kvígindisfyrði er almenn út frá landslagi og bæjaröð. Ekki telur hann fram neinar fornleifar í upptalningunni, en getur þess að jörðin sé metin á 12 hdr. og þar sé skógur til kolagerðar.¹⁹

Í fasteignamati frá 1918 er dýrleiki jarðarinnar 17,1 hdr. Fasteignamat þetta getur verið gott að hafa í huga þegar túnakortið frá 1920 er skoðað, þar sem að í matinu eru talin upp hús, mannvirki og fleira frá svipuðum tíma. Þar segir að sléttuð tún séu 2/5 hektari og matjurtagarðar 720 m². Hús jarðeiganda á þessum tíma voru: baðstofa (5,8 x 3,8 x 2,5 = 54 m²); búr og eldhús (alls 30 m²); fjárhús fyrir 18 kindur og fjós fyrir 2 kýr. Hús leiguliða voru: fjárhús yfir 16 kindur, fjós fyrir 3 kýr, hesthús fyrir 2 hross, hlaða með járnþaki (alls 74 m²), hlaða með torfþaki (alls 75 m²), 3 skemur (alls 60 m²). Þá er talið upp húsmannshús Guðmundar Jónssonar sem samanstóð af baðstofu á palli, 44 m² hlöðu og 64 kinda fjárhúsi. Að lokum er hús Kristjáns Arasonar talið fram [nýbýlið Hvammur].²⁰ Alls eru þetta því 17 hús eða rými.

13 Skýrslur um landshagi á Íslandi. 2. bindi. (1861): 694

14 Finnbogi Jónsson (2014): 469

15 Björn Lárusson (1967): 192

16 Árni Magnússon og Páll Vídalín (1938): 252

17 J. Johnsen (1847): 178

18 Ný jarðabók fyrir Ísland (1861): 72

19 Sóknalýsingar Vestfjarða. I. Barðastrandarsýsla. (1952): 79-80

20 Fasteignamat 1918 (óútgefið).

Öll útihús voru byggð upp laust eftir 1920 og ný hús um miðja 20. öldina.²¹ Líklega á sömu stöðum og eldri hús höfðu staðið áður, en það var vaninn, bæði til að nýta það grjót sem var í eldri húsum og eins til að spilla ekki túninu. Kvígindisfjörður fór í eyði 1965.²² Fjölskylda núverandi eigenda fluttist að Kvígindisfirði árið 1921. Fyrst fluttust þangað Sæmundur Guðmundsson og kona hans María Einarsdóttir. Sæmundur var mikill hleðslumaður og hlóð líklega alla túngarðana umhverfis bæinn. Guðmundur, bróðir Sæmundur, og kona hans Ólöf Sigurbjörg Jóhannesdóttir fluttust svo einnig að Kvígindisfirði árið 1933 og unnu bræðurnir að endurbótum og uppbyggingu húsa jarðarinnar ásamt öðrum jarðabótum. Guðmundur og Ólöf voru foreldrar núverandi landeigenda.²³

Hér að neðan verður fjallað nánar um minjastaði innan deiliskipulagsreitsins og sögu þeirra.

Mynd 2: Gamli bærinn í Kvígindisfirði, séð mót norðvestur. Frá vinstri eru tvær bæjarburstir með risi og skorstein. Húsið lengst til hægri er fjóshlaða. (Ljós. í eigu landeigenda.)

21 Finnbogi Jónsson (2014): 469

22 Jón Kr. Guðmundsson (á.á.): 99-101

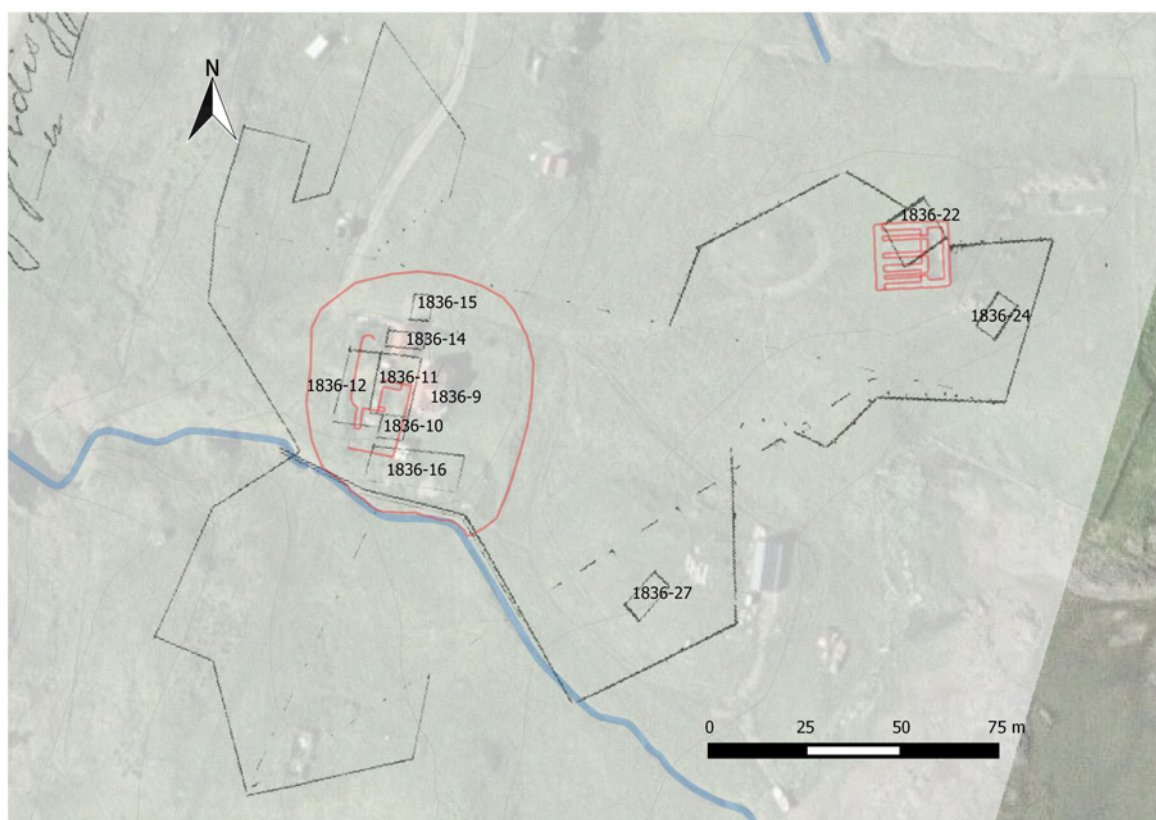
23 Sæmundur Guðmundsson, munnleg heimild.

Nýbýlið Hvammur

(fornleifar nr. 1836-4)

Á síðari hluta 19. aldar og byrjun þeirrar 20. var mjög farið að skorta jarðnæði víða um land. Múlasveit var engin undantekning og því nærtækast að byggja upp nýbýli þar sem því var komið við. Upp undir rótum Hraunsins, neðan við Innri-Hraunhjalla og suðvestur af Bæjarhól Kvígindisfjarðar eru rústir af einu slíku nýbýli. Hét það Hvammur og var torfhús með timburpaki. Býlið byggðu Engilbert Kristján Arason og Guðmundína Guðmundsdóttir árið 1915 og bjuggu þar til 1921 er þau fluttu að Illugastöðum í sömu sveit. Bústofninn samastóð af nokkrum kindum en á þessum árum stundaði Kristján sjósókn.²⁴

Tóft hússins er um 3,5 x 7,5 m að stærð og hleðsluhæð um 1 m. Gólfplötur hússins hefur því verið innan við 10 m².

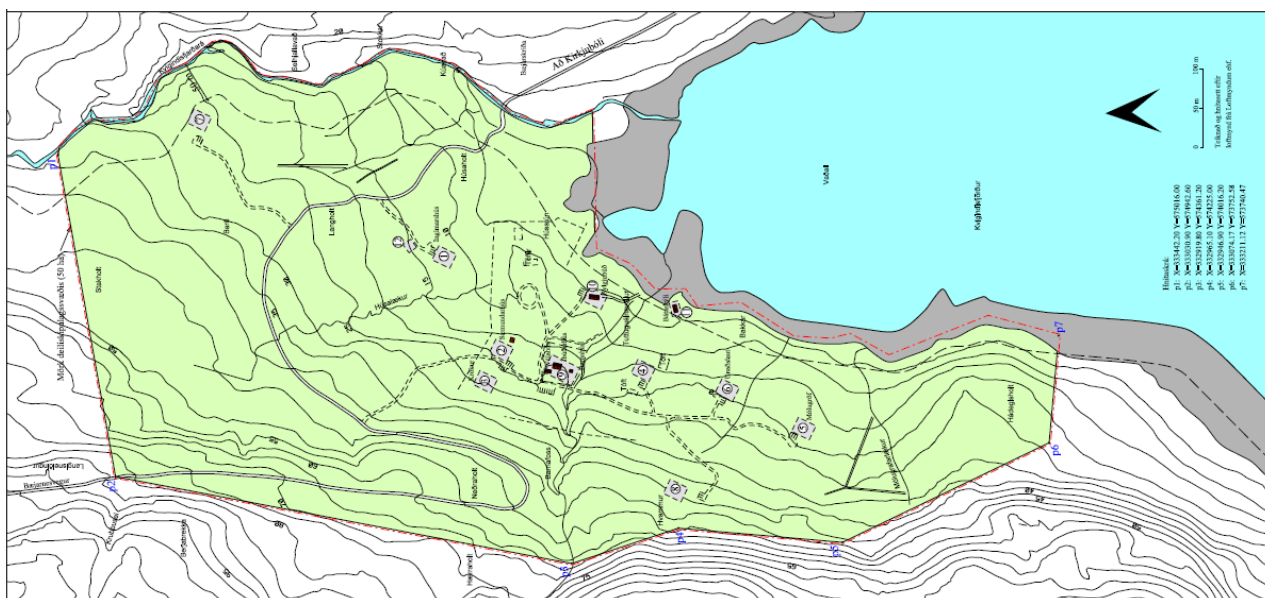
Mynd 3: Túnakort af Kvígindisfirði frá 1920 lagt yfir loftmynd frá 2004. Einungis þær fornleifar sem eru sýnilegar á túnakortinu hafa verið merktar inn á þetta kort. Sjá nánar um hverja fornleif í fornleifaskrá í kafla 8. (Loftmyndir ehf., Þjóðskjalasafn Íslands og ÓLA).

24 Finnbogi Jónsson (2014): 474

4. Úttekt á einstökum byggingareitum

Eins og gefur að skilja, er mestur þéttleiki minjastaða í gömlum heimatúnum umhverfis bæjarstæði. Í Kvígindisfirði er það skipulagssvæðið og því er lendir mikið af minjum inn á skipulagssvæðinu og sumir staðanna eru í mikilli hættu eða hefur verið raskað. Helst eru þó minjar í hættu á lóðum 2, 4, 8, 9, 10 og 11.

Einungis er horft til byggingaframkvæmda. Ekki liggur ljóst fyrir á öllum stöðum hvernig framkvæmdum við lagningu heimkeyrsla, bílastæða, neysluvatns, rafmagns og fráveitu verður háttað í tilliti til fornleifa. Eins er ljóst að vegna staðsetningar skipulagssvæðisins í og við heimatúnið, eru margfaldar líkur á að áður óþekktar minjar komi í ljós við hverskyns framkvæmdir. Þá geta minjar verið í hættu víðar vegna efnistöku, vegagerðar og fleiri þátta. Svo er einn þáttur til viðbótar sem getur haft áhrif á fornleifar sem er skógrækt.

Mynd 4: Kvígindisfjörður, deiliskipulagssvæði og lóðanúmer (Pétur H. Jónsson).

Athugið að neðangreind úttekt er samkvæmt skipulagstillögu frá því í mars 2016.²⁵

²⁵ Pétur H. Jónsson (2016).

Lóð 1: Búið er að reisa hús á lóðinni, sem er staðsett utan túngarðs og mesta hættusvæðisins. Engar fornleifar fundust innan lóðamarkanna, en um 46 metrum austan við þau eru friðaðar fornleifar nr. 1836-42 og um 45 metrum sunnan við þau er norðurhlið túngarðs nr. 1836-32 sem samkvæmt heimildarmanni er enn ekki aldursfriðaður. Túngarðurinn ber þó vitni um gamla verktækni og búsetuhætti. Um þetta lá einnig reiðleiðin frá Kvígindisfirði og út á Bæjarnes (nr. 1836-45 og 46), en engin merki um hana sjást á þessu svæði í dag. Ef áður óþekktar fornminjar koma í ljós við hverskyns framkvæmdir, ber samkvæmt *menningarminjalögum* að stöðva framkvæmdir strax og gera Minjastofnun Íslands viðvart.

Lóð 2: Búið er að reisa hús á lóðinni sem er staðsett skammt innan norður hliðar túngarðsins (nr. 1836-32) sem samkvæmt heimildarmanni er ekki aldursfriðaður. Túngarðurinn bera þó vitni um gamla verktækni og búsetuhætti. Lóðin er því á hættusvæði gamla heimatúnsins. Tóft nr. 1836-20 er innan lóðarinnar og hefur skemmst við framkvæmdir á henni. Örnefnið Smiðjuklettur, sem er afmarkað svæði, bendir einnig til þess að þar á svæðinu hafi verið smiðja (nr. 1836-21). Ekki er vitað hvort að smiðjan stóð á sama stað og nr. 1836-20 eða þar í grenndinni. Ekki er heldur vitað hvort að minjar um hana hafi skemmst við framkvæmdir. Báðar þessar fornleifar eru aldursfriðaðar og njóta 15 metra friðhelgi út frá ystu mörkum. Leita verður álights Minjastofnunar Íslands ef til stendur að framkvæma meira innan lóðarinnar eða í næsta nágrenni hennar.

Mynd 5: Suður gafl tóftarinnar (nr. 1836-20) hefur skemmst við jarðrask og byggingarframkvæmdir á lóð 2. (Mót norðaustur. Ljós. ÓLA).

Lóð 3: Búið er að reisa hús á lóðinni, sem er staðsett innan norðvestur horns túngarðsins (nr. 1836-32) og því á hættusvæði gamla heimatúnsins. Minnst er fjarlægðin í túngarðinn um 8,5 – 9,0 metrar. Samkvæmt heimildum telst hann ekki enn aldursfriðaður, en ber þó vitni um gamla verktækni og búsetuhætti. Engar aðrar fornleifar eða heimildir um þær fundust innan lóðamarka.

Ef áður óþekktar fornminjar koma í ljós við hverskyns framkvæmdir, ber samkvæmt *menningarminjalögum* að stöðva framkvæmdir strax og gera Minjastofnun Íslands viðvart.

Lóð 4: Búið er að reisa hús á lóðinni sem er staðsett á þeim slóðum sem hluti suðurhliðar túngarðs (nr. 1836-32) var. Sá hluti túngarðsins var sléttaður um miðja 20. öld og samkvæmt heimildarmanni er hann ekki aldursfriðaður. Lóðin telst því á hættusvæði gamla heimatúnsins. Fornleifar nr. 1836-17 er um 17 metrum vestan við lóðina og innan áhrifasvæðis hennar. Tóftin sjálf er líklega ekki aldursfriðuð, en hugsanlega er hún byggð á eldri minjum og nýtur því 15 metra friðhelgi út frá ystu mörkum. Leita verður áhlits Minjastofnunar Íslands ef til stendur að framkvæma meira innan lóðarinnar eða í næsta nágrenni hennar.

Lóðir 5, 6 og 7: Búið er að reisa byggingar á lóðum 5 og 6 sem eru sunnan og utan við túnið. Lóð 6, sem er nær, er í um 90 metra fjarlægð frá gamla heimatúninu. Engar fornleifar eða heimildir um þær fundust innan lóðamarka umræddra lóða. Lóð 7 er um 400 metrum norðan við heimatúnið. Engar fornleifar eða heimildir um þær fundust þar. Ef áður óþekktar fornminjar koma í ljós við hverskyns framkvæmdir, ber samkvæmt *menningarminjalögum* að stöðva framkvæmdir strax og gera Minjastofnun Íslands viðvart.

Lóð 8: Rétt utan við norðurhorn lóðamarkanna eru friðaðar fornleifar Hvamms (nr. 1836-4), sem er nýbýli sem byggt var árið 1915-1921. Minjarnar njóta 15 metra friðhelgi út frá ystu mörkum og er lóðin utan við þau. Í 43 metra fjarlægð norðan við lóðina eru fornleifar nr. 1836-5, með óþekktan tilgang og aldur. Líklega eru þær aldursfriðaðar og því þarf að leita áhlits Minjastofnunar Íslands ef til stendur að framkvæma á þeim stað. Ofan við lóðina er loks hlaðinn garður nr. 1836-6 sem er frá því um miðja 20. öld og nýtur því ekki verndar samkvæmt lögum.

Lóð 9: Lóðin er umhverfis íbúðarhúsið og tveggja annarra yngri bygginga. Allar þessar byggingar standa á Bæjarhól og þar eru fornleifar nr. 1836-9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 og 16. Hóllinn er vel greinilegur og afmarkaður og hefur líklega að geyma búsetusögu Kvígindisfjarðar frá

upphafi til dagsins í dag. Bæjarhólar myndast á bæjarstæðum þar sem byggingarefni (torf og grjótt), aska og rusl safnast saman og hlaðast upp í lögum á nokkrum öldum.

Samkvæmt heimildarmanni stóð gamli bærinn rétt aftan við íbúðarhúsið og sjást enn hleðslur sem tilheyrðu gamla bænum. Þegar íbúðarhúsið var byggt árið 1952, var það svo nærri gamla bænum að rífa þurfti gaflhlöðin framan við bæinn. Þegar grunnurinn fyrir því var tekinn var hafður kjallari undir vesturenda þess. Grafið var um 2 metra undir núverandi gólfhæð hússins og samkvæmt heimildarmanni voru mannvistarlög (öskuleifar og hugsanlega góflög) þar eins djúpt og grafið var.²⁶

Nýlega hefur svæði á norður hluta hólsins verið sléttað og jafnað út. Í rofasári þar má sjá greinilegar mannvistarleifar og veggjabrot og ljóst að einhverjar minjar hafa farið forgörðum.

Skipulagstillagan gerir ráð fyrir auknu byggingarmagni á lóðinni. Leita verður umsagnar hjá Minjastofnun Íslands vegna allra framkvæmda á bæjarhól, innan túngarðs og gamla heimatúnsins í Kvígindisfirði.

Mynd 6: Myndin er tekin við norðvestur horn íbúðarhússins. Fyrir miðri mynd sér eftir framhlið gömlu bæjarhúsanna. Stóri steinninn í hægra horni niðri er kallaður fiskasteinninn og á honum voru ljáirnar dengdir skv. heimildar-manni. Búið er að moka og jafna svæðið þarna í norður hluta bæjarhólsins. (Mót suðsuðvestur. Ljósm. ÓLA).

Mynd 7: Myndin er tekin við suðvestur horn geymsluskúrs. Á myndinni má sjá mannvistarleifar og hleðslur í og við rofasár sem myndast hefur við jarðvegsframkvæmdir norður hluta bæjarhólsins. (Mót suðaustur. Ljósm. ÓLA).

²⁶ Ingimar Guðmundsson. Munnleg heimild.

Lóð 10: Búið er að reisa skemmu á lóðinni sem er staðsett 17-29 metra innan við austurhluta túngarðsins (nr. 1836-32), sem samkvæmt heimildarmanni er ekki aldursfriðaður. Lóðin er einnig hættusvæði gamla túnsins. Vegna malarplans sem er umhverfis skemmuna er ekki vitað hvort þar voru minjar áður. Á túnakorti frá 1920 er sýnd bygging (nr. 1836-27) um 14 metrum vestan við lóðina. Samkvæmt heimildarmanni hafa núverandi eigendur ekki vitneskju um að nokkuð hafi staðið á þessu svæði, sem gæti bent til þess að byggingin hafi verið aflögð skömmu seinna. Verður því að telja líklegt að þessar fornleifar teljist aldursfriðaðar, þar til annað kemur í ljós, og njóta 15 metra friðhelgi út frá ystu mörkum. Leita verður áhlits Minjastofnunar Íslands ef til stendur að framkvæma meira vestan við skemmuna.

Lóð 11: Bátaskýli var reist á lóðinni árið 1965 og í bygginguna var notuð yfirbygging 20. aldar útihúsa (nr.1836-7). Um 3 metrum norðvestan við húsið er nausttóft (nr. 1836-8) sem nýtur 15 metra friðhelgi út frá ystu mörkum. Þá er suðurhorn túngarðs 1836-32 þar rétt norðan við, en hann telst ekki aldursfriðaður. Leita verður áhlits Minjastofnunar Íslands ef til stendur að framkvæma meira innan lóðarinnar eða í næsta nágrenni hennar.

Lóð 12: Búið er að taka grunn fyrir skemmu á lóðinni. Engar fornleifar eða heimildir um þær fundust innan lóðamarka umræddar lóðar. Ef áður óþekktar fornminjar koma í ljós við hverskyns framkvæmdir, ber samkvæmt *menningarminjalögum* að stöðva framkvæmdir strax og gera Minjastofnun Íslands viðvart.

5. Niðurstöður

Eitt af meginmarkmiðum fornleifaskráningar er að vera skipulagsyfirvöldum innan handar við að standa vörð um fornleifar og marka stefnu í minjavernd og skipulagsmálefnum. Fornleifaskráningu lýkur í raun aldrei, bæði vegna þess að nýjar óþekktar minjar geta komið í ljós og eins vegna aldurskilgreiningar á fornleifum í *lögum um menningarminjar*. Samkvæmt þeim teljast fornleifar vera hvers kyns mannvistarleifar 100 ára og eldri og því bætast nýjar minjar við árlega.

Alls voru skráðar 48 stakar minjar eða heimildir um minjastaði innan skipulagssvæðisins. Á fyrri hluta 20. aldar var unnið markvisst að uppbyggingu og jarðabótum og því njóta ekki allar þessar minjar verndar út frá aldursákvæði menningarminjalaga. Sjá nánar um hvern minjastað í kafla 8. aftast í skýrslunni.

Minjarnar sem skráðar voru eru mjög fjölbreyttar. Auk bæjarhólsins og þeirra búsetusögu sem hann hefur að geyma, eru rústir nýbýlisins Hvamms sem hafa nýorðið aldursfriðaðar. Einnig eru innan svæðisins þrír staðir með minjum um útræði; naust og uppsátur. Þá eru útihús ýmis, aðhöld og annað tengt búskap. Loks eru nokkur fjöldi af vörðum og fleira.

Fyrirhugað skipulag stangast á við *Lög um menningarminjar nr. 80/2012* á lóðum .2, 4, 9, 10 og 11. Hættan er mikil innan gamla heimatúnsins og túngarðanna. Sjá nánar í kafla 4.

Það skal áréttað að aðrar fornleifar en friðlýstar fornleifar njóta 15 metra friðhelgi og skal hafa það í huga varðandi allar framkvæmdir innan skipulagssvæðisins. Reynslan hefur sýnt að undir yngri minjum leynast oft eldri minjar. Vitað er að líkur á að áður óþekktar minjar finnist er margföld innan gamalla túna. Sérstök aðgát skal höfð við framkvæmdir og rask í nágrenni skráðra fornleifa. Þetta á ekki einungis við um byggingaframkvæmdir, heldur einnig framkvæmdir eins og við lagningu neysluvatns, frárennsli, rafmagns, heimkeyrslu, trjárækt o.fl. Lögð er áhersla á að samkvæmt *menningarminjalögum* ber að stöðva framkvæmdir strax og gera Minjastofnun Íslands viðvart ef áður óþekktar fornminjar koma í ljós við jarðrask á framkvæmdatíma.

Patreksfjörður, 16. desember 2016.
Óskar Leifur Arnarsson

6. Heimildaskrá

- Árni Magnússon og Páll Vídalín. (1938). *Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns. Dala- og Barðastrandarsýsla*. VI. bindi. Kaupmannahöfn: Hið íslenska fræðafjelag. [Reykjavík: Sögufélagið. Ljósprentuð útgáfa 1983.]
- Bjarni F. Einarsson. (2007). „Minjavernd er umhverfisvernd.“ *Eldjárn*. 2. árg. 1. tbl. s. 6-8
- Bjarni F. Einarsson og Sandra Sif Einarsdóttir. (2008). *Fornleifaskrá Reykjanesbæjar*. Reykjavík: Fornleifafræðistofan.
- Björn Lárusson. (1967). *The old icelandic land registers*. Lund: C.W.K. Gleerup.
- Diplomatarium Islandicum. Íslenzkt fornbréfasafn, sem hefir inni að halda bréf og gjörninga, dóma og máldaga og aðrar skrár, er snerta Ísland eða íslenzka menn*. I. bindi. 834-1264. Hið íslenska bókmenntafjelag, Kaupmannahöfn, 1857-1876.
- Diplomatarium Islandicum. Íslenzkt fornbréfasafn, ...* 7. bindi. 1170-1505. Hið íslenska bókmenntafjelag, Reykjavík, 1903-1907.
- Diplomatarium Islandicum. Íslenzkt fornbréfasafn, ...* 12. bindi. 1200-1554. Hið íslenska bókmenntafjelag, Reykjavík, 1923-1932.
- Diplomatarium Islandicum. Íslenzkt fornbréfasafn, ...* 15. bindi. 1567-1570 (og síðar). Hið íslenska bókmenntafjelag, Reykjavík, 1947-1950.
- Finnbogi Jónsson og Lýður Björnsson. (2006). „Brot úr byggðasögu II.“ *Árbók Barðastrandarsýslu*. 17.árg.2006. Sögufélag Barðastrandarsýslu. bls. 29-47.
- Finnbogi Jónsson (ritstj.). (2014). *Vestfjarðarit IV. Hjalla meður græna. Austur-Barðastrandarsýsla 1900-2012*. Útgáfufélag Búnaðarsambands Vestfjarða.
- Gísli Gíslason, Óskar Örn Gunnarsson, Margrét Ólafsdóttir og Yngvi Þór Loftsson. (2008). *Reykhólahreppur. Aðalskipulag 2006-2018. Skipulagstillaga. Landmótun*. <http://www.reykholar.is/stjornsysla/adalskipulag/skra/360/>
- Haraldur Matthíasson. (1982). *Landið og Landnáma*. I. bindi. Reykjavík: Örn og Örlygur hf.
- Íslendingabók Landnámabók*. (1968). Jakob Benediktsson (gaf út). Íslensk fornrit, I. bindi. Reykjavík: Hið íslenska fornritafélag.
- J. Johnsen. (1847). *Jarðatal á Íslandi, með brauðalýsingum, fólkstölu í hreppum og prestaköllum, ágripi úr búnaðartöflum 1835-1845, og skýrslum um sölu þjóðjarða á landinu*. Kaupmannahöfn.
- Jón Kr. Guðmundsson. (án árs). *Skyggir skuld fyrir sjón. II. Sagnabrot og ábúendatal úr Gufudalssveit og Múlasveit í Austur-Barðastrandarsýslu 1703-1989*. Höfundur.
- Lög um menningarminjar nr. 80, 29. júní 2012*. <http://www.althingi.is/altext/stjt/2012.080.html>
- Ný jarðabók fyrir Ísland, samin eptir tilskipun 27. maímánaðar 1848 og allramildilegast staðfest með tilskipun 1. aprílmánaðar 1861*. (1861). Kaupmannahöfn: [Jarðabókaútgáfan].
- Ólafur Lárusson. (1953). „Bæjarnöfn í Barðastrandarsýslu.“ *Árbók Barðastrandarsýslu*. 1952. 5. árg. Barðastrandarsýsla. bls. 5-20.
- Pétur H. Jónsson. (2016). *Kvígingindisfjörður. Dalur í Reykhólahreppi. Deiliskipulag frístundabyggðar*. Höfundur.

Oddgeir Isaksen og Orri Vésteinsson. (2015, 21. október). „Fornleifar þurfa ekki að koma á óvart.“ *Fréttablaðið*, bls. 15.

Oddgeir Isaksen (2016). *Leiðbeiningar Minjastofnun Íslands 1. Skil á fornleifaskráningargögnum. Landupplýsingagögn: Punktaskrár, línu- og flákagögn*. Minjastofnun Íslands, Reykjavík.
http://www.minjastofnun.is/media/skjol-i-grein/Skilaferli-skraningargagna_leidbeiningar_uppf.pdf

Skráningarstaðlar fornleifa. (2013). Minjastofnun Íslands.
http://www.minjastofnun.is/media/skjol-i-grein/skraningarstadlar_2013_fornleifar.pdf

Skýrslur um landshagi á Íslandi. 2. bindi. (1861). Hið íslenska bókmenntafélag: Kaupmannahöfn.

Sóknalýsingar Vestfjarða. 1. Barðastrandasýsla. (1952). Samband vestfirzkra áttahagafélaga, Reykjavík.

Svavar Sigmundsson. (2014, 25. september). „Hvað merkir nafnið Kvígindisfjörður?“ *Vísindavefurinn*. Sótt 10. nóvember 2016. <http://www.visindavefur.is/svar.php?id=67910>

Þjóðskrá Íslands. (e.d.). *Fasteignaskrá*. Sótt 10. október 2016. <http://www.skra.is>

Örnefnaskrár:

Örnefnaskrá - Kvígindisfjarðar. Ari Gíslason skráði.

Örnefnaskrá – Kvígindisfjarðar. Athugasemdir. Einar Guðmundsson. 1978.

Óútgefið:

Jarðavefur Þjóðskjalasafns Íslands. (e.d.). Fasteigna- og jarðamat: *Fasteignamat 1916-1918 – Undirmat, V-Barðastrandarsýsla*. Sótt 10. nóvember 2016.
<http://jardavefur.skjalasafn.is/fasteigna--og-jardamat/#pg-1>

Munnlegar heimildir:

Ingimar Guðmundsson, Stykkishólmi (f.1940)

Sæmundur Guðmundsson, Kópavogi (f.1930)

Myndir:

Landmælingar Íslands, loftmyndir nr.:

- 1984_LMI_H20-H-5242

Loftmyndir ehf., loftmynd frá árinu 2004.

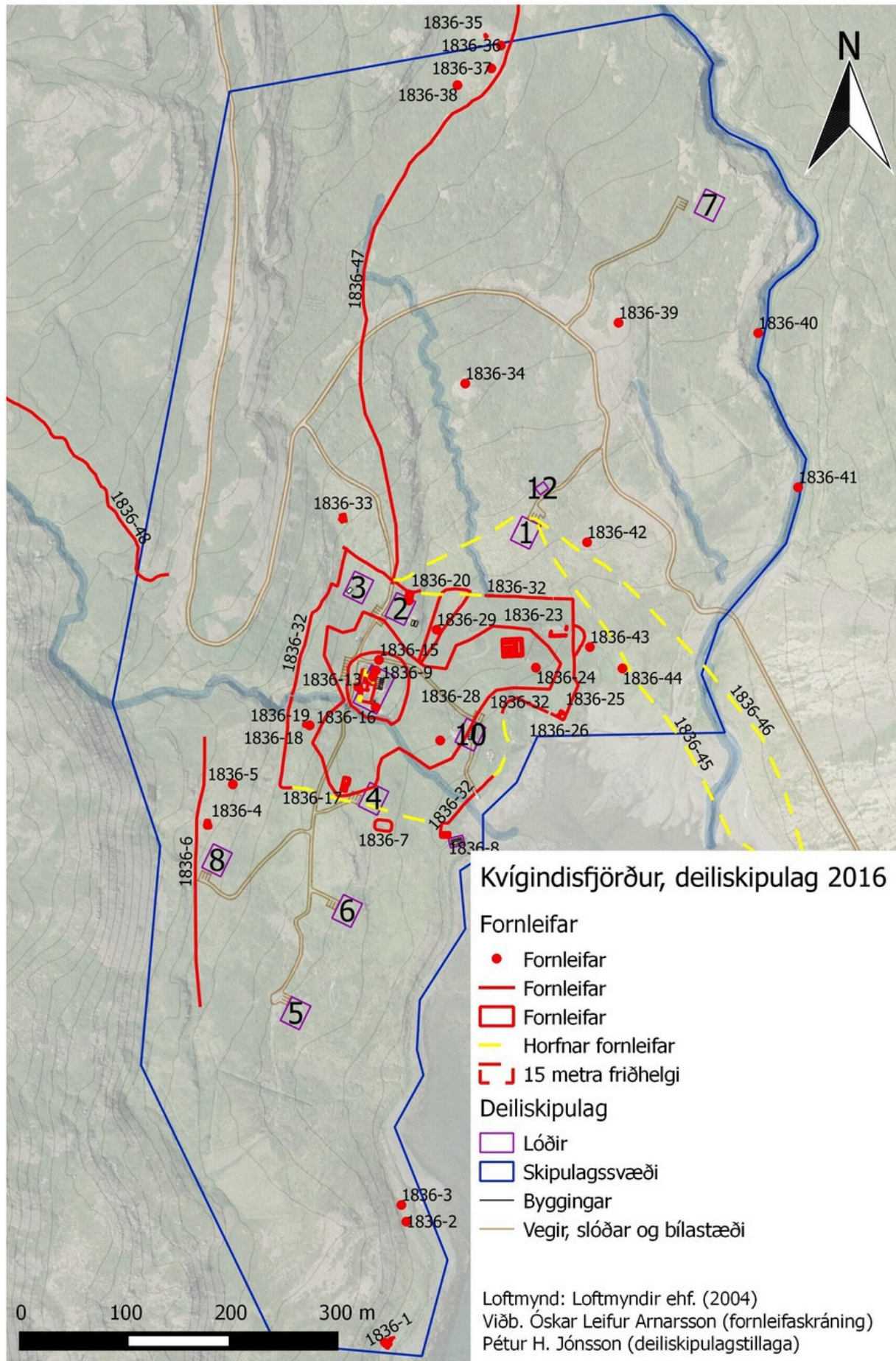
Ljósmynd af gamla bænum í Kvígindisfirði, afrit úr fórum landeigenda.

Kort:

Generalstabens topografiske Kort (1914). 23 NV. *Gufudalur - Vattarnes*. 1:50.000. Kaupmannahöfn: Generalstabens topografiske Afdeling.

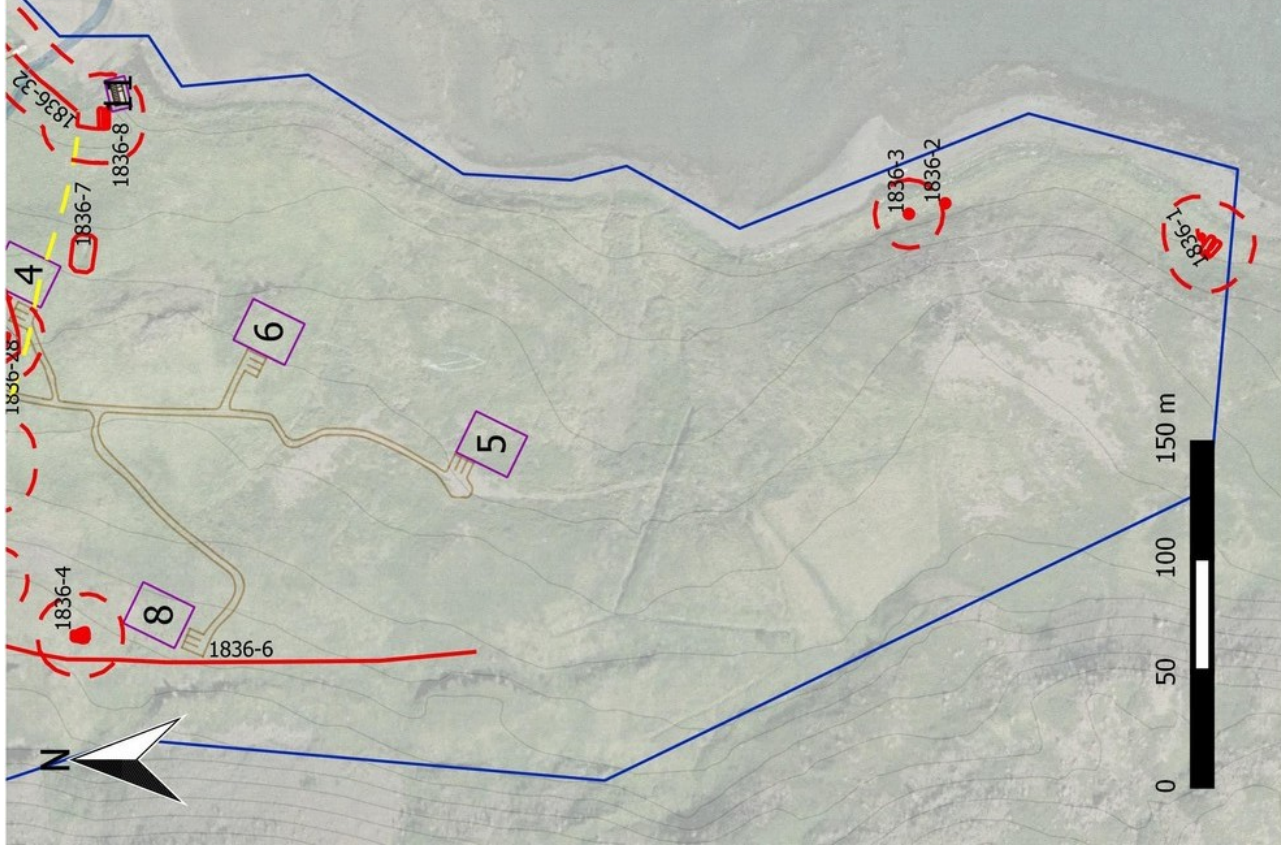
Þórðar Ó. Thorlacius (1920). Kvígindisfjörður. Túnakort. Þjóðskjalasafn Íslands.

7. Kort

Kvígindisfjörður, deiliskipulag 2016

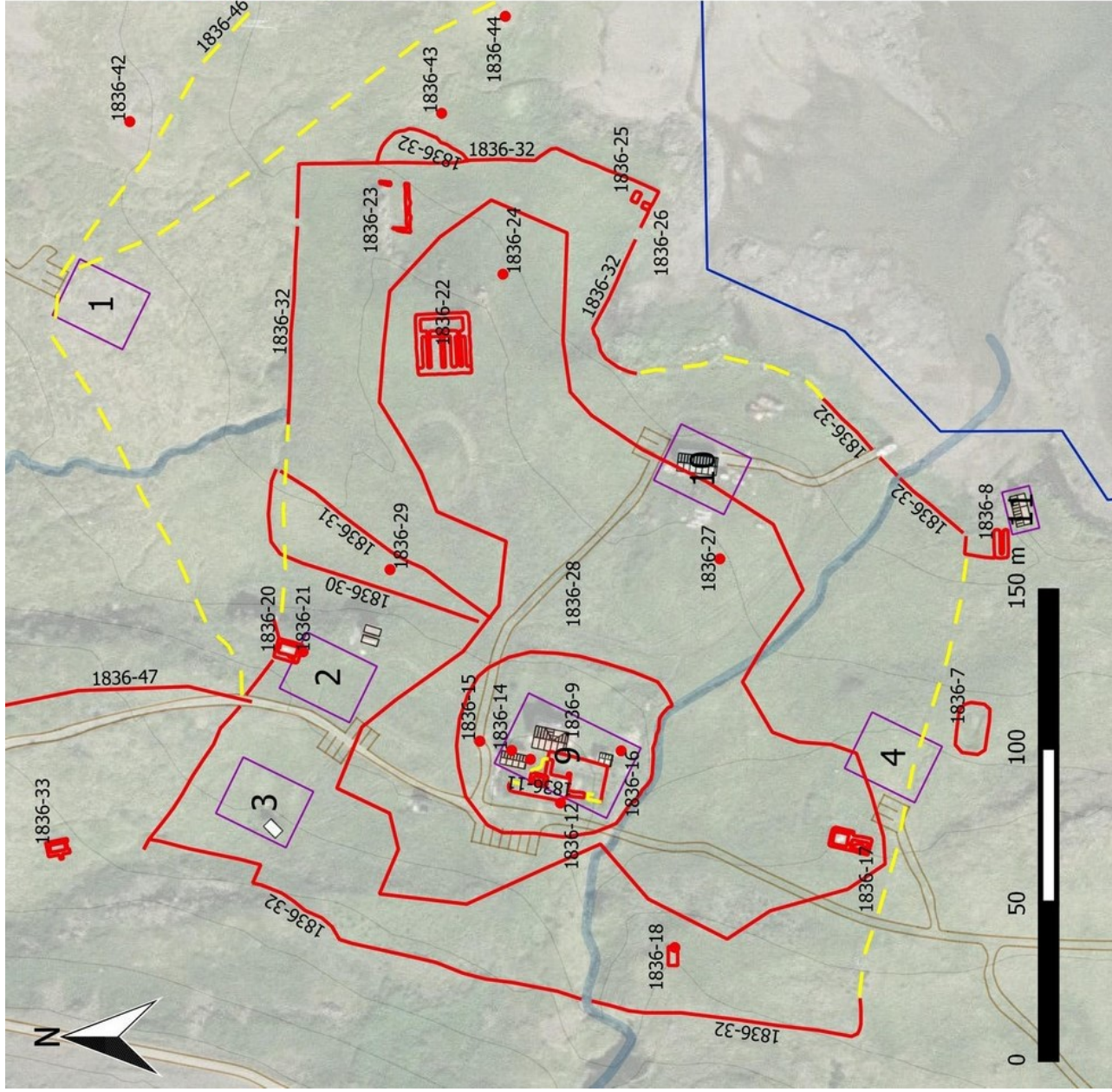
- Fornleifar
- Fornleifar
 - Fornleifar
 - Fornleifar
 - Fornleifar
 - Hornar fornleifar
 - 15 metra friðhelgi
- Deiliskipulag
- Lóðir
 - Skipulagssvæði
 - Byggingar
 - Vegir, slóðar og bílastæði

Lofmynd: Lofmyndir ehf. (2004)
 Viðb. Óskar Leifur Arnarsson (fornleifaskráning)
 Pétur H. Jónsson (deiliskipulagstillaga)

Kvígindisfjörður, deiliskipulag 2016

- Fornleifar**
- Fornleifar
 - Fornleifar
 - Fornleifar
 - Fornleifar
 - Hófnar fornleifar
 - 15 metra friðhelgi
- Deiliskipulag**
- Lóðir
 - Skipulagssvæði
 - Byggingar
 - Vegir, slóðar og bílastæði

Löftmynd: Löftmyndir ehf. (2004)
 Viðb. Óskar Leifur Arnarsson (fornleifaskráning)
 Pétur H. Jónsson (deiliskipulagstillaga)

Kvígindisfjörður, deiliskipulag 2016

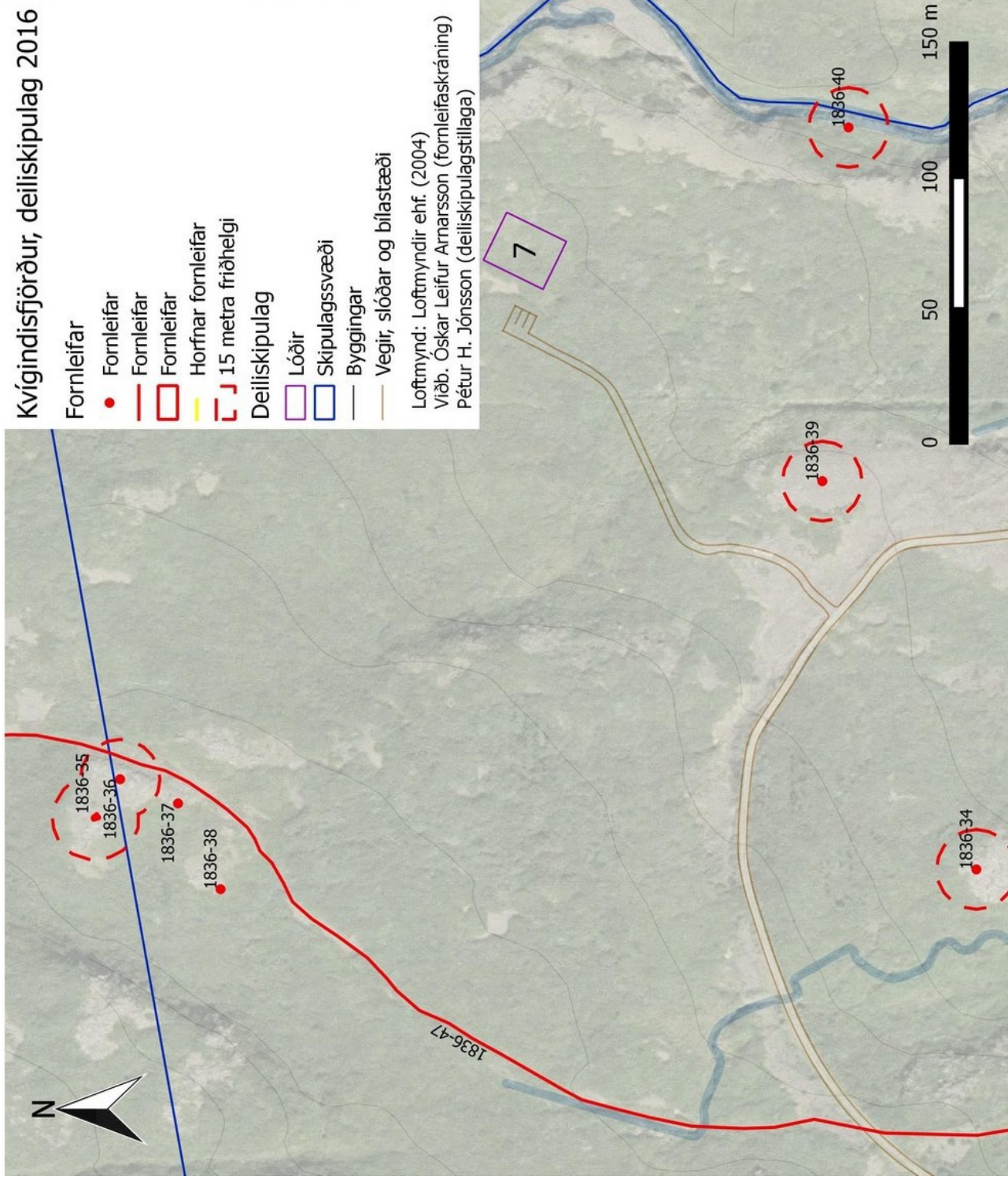
Fornleifar

- Fornleifar
- Fornleifar
- Fornleifar
- Fornleifar
- Hófnar fornleifar
- 15 metra friðhelgi

Deiliskipulag

- Lóðir
- Skipulagssvæði
- Byggingar
- Vegir, slóðar og bílastæði

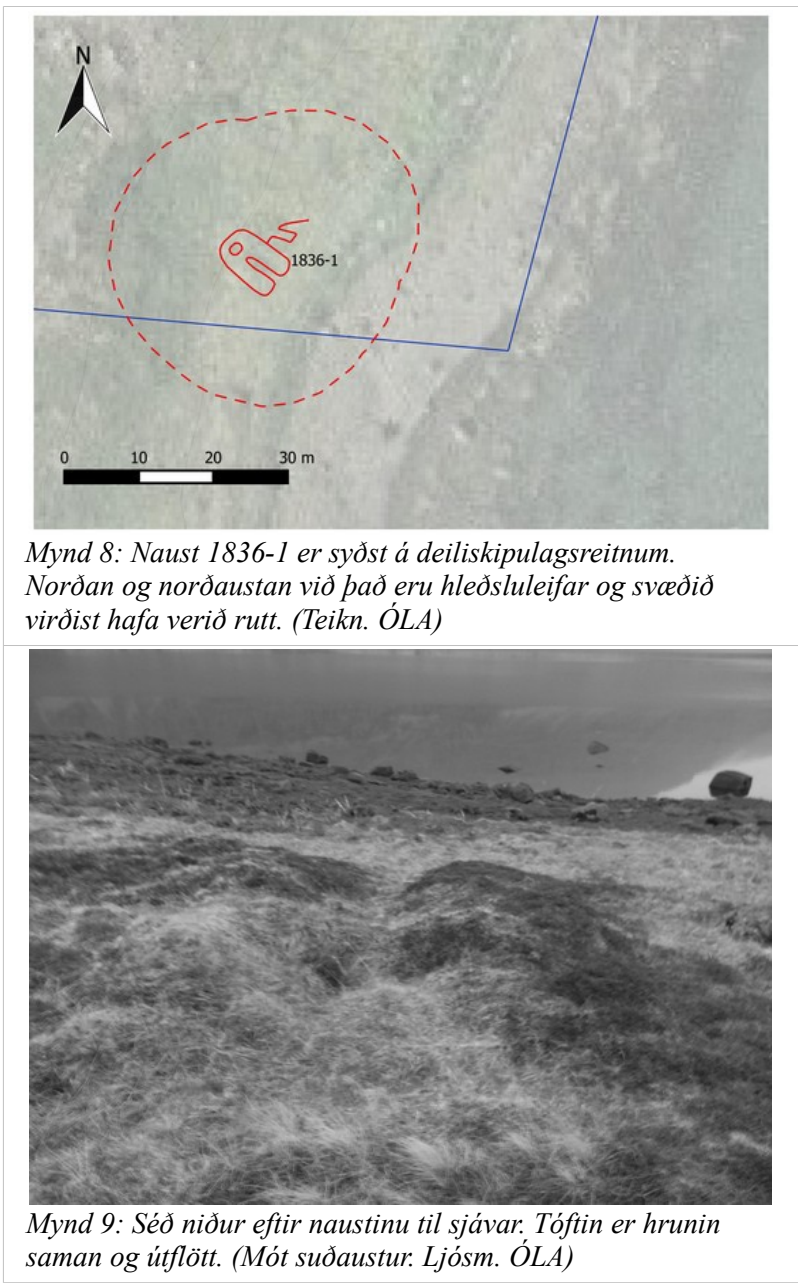
Löftmynd: Löftmyndir ehf. (2004)
 Viðb. Óskar Leifur Arnarsson (fornleifaskráning)
 Pétur H. Jónsson (deiliskipulagstillaga)

8. Fornleifaskrá

<i>Fornleifanr. MÍ</i>	1836-1
<i>Verknr. MÍ</i>	1836
<i>Eldra númer</i>	
<i>Sýsla</i>	Austur-Barðastrandarsýsla
<i>Sveitarfélag</i>	Reykholahreppur
<i>Hreppur nr.</i>	4504 (Múlahreppur)
<i>Landareign</i>	Kvígingisfjörður
<i>Landnúmer</i>	139635
<i>Skrásetjari</i>	Óskar Leifur Arnarsson
<i>Heimsótt</i>	29.05.2016
<i>GPS hnit</i>	A333182 N573751
<i>Hnitakerfi</i>	ISN93
<i>M.y.s.</i>	-
<i>Skekka</i>	0-3 m
<i>Sérheiti / örnefni</i>	Hádegisholt
<i>Minjaheild</i>	
<i>Tegund</i>	niðurgröftur með hleðslu
<i>Tegund annað</i>	
<i>Hlutverk</i>	naust
<i>Hlutverk annað</i>	
<i>Aldur</i>	1550-1800
<i>Friðlýst?</i>	Nei
<i>Friðlýsa?</i>	Nei
<i>Varðveislugildi</i>	Talsvert
<i>Minjaspjöll?</i>	Nei
<i>Gróður</i>	ríkt mólendi

<i>Ástand</i>	Greinanlegar fornleifar
<i>Horfin</i>	Nei
<i>Hættumat</i>	Engin hætta
<i>Hættuorsök</i>	
<i>Veggjahæð</i>	0,9 m
<i>Veggþykkt</i>	2,5 m
<i>Breidd</i>	12,0 m
<i>Lengd</i>	8,5 m
<i>Lýsing:</i>	Í örnefnaskrá segir: „Innan við hann [Stekkjarlæk] við sjóinn er holt, sem heitir Hádegisholt. Þá er jarðfall rétt utan við túnið, sem heitir Mölugróf, og eftir henni er Mölugrófarlækur...“ Naustið er suðaustur undir Hádegisholti, niður við fjöru. (Örnefnaskrá-Kvígingisfjörður)
	Naustið er um 6,0 x 8,0 m að stærð og hleðsluhæð 0.9 m. Það er fornlegt að sjá og veggir útflattir. Greinilega hefur verið grafið inn í halla til norðvesturs. Innst í því er laut sem gæti verið leifar innra rýmis. Fast norðaustan við naustið er eins og móti fyrir annarri minni dæld í norður hliðinni sem er um 0.8 m í þvermál. Svo eru hugsanlega veggjaleifar sem eru 1-2 m norðan við það. Svæðið fyrir framan og norðaustan gæti hafa verið rutt og sléttað á notkunartíma.

Mynd 8: Naust 1836-1 er syðst á deiliskipulagsreitnum. Norðan og norðaustan við það eru hleðsluleifar og svæðið virðist hafa verið rutt. (Teikn. ÓLA)

Mynd 9: Séð niður eftir naustinu til sjávar. Tóftin er hrunin saman og útflött. (Mót suðaustur. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-2
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykholahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333198 N573867
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekkja	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Hádegisholt
Minjaheild	
Tegund	niðurgröftur með hleðslu
Tegund annað	
Hlutverk	uppsátur
Hlutverk annað	
Aldur	1900-1950

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Ekkert

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

Gróður	ríkt mólendi
--------	--------------

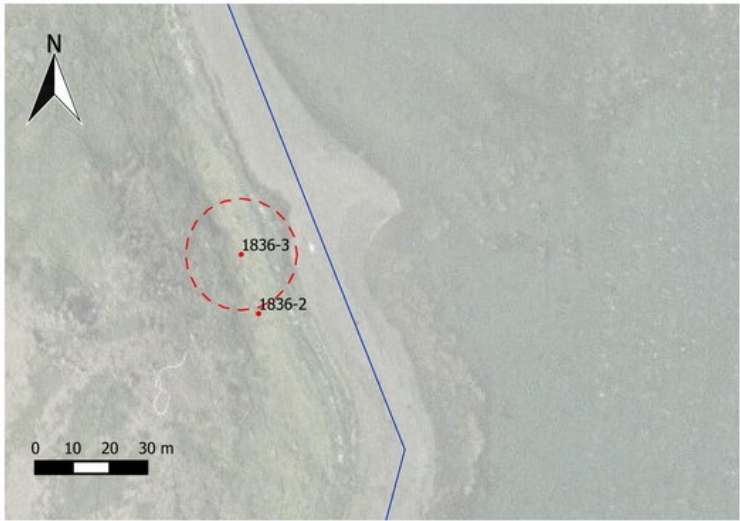
Ástand	Vel greinanlegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Engin hætta
Hættuorsök	

Veggjahæð	0,5 m
Veggþykkt	-
Breidd	2,0 m
Lengd	2,0 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Innan við hann [Stekkjarlæk] við sjóinn er holt, sem heitir Hádegisholt. Þá er jarðfall rétt utan við túnið, sem heitir Mölugróf, og eftir henni er Mölugrófarlækur...“ Minjarnar eru á sléttri flöt milli holts og fjöru, austur undir Hádegisholti. (Ö-Kvígindisfjörður)

Leifar af handknúnu dráttarspili sem var notað til að draga báta á land. Grafin hefur verið hola um 2 m í þvermál og 0.5 m djúp fyrir lóðréttann öxul spilsins. Yfir holunni eru enn leifar af trégrind spilsins, en öxullinn er farinn.

Samkvæmt heimildamanni eru þetta ekki gamlar minjar og hann man eftir þeim í notkun. Það getur passað út frá því hversu mikið er enn varðveitt. Minjarnar bera vitni um gamla verktækni. (IG, munnleg heimild)

Mynd 10: Austur undir Hádegisholti, á sléttri sjávargrund, eru leifar af handknúnu dráttarspili sem var notað til að draga báta á land og rutt svæði (nr. 1836-3). (Teikn. ÓLA)

Mynd 11: Grind dráttarspilsins er enn uppistandandi yfir holu þar sem öxul spilsins sat. (Mót norðvestur. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-3
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykholahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333193 N573882
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Hádegisholt
Minjaheild	
Tegund	rutt svæði
Tegund annað	
Hlutverk	uppsátur
Hlutverk annað	
Aldur	1850-1950

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Ekkert

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

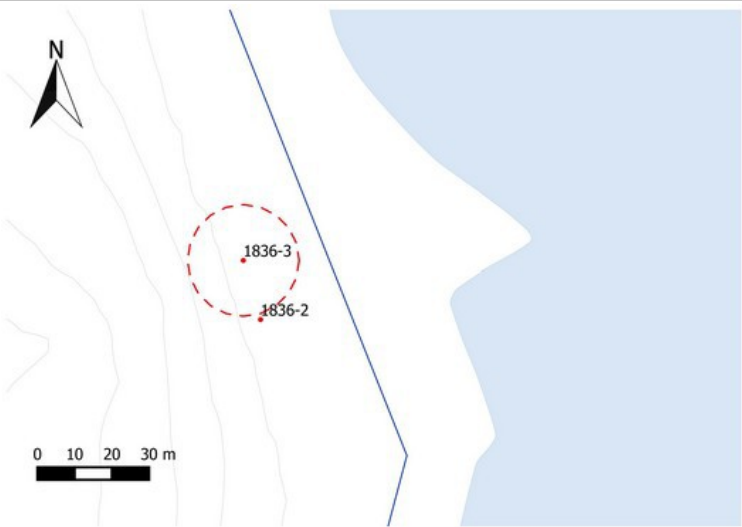
Gróður	ríkt mólendi
--------	--------------

Ástand	Greinanlegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Engin hætta
Hættuorsök	

Veggjahæð	0,5 m
Veggþykkt	-
Breidd	-
Lengd	-

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Innan við hann [Stekkjarlæk] við sjóinn er holt, sem heitir Hádegisholt. Þá er jarðfall rétt utan við túnið, sem heitir Mölugróf, og eftir henni er Mölugrófarlækur...“ Minjarnar eru á sléttri flöt milli holts og fjöru, austur undir Hádegisholti. (Ö-Kvígindisfjörður)

Á þessu svæði má greina samantínt grjót upp við stærri steina. Gæti hafa verið leifar af vegg eða þá að svæðið hafi verið grjóthreinsað til að hægt væri að slá það. Þetta gæti einnig tengist því að þarna hafi bátur verið geymdur. Líklega eru þessar minjar frá svipuðum tíma og spilið (nr. 1836-2), en það er þó ekki vitað.

Mynd 12: Líklega eru dráttarspilið (nr. 1836-2) og rudda svæðið (1836-3) ekki eldri en frá miðri 19. öld. (Teikn. ÓLA)

Mynd 13: Samantínt grjót upp við stærri steina. Næst á myndinn eru hugsanlega hleðsluleifar. Bak við birkikjarrið aftar er dráttarspilið (nr. 1836-2). (Mót suður. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-4
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333009 N574243
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Hvammur
Minjaheild	býli
Tegund	tóft
Tegund annað	
Hlutverk	híbýli
Hlutverk annað	
Aldur	1915-1921

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Hátt

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

Gróður	ríkt mólendi
--------	--------------

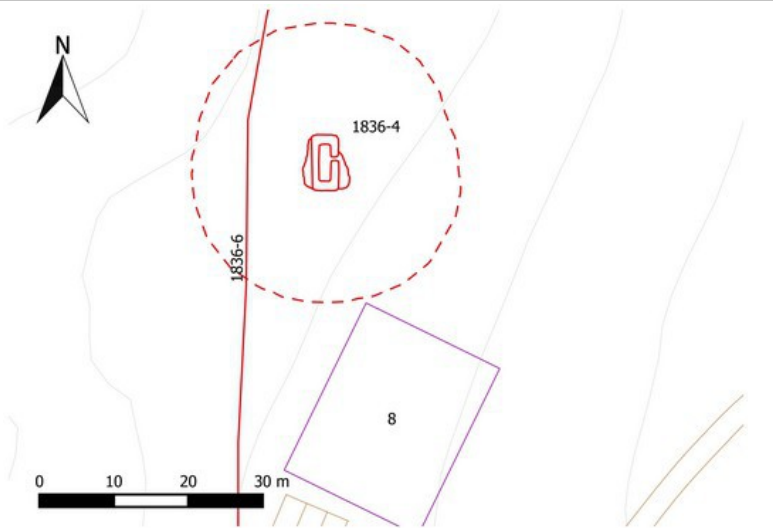
Ástand	Vel greinanlegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Mikil hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	1,0 m
Veggþykkt	1,0 m
Breidd	3,5 m
Lengd	7,5 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Ofan við túnið, milli þess og Hrauns [og Innri-Hraunhjalla], er grashvammur nefndur Hvammur. Þar var húsmannsbýli um 1920.“ Hvammur er beint upp (vestur) af Hesthúsholti. (Ö-Kvígindisfjörður)

Tóftin er um 3.5 x 7.5 m að stærð og hleðsluhæð um 1 m. Svæðið er þýft mólendi og tóftin er staðsett á neðri / suðurenda nafnlaus hjalla sem gengur inn og upp á hálendið. Þetta nýbýli byggðu Engilbert Kristján Arason og Guðmundína Guðmundsdóttir árið 1915 og bjuggu þar til 1921. (IG, munnleg heimild. Finnbogi Jónsson (2014).

Tóftin er í hættu, þar sem skv. skipulagstillögu er gert ráð fyrir lóð rétt sunnan við friðhelga svæðið umhverfis hana. Út frá aldursákvæði menninarminjalaga er þessi tóft friðuð. Mannabústaðir með svona stutta búsetu gætu verið áhugavert rannsóknarefni síðar.

Mynd 14: Lóð 8 hefur verið færð út fyrir 15 metra friðhelgi tóftar nýbýlisins Hvamms. (Teikn. ÓLA)

Mynd 15: Tóftin er nokkuð hátt í landinu, í grashvammi undir Hrauninu. (Mót suðaustur. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-5
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333032 N574284
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekkja	0-3 m

Sérheiti / örnefni	
Minjaheild	
Tegund	steinalögn
Tegund annað	
Hlutverk	óþekkt
Hlutverk annað	
Aldur	1900

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

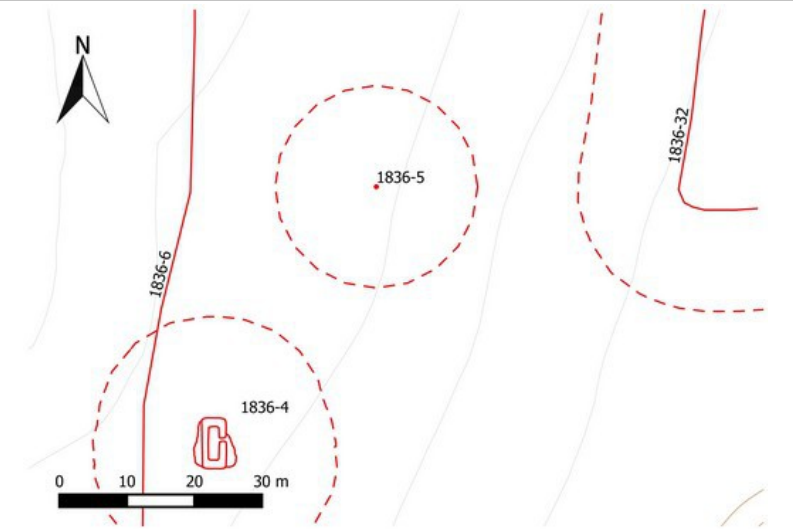
Gróður	ríkt mólendi
--------	--------------

Ástand	Illgreinanlegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Engin hætta
Hættuorsök	

Veggjahæð	0,15 m
Veggþykkt	-
Breidd	2,0 m
Lengd	3,0 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Ofan við túnið, milli þess og Hrauns [og Innri-Hraunhjalla], er grashvammur nefndur Hvammur. ... Upp af honum er Gamlaból, smáhjalli með klettum að framan, utan við lækinn upp af bænum.“ Staðsetningin er um miðja vega á milli Hvamms og Gamlabóls. (Ö-Kvígindisfjörður)

Samanbórið grjót, um 2 x 3 m að stærð og rétt sést upp úr grasinu og stendur um 0.15 m yfir umhverfið. Hlutverk og aldur óþekktur, en heimildamaður hugsaði sér að þarna á hjallabruninni hefði hleðslugrjóti verið safnað úr Hrauninu og flutt heim að bæ á veturna. (IG, munnleg heimild)

Mynd 16: Við vettvangsathugun fannst örlítill þúst af samanbornu grjóti. Hlutverk og aldur óþekktur. (Teikn. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-6
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A332997 N574205
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekkja	0-3 m

Sérheiti / örnefni	
Minjaheild	býli
Tegund	garðlag
Tegund annað	
Hlutverk	túngarður
Hlutverk annað	
Aldur	1950

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Ekkert

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

Gróður	ríkt mólendi
--------	--------------

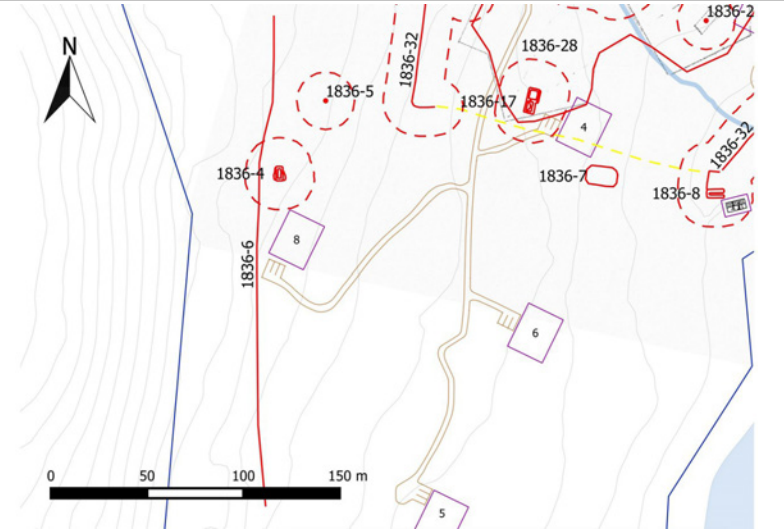
Ástand	Greinanlegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	0,5 m
Veggþykkt	0,5 m
Breidd	0,5 m
Lengd	255,0 m

Lýsing: Garðhleðslan liggur undir jaðri Hraunsins, neðan Innri-Hraunhjalla og Hvamms.

Samkvæmt heimildarmanni er þessi túngarður líklega sá yngsti á jörðinni, reistur um 1950. Hann var þannig að hlaðið var neðst og girt með gaddavír ofan á. (IG, munnleg heimild. Ó-Kvígindisfjörður)

Þessar minjar njóta ekki verndar samkvæmt aldursákvæði menningarminjalaga, en bera vitni um gamla verktækni.

Mynd 17: Garðhleðslan liggur undir jaðri Hraunsins. (Teikn. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-7
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333175 N574244
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekkja	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Hesthúsholt
Minjaheild	býli
Tegund	tóft
Tegund annað	
Hlutverk	fjárhús
Hlutverk annað	
Aldur	1956

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Lítið

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

Gróður	graslendi
--------	-----------

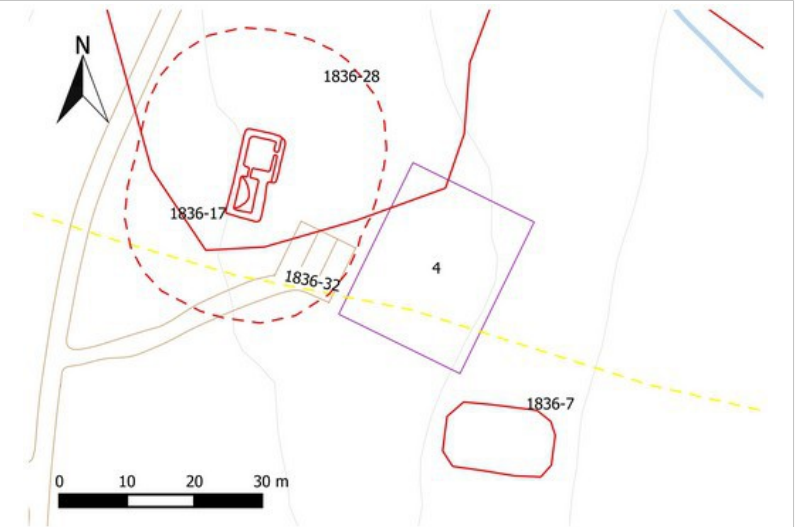
Ástand	Vel greinanlegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	8,5 m
Lengd	14,5 m

Lýsing: Þessi fjárhústóft er rétt utan við gamla túnið, í sléttu túni sem er undir Hesthúsholti og nær að Skipatanga.

Fjárhúsin voru reist um 1956-7.Hlaðinn grunnur með bárujárnsklæddu timburhúsi. Yfirbyggingin var síðar flutt niður á Skipatanga og er nú bátaskýli þar. (IG, munnleg heimild. Ö-Kvígindisfjörður)

Þessar minjar njóta ekki verndar samkvæmt aldursákvæði menningarminjalaga, en bera vitni um gamla verktækni. Ekki er vitað hvort að eldri minjar leynast á þessum stað.

Mynd 18: Vegna ungs aldurs og þar sem fjárhústóftin (nr. 1836-7) nýtur ekki verndar skv. menningarminjalögum, var hún einungis merkt inn á kort en ekki teiknuð nákvæmlega. (Teikn. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-8
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykholahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333233 N574236
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekkja	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Skipatanga
Minjaheild	býli
Tegund	tóft
Tegund annað	
Hlutverk	naust
Hlutverk annað	
Aldur	

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Talsvert

Minjaspjöll?	Já
--------------	----

Gróður	ríkt mólendi
--------	--------------

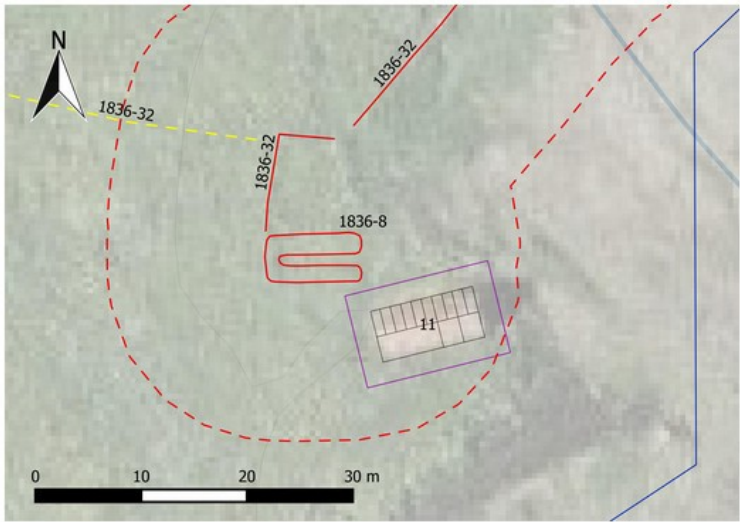
Ástand	Greinanlegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	0,5 m
Veggþykkt	2,0 m
Breidd	4,5 m
Lengd	9,0 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Túnið: Við sjóinn utast er svæði, sem nefnt er Bakkar og nýlega er orðið tún. Grjóttangi, Skipatangi er í vaðlinum beint á móti Lynghöfða, er fyrr getur, en Vaðall er það nefnt af firðinum, sem fjarar út.“ Skipatangi er í suðurhorni túnsins. (Ö-Kvígindisfjörður)

Nausttóftin er um 4.5 x 9.0 m að stærð og hleðsluhæð um 0.5 m. Nokkuð útfloft og virðist gömul. Grasi gróin og neðri mörkin niður við fjöruborð en upp að norðvestur horninu (að ofan) gengur suðurendi túngarðsins. Naustið er í suður horni gamla túnsins. Samkvæmt heimildarmanni var ekki þak á naustinu svo hann viti til. Báturinn stóð á réttum kili á sumrin, en var geymdur á hvolfi á veturna. (IG, munnleg heimild)

Norðvestur horn nausttóftarinnar hefur skaðast örlítið vegna vélar sem ekið hefur verið yfir vegginn.

Mynd 19: Nausttóftin er rétt utan við suðurhorn túngarðsins (nr. 1836-32). (Teikn. ÓLA)

Mynd 20: Nausttóftin er fyrir miðri mynd og bátaskýlið fyrir neðan. (Mót suðaustur. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-9
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333166 N574386
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Bæjarhóll
Minjaheild	býli
Tegund	hóll
Tegund annað	
Hlutverk	bæjarhóll
Hlutverk annað	
Aldur	900-1950

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Hátt

Minjaspjöll?	Já
--------------	----

Gróður	ræktað land
--------	-------------

Ástand	Greinanlegar fornleifar
Horfin	sléttað yfir
Hættumat	Mikil hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

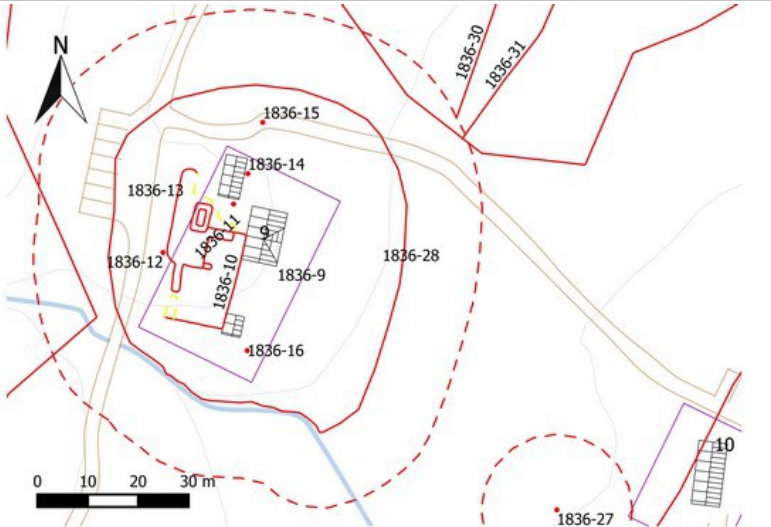
Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	63,0 m
Lengd	60,0 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Bæjarlækurinn rennur gegnum túnið innan við Bakkana, ... Bæjarhóll er þar sem húsið stendur nú.“ Bæjarhóll er áberandi hóll sem er rétt vestan við mitt heimatúnið. (Ö-Kvígindisfjörður)

Hóllinn er greinilegur og hefur myndast úr byggingaleyfum og ösku í gegnum aldirnar. Hugsanlega er hluti hans náttúrulegur hóll í grunninn sem í upphafi hefur verið valinn undir bæjarstæðið. Samkvæmt heimildarmanni var grafið fyrir kjallara í vesturhluta íbúðarhússins þegar bærinn var reistur um 1952-3. Um 2 m niður í grunninn mátti sjá mannvistarlög (ösku og líklega gólflög) en ekki var grafið dýpra. (IG, munnleg heimild)

Hluti af tóftum gamla bæjarins eru vestan við íbúðarhúsið, efst á Bæjarhólnum. Við norðvestur horn íbúðarhússins hefur svæðinu verið raskað nýlega, grafið og jafnað og má sjá ruslalög, ösku, torf og grjót í rofsárinu.

Leita verður áhlits Minjastofnunar Íslands vegna framkvæmda og jarðrasks á Bæjarhól.

Mynd 21: Bæjarhóll Kvígindisfjarðar er áberandi hóll, um 60 metrar í þvermál. (Teikn. ÓLA)

Mynd 22: Bæjarhóllinn er staðsettur ofarlega í túninu. Hann er mest áberandi að neðan til austurs. (Mót suður. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-10
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykholahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333162 N574368
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Bæjarhóll
Minjaheild	býli
Tegund	tóft
Tegund annað	
Hlutverk	burstabær
Hlutverk annað	
Aldur	1850-1930

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Hátt

Minjaspjöll?	Já
--------------	----

Gróður	graslendi
--------	-----------

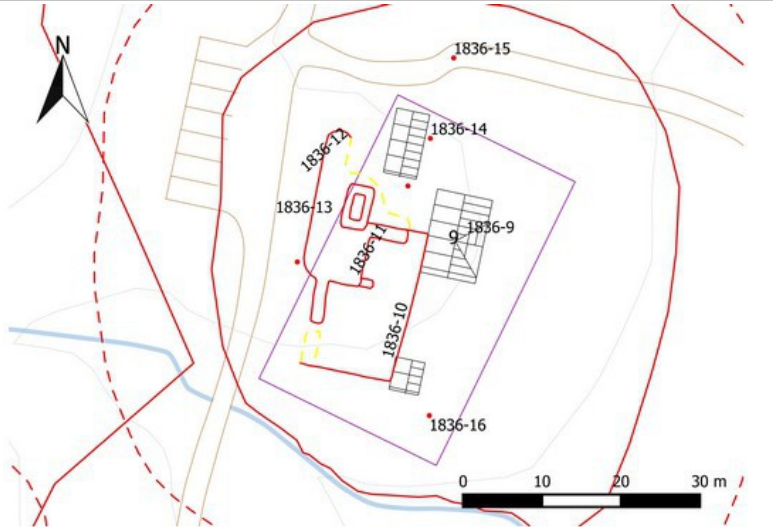
Ástand	Illgreinanlegar fornleifar
Horfin	vegna rasks
Hættumat	Mikil hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	1,5 m
Veggþykkt	1,5 m
Breidd	11,0 m
Lengd	11,0 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Bæjarlækurinn rennur gegnum túnið innan við Bakkana, ... Bæjarhóll er þar sem húsið stendur nú.“ Bæjarhóll er áberandi hóll sem er rétt vestan við mitt heimatúnið. (Ö-Kvígindisfjörður)

Framhlið bæjarins hafði þrjár burstir og var bærinn undir mið- og suður burstinni. Bak við bæinn var fjósið með flötu þaki. Milli fjóshlöðu og fjós var hlóðaeldhús. Göng lágu inn í bæinn milli bæjarburstanna. Búið er að rífa gömlu bæjarhúsin. (IG og SG, munnleg heimild. Túnakort Kvígindisfjarðar).

Leita verður álots Minjastofnunar Íslands vegna framkvæmda og jarðrasks á Bæjarhól.

Mynd 23: Bæjarhúsin stóðu fremst og hæst á Bæjarhól, en þaðan er gott útsýni. (Teikn. ÓLA)

Mynd 24: Mynd frá fyrri helmingi 20. aldar af gamla bænum í Kvígindisfirði. Göng lágu inn í bæinn milli bæjarburstanna. Burstin lengst til hægri er fjóshlaðan. (Mót norðvestur. Ljós. í eigu landeigenda)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-11
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333164 N574376
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Bæjarhóll
Minjaheild	býli
Tegund	tóft
Tegund annað	
Hlutverk	hlaða
Hlutverk annað	
Aldur	1850-1930

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Hátt

Minjaspjöll?	Já
--------------	----

Gróður	graslendi
--------	-----------

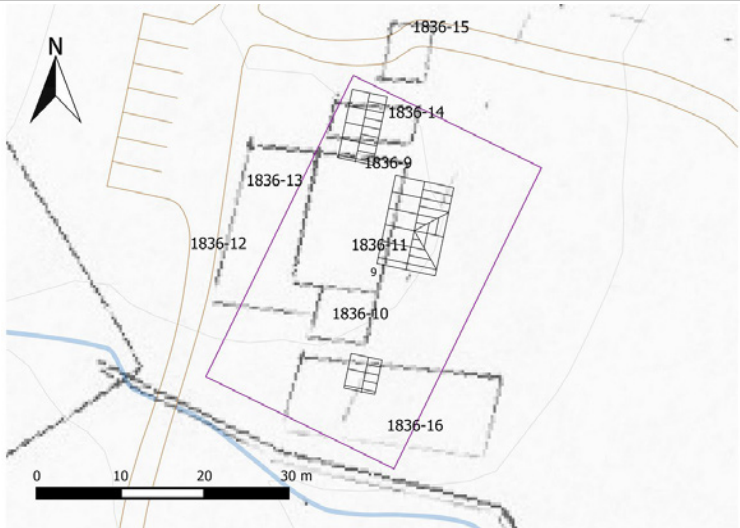
Ástand	Greinanlegar fornleifar
Horfin	vegna rasks
Hættumat	Mikil hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	1,7 m
Veggþykkt	1,7 m
Breidd	8,0 m
Lengd	7,0 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Bæjarlækurinn rennur gegnum túnið innan við Bakkana, ... Bæjarhóll er þar sem húsið stendur nú.“ Bæjarhóll er áberandi hóll sem er rétt vestan við mitt heimatúnið. (Ö-Kvígindisfjörður)

Framhlið bæjarins hafði þrjár burstir og fjóshlaðan var nyrsta burstin. Bak við bæinn var fjósið með flötu þaki. Milli fjóshlöðu og fjós var hlóðaeldhús. Göng lágu inn í bæinn milli bæjarburstanna. Búið er að rífa gömlu bæjarhúsin. Í norður hluta tóftarinnar er nýlega búið að grafa burt og jafna svæði og mannvistaleifar í rofi. (IG og SG, munnleg heimild. Túnakort Kvígindisfjarðar)

Leita verður álots Minjastofnunar Íslands vegna framkvæmda og jarðrasks á Bæjarhól.

Mynd 25: Kortið sýnir þau mannvirki sem voru á Bæjarhól árið 1920. (Teikn. ÓLA & Þjóðskjalasafn Íslands)

Mynd 26: Steinhleðslan neðst á myndinni er framhlið bæjarhúsanna. Hlaðni veggurinn bak við birkitréð tilheyrði fjóshlöðunni. (Mót norðvestur: Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-12
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333152 N574377
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Bæjarhóll
Minjaheild	býli
Tegund	heimild
Tegund annað	
Hlutverk	fjós
Hlutverk annað	
Aldur	1850-1930

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Hátt

Minjaspjöll?	Já
--------------	----

Gróður	graslendi
--------	-----------

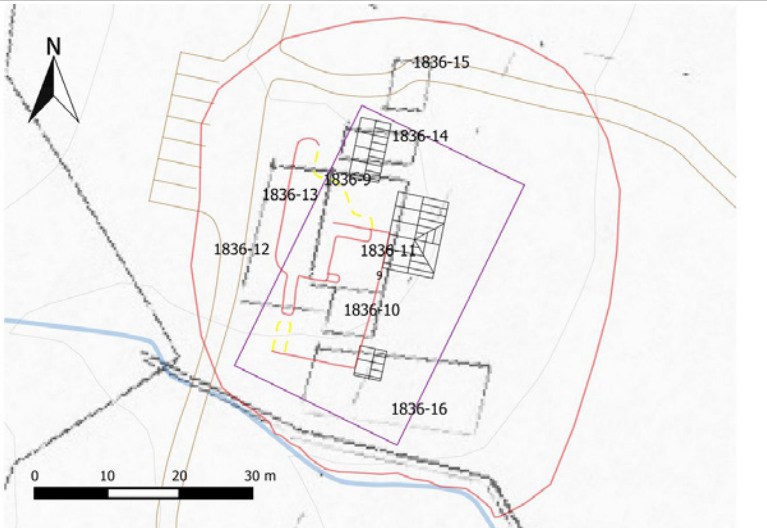
Ástand	Greinanlegar fornleifar
Horfin	vegna rasks
Hættumat	Mikil hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	-
Lengd	-

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Bæjarlækurinn rennur gegnum túnið innan við Bakkana, ... Bæjarhóll er þar sem húsið stendur nú.“ Bæjarhóll er áberandi höll sem er rétt vestan við mitt heimatúnið. (Ö-Kvígindisfjörður)

Fjósið var aftan við bæinn og er þannig á túnakorti frá 1920. Vegghlutar á Bæjarhól eru hlutar af fjósinu og öðrum bæjarhúsum sem hafa verið rifin. Í norður jaðri tóftarinnar er nýlega búið að grafa burt og jafna svæði og mannvistaleifar í rofi. (IG, munnleg heimild. Túnakort Kvígindisfjarðar)

Leita verður álots Minjastofnunar Íslands vegna framkvæmda og jarðrasks á Bæjarhól.

Mynd 27: Kortið sýnir þau mannvirki sem voru á Bæjarhól þegar túnakortið var teiknað árið 1920. (Teikn. ÓLA & Þjóðskjalasafn Íslands)

Mynd 28: Séð aftan á bæjarhúsin þar sem fjósið stóð. (Mót austur. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

<i>Fornleifanr. MÍ</i>	1836-13
<i>Verknr. MÍ</i>	1836
<i>Eldra númer</i>	

<i>Sýsla</i>	Austur-Barðastrandarsýsla
<i>Sveitarfélag</i>	Reykholahreppur
<i>Hreppur nr.</i>	4504 (Múlahreppur)
<i>Landareign</i>	Kvígindisfjörður
<i>Landnúmer</i>	139635

<i>Skrásetjari</i>	Óskar Leifur Arnarsson
<i>Heimsótt</i>	29.05.2016
<i>GPS hnit</i>	A333159 N574384
<i>Hnitakerfi</i>	ISN93
<i>M.y.s.</i>	-
<i>Skekka</i>	0-3 m

<i>Sérheiti / örnefni</i>	Bæjarhóll
<i>Minjaheild</i>	býli
<i>Tegund</i>	tóft
<i>Tegund annað</i>	
<i>Hlutverk</i>	óþekkt
<i>Hlutverk annað</i>	
<i>Aldur</i>	1930

<i>Friðlýst?</i>	Nei
<i>Friðlýsa?</i>	Nei
<i>Varðveislugildi</i>	Hátt

<i>Minjaspjöll?</i>	Nei
---------------------	-----

<i>Gróður</i>	graslendi
---------------	-----------

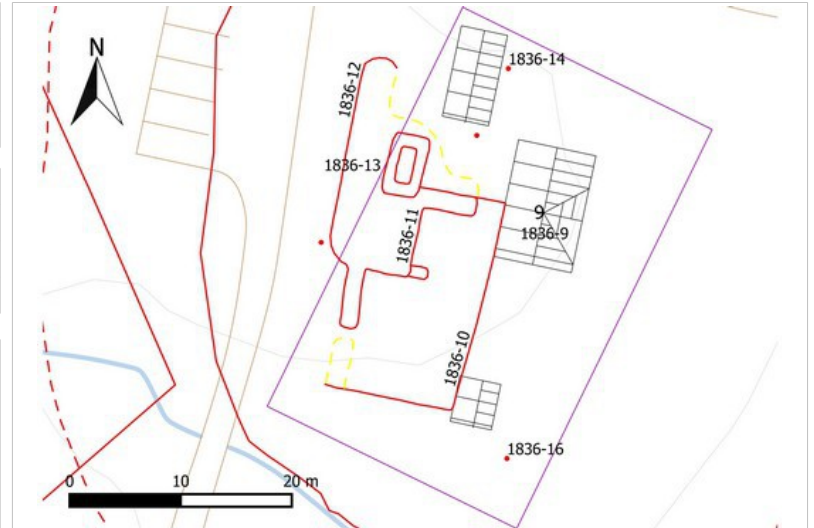
<i>Ástand</i>	Vel greinanlegar fornleifar
<i>Horfin</i>	Nei
<i>Hættumat</i>	Mikil hætta
<i>Hættuorsök</i>	framkvæmdir

<i>Veggjahæð</i>	0,5 m
<i>Veggþykkt</i>	1,0 m
<i>Breidd</i>	3,4 m
<i>Lengd</i>	5,6 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Bæjarlækurinn rennur gegnum túnið innan við Bakkana, ... Bæjarhóll er þar sem húsið stendur nú.“ Bæjarhóll er áberandi hóll sem er rétt vestan við mitt heimatúnið. (Ö-Kvígindisfjörður)

Tóft súrheysgryfju, líklega frá fyrri hluta 20. aldar. Tóftin er um 3.4 x 5.6 m að stærð og dýpt um 0.5 m. Hún er í norðurhluta bæjarhúsanna á Bæjarhól og á því svæði eru þykk mannvistarlög. Minjarnar í heild njóta verndar skv. menningarminjalögum, þó svo að umrædd tóft sé yngri. Rétt norðan við tóftina er nýlega búið að grafa burt og jafna svæði og mannvistarleifar í rofi. (IG, munnleg heimild. Túnakort Kvígindisfjarðar)

Leita verður álots Minjastofnunar Íslands vegna framkvæmda og jarðrasks á Bæjarhól.

Mynd 29: Tóft súrheysgryfjunnar (nr. 1836-13) er fyrir miðju korti. (Teikn. ÓLA)

Mynd 30 Séð yfir súrheysgryfjutóftina. Hægra megin á myndinni er vegghluti sem tilheyrði fjóshlöðunni. (Mót austur. Ljósm. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-14
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333169 N574392
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Bæjarhóll
Minjaheild	býli
Tegund	heimild
Tegund annað	
Hlutverk	óþekkt
Hlutverk annað	
Aldur	1920

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Hátt

Minjaspjöll?	Já
--------------	----

Gróður	gróðurvana
--------	------------

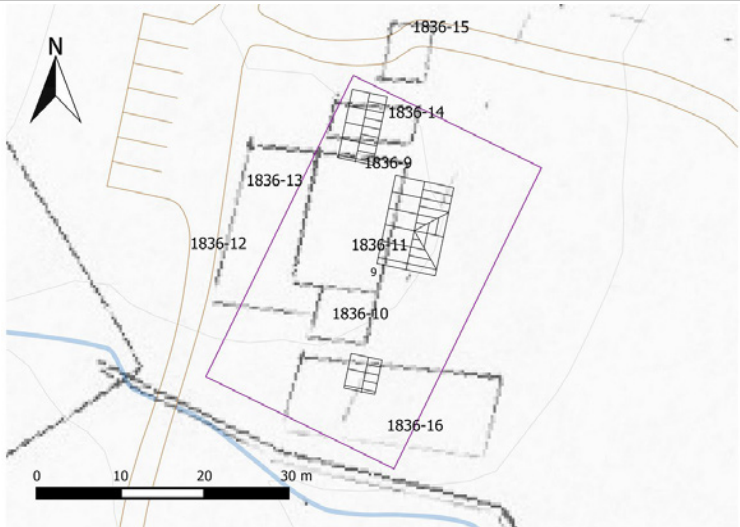
Ástand	Ekki sést til fornleifa
Horfin	vegna niðurrifs
Hættumat	Mikil hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	-
Lengd	-

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Bæjarlækurinn rennur gegnum túnið innan við Bakkana, ... Bæjarhóll er þar sem húsið stendur nú.“ Bæjarhóll er áberandi höll sem er rétt vestan við mitt heimatúnið. (Ö-Kvígindisfjörður)

Samkvæmt túnakorti frá 1920, voru tvö mannvirki eða byggingar á norðurhluta Bæjarhóls. Hlutverk þeirra er óþekkt. Heimildarmaður kannast ekki við þessar byggingar þarna á norðurhluta Bæjarhóls og ekki vitað hvenær þær voru rifnar. Nú standur þarna geymsluskúrar og malarplan umhverfis. Vegna staðsetningar má gera ráð fyrir að minjar leynist undir svæðinu. (IG, munnleg heimild. Túnakort Kvígindisfjarðar)

Leita verður álots Minjastofnunar Íslands vegna framkvæmda og jarðrasks á Bæjarhól.

Mynd 31: Mannvirki nr. 1836-14 var fyrir norðan bæjarhúsin samkvæmt túnakorti frá 1920. Ekki er vitað hvaða tilgangi það þjónaði. (Teikn. ÓLA & Þjóðskjalasafn Íslands)

Mynd 32: Geymsluskúr stendur nú á svipuðum slóðum og mannvirki nr. 1836-14. (Mót suðaustur. Ljósm. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-15
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333172 N574402
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Bæjarhóll
Minjaheild	býli
Tegund	heimild
Tegund annað	
Hlutverk	óþekkt
Hlutverk annað	
Aldur	1920

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Hátt

Minjaspjöll?	
--------------	--

Gróður	gróðurvana
--------	------------

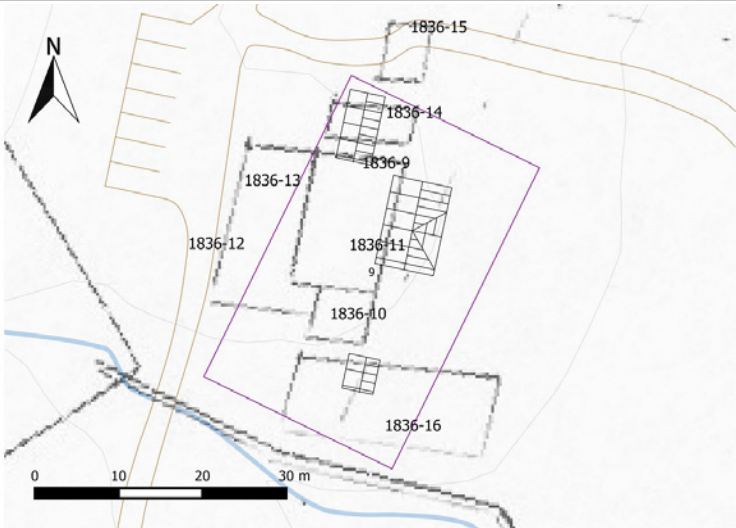
Ástand	Ekki sést til fornleifa
Horfin	vegna niðurrifs
Hættumat	Mikil hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	-
Lengd	-

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Bæjarlækurinn rennur gegnum túnið innan við Bakkana, ... Bæjarhóll er þar sem húsið stendur nú.“ Bæjarhóll er áberandi hóll sem er rétt vestan við mitt heimatúnið. (Ö-Kvígindisfjörður)

Samkvæmt túnakorti frá 1920, voru tvö mannvirki eða byggingar á norðurhluta Bæjarhóls. Hlutverk þeirra er óþekkt. Heimildarmaður kannast ekki við þessar byggingar þarna á norðurhluta Bæjarhóls og ekki vitað hvenær þær voru rifnar. Nú standur þarna geymsluskúrar og malarplan umhverfis. Vegna staðsetningar má gera ráð fyrir að minjar leynist undir svæðinu. (IG, munnleg heimild. Túnakort Kvígindisfjarðar)

Leita verður álots Minjastofnunar Íslands vegna framkvæmda og jarðrasks á Bæjarhól.

Mynd 33: Mannvirki nr. 1836-15 var nyrst á Bæjarhól samkvæmt túnakorti frá 1920. Ekki er vitað hvaða tilgangi það þjónaði. (Teikn. ÓLA & Þjóðskjalasafn Íslands)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-16
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333169 N574357
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Bæjarhóll
Minjaheild	býli
Tegund	heimild
Tegund annað	
Hlutverk	matjurtagarður
Hlutverk annað	
Aldur	1850-1950

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Hátt

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

Gróður	ræktað land
--------	-------------

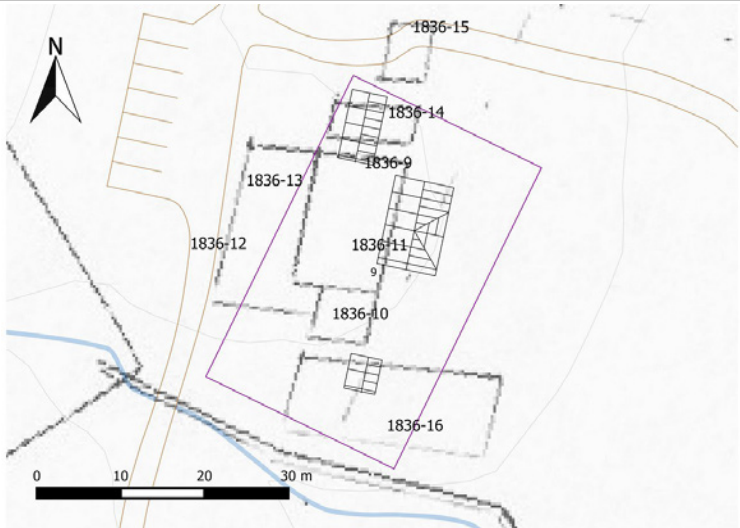
Ástand	Ekki sést til fornleifa
Horfin	sléttað yfir
Hættumat	Mikil hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	-
Lengd	-

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Bæjarlækurinn rennur gegnum túnið innan við Bakkana, ... Bæjarhóll er þar sem húsið stendur nú.“ Bæjarhóll er áberandi hóll sem er rétt vestan við mitt heimatúnið. Matjurtagarðar voru í suðurhallanum niður að Bæjarlæk. (Ö-Kvígindisfjörður)

Samkvæmt fasteignamati frá 1918 voru matjurtagarðar á jörðinni samtals 720 m2. Kálgarðurinn sést á túnakorti frá 1920, en ekki sér fyrir honum í dag. Stærð kálgarða á jörðinni þá voru 482 m² og 324 m², samtals 806 m² og hafa því stækkað töluvert á tveim árum. Bæjarhóllinn er áberandi hóll og má búast við þykkum mannvistarlögum í honum sem njóta verndar samkvæmt menningarminjalögum. Varðveislugildi hólans í heild er því metið hátt. (IG, munnleg heimild. Túnakort Kvígindisfjarðar. Fasteignamat Barðastrandarsýslu 1918)

Leita verður álots Minjastofnunar Íslands vegna framkvæmda og jarðrasks á Bæjarhól.

Mynd 34: Kálgarður var syðst á Bæjarhól, í hallanum niður að Bæjarlæk. (Teikn. ÓLA & Þjóðskjalasafn Íslands)

Mynd 35: Kálgarðurinn var staðsettur í suðurhalla Bæjarhóls niður að Bæjarlæk. (Mót norðaustur. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-17
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykholahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333137 N574284
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekkja	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Hesthúshóll
Minjaheild	býli
Tegund	tóft
Tegund annað	
Hlutverk	hesthús
Hlutverk annað	
Aldur	1900-1930

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Talsvert

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

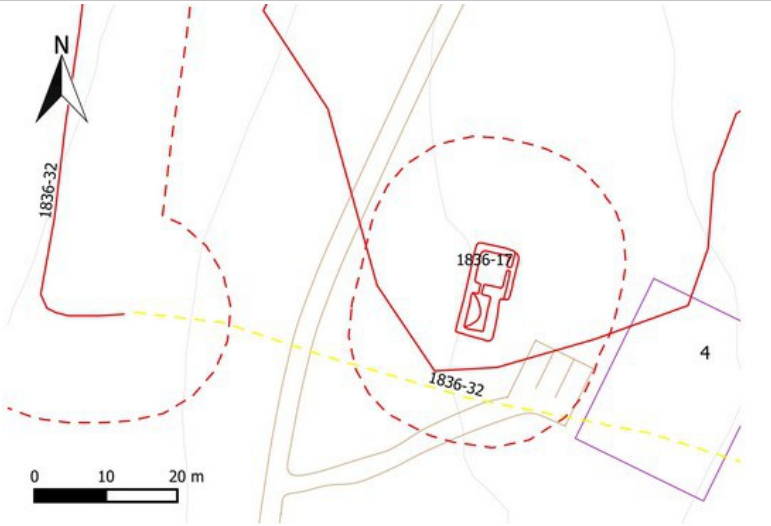
Gróður	ræktað land
--------	-------------

Ástand	Heillegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Mikil hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	2,0 m
Veggþykkt	1,5 m
Breidd	5,8 m
Lengd	14,0 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Yst þarna er Hesthúsholt, og þar inn af er brekkuhóll, Hesthúshóll. Niður [upp] og inn af honum inn að Bæjarlæk, er Tólfálnavöllur. Upp af honum er Gamlaból, smáhjalli með klettum að framan, utan við lækinn upp af bænum.“ (Ö-Kvígindisfjörður)

Tóftin er um 5.8 x 14.0 m stór og hleðsluhæð allt að 2 m að austanverðu. Byggingin hefur verið grafinn inn í hallann til vesturs. Hlöðudyr voru á suðurgafli og hesthúsið í norðurhluta með dyr út til austurs. Vesturveggurinn er hruninn inn í hlöðutóftina. Samkvæmt heimildarmanni voru öll hús endurhlaðin eftir að fjölskyldan hans fluttist að Kvígindisfirði upp úr 1921. Líklega hefur það verið gert á eldri húsum og tóftum til hagræðis. (IG, munnleg heimild)

Mynd 36: Hesthústóft (nr. 1836-17) er staðsett vestan við lóð 4 og syðst í gamla heimatúninu. (Teikn. ÓLA)

Mynd 37: Tóft hlöðunnar er nær og hesthúsið fjær. Í vinstra horni myndarinnar eru húsin á Bæjarhól. (Mót norðaustur. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-18
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Ástand	Heillegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Engin hætta
Hættuorsök	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Veggjahæð	1,2 m
Veggþykkt	1,0 m
Breidd	2,7 m
Lengd	6,0 m

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333103 N574340
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Niður [upp] og inn af honum [Hesthúshól] inn að Bæjarlæk, er Tólfálnavöllur. Upp af honum er Gamlaból, smáhjalli með klettum að framan, utan við lækinn upp af bænum.“ (Ö-Kvígindisfjörður)

Sérheiti / örnefni	Gamlaból
Minjaheild	býli
Tegund	hús
Tegund annað	
Hlutverk	óþekkt
Hlutverk annað	
Aldur	1940-1950

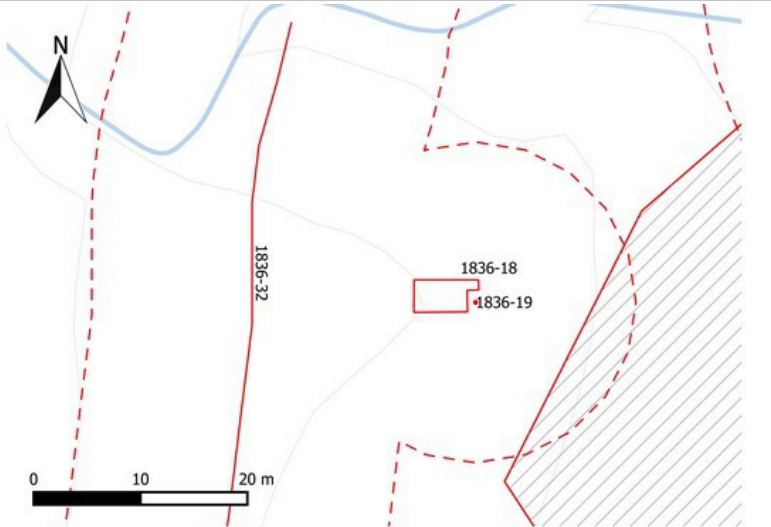
Uppistandandi reykhus, hlaðið úr torfi og grjóti. Það er um 2.7 x 5.0 m og úr norður langveggnum gengur 1 m langt gafhlað til austurs. Hleðsluhæð er um 1.2 m og hæð upp í mæni er um 2.2 m. Ekki vitað hvort einhverjar minjar tengdar bólinu voru á þessum stað áður. (IG, munnleg heimild)

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Ekkert

Reykhusið nýtur ekki verndar samkvæmt aldursákvæði menningarminjalaga, en hugsanlega leynast minjar undir eða í nágrenninu hússins.

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

Gróður	ríkt mólendi
--------	--------------

Mynd 38: Reykkofinn stendur á Gamlabóli, rétt vestan við gamla heimatúnið. (Teikn. ÓLA)

Mynd 39: Reykkofinn var reistur um miðja 20. öld. (Mót norðvestur. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-19
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333106 N574340
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekkja	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Gamlaból
Minjaheild	býli
Tegund	frásögn
Tegund annað	
Hlutverk	kvíar
Hlutverk annað	
Aldur	1900

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

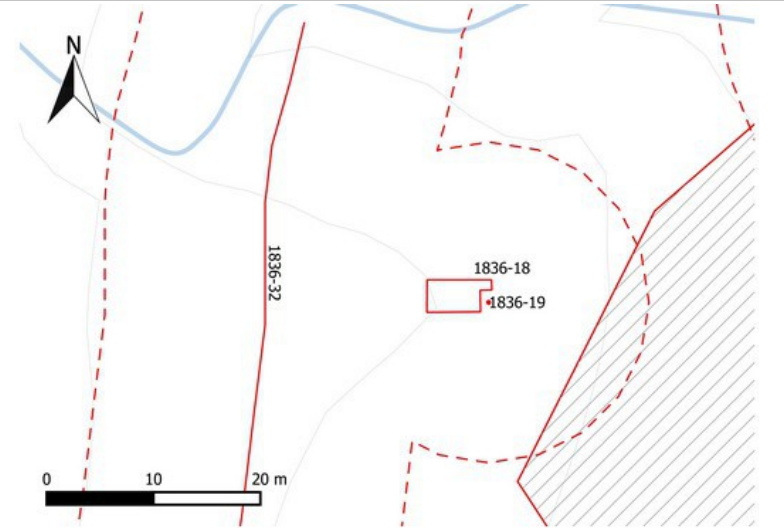
Gróður	ríkt mólendi
--------	--------------

Ástand	Ekki sést til fornleifa
Horfin	ekki vitað
Hættumat	Hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	-
Lengd	-

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Niður [upp] og inn af honum [Hesthúshól] inn að Bæjarlæk, er Tólfálnavöllur. Upp af honum er Gamlaból, smáhjalli með klettum að framan, utan við lækinn upp af bænum.“ (Ö-Kvígindisfjörður)

Heimildarmaður telur að kvíar geti hugsanlega hafa staðið áður á sama eða svipuðum stað og reykkofinn er í dag og ef svo að grjótið hafi verið notað til að byggja reykkofann (nr. 1836-18). Ekki er vitað hvort að minjar leynist þarna undir sverði. (IG, munnleg heimild)

Mynd 40: Engin merki sjást um kvíar á Gamlabóli. Hugsanlega voru þær á sama stað og reykkofinn er í dag. (Teikn. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-20
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykholahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333199 N574468
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Smiðjuklettur
Minjaheild	býli
Tegund	tóft
Tegund annað	
Hlutverk	mókofi
Hlutverk annað	
Aldur	1900-1930

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Talsvert

Minjaspjöll?	Já
--------------	----

Gróður	ræktað land
--------	-------------

Ástand	Greinanlegar fornleifar
Horfin	vegna bygginga
Hættumat	Mikil hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

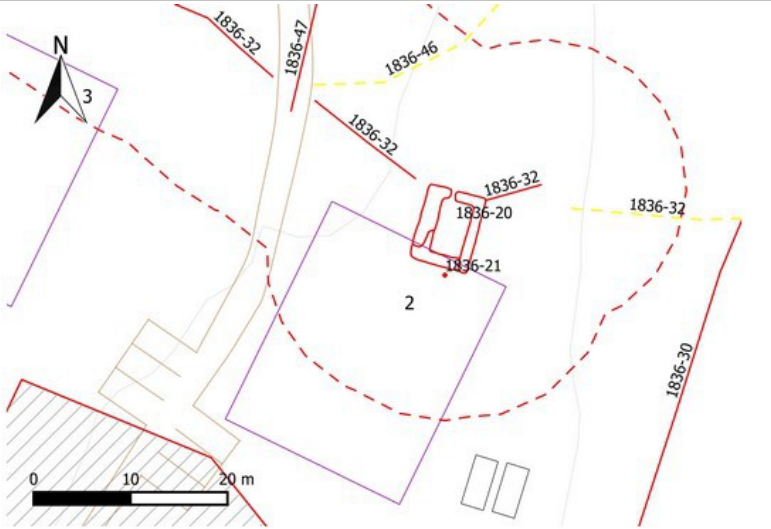
Veggjahæð	2,0 m
Veggþykkt	1,8 m
Breidd	5,8 m
Lengd	8,0 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Norðan við það [Bæjarhól] er stykki, sem nær fram að túngirðingu og heitir Krókur. Norður [norðaustur] af honum, neðst, þar sem girðingin liggur fram af klettunum, heitir Smiðjuklettur. Þar stóð smiðja í gamla daga.“ Lóð 2 er á Smiðjuklettum og þar er búið að byggja sumarhús. (Ö-Kvígindisfjörður)

Í tíð heimildarmanns, var byggingin mógeymsla á veturna en á sumrin voru geymd þar reiðtygi og fl. Eins hefur þessi bygging verið fjárhúskofi, hænsnakofi o fl. Ekki er vitað hvort smiðjan stóð á sama stað eða nálægt. Tóftin er 5.8 x 8.0 m að stærð og veggir allt að 2 m háir. (IG, munnleg heimild)

Suðurhluti tóftarinnar skemmdist mikið við byggingaframkvæmdir í kringum árið 2006. Ekki er vitað hvort að fleiri fornleifar (smiðja nr. 1836-21) voru á sama stað og umrædd tóft eða þar sem sumarhúsið stendur í dag.

Leita verður álots Minjastofnunar Íslands vegna frekari framkvæmda innan lóðar 2.

Mynd 41: Tóft nr. 1836-20 stendur á Smiðjuklett, í norðurenda lóðar 2. (Teikn. ÓLA)

Mynd 42: Suðurendi tóftar nr. 1836-20 hefur skaðast vegna framkvæmda á lóð 2. (Mót norðaustur: Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-21
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333200 N574459
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekkja	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Smiðjuklettur
Minjaheild	býli
Tegund	heimild
Tegund annað	
Hlutverk	smiðja
Hlutverk annað	
Aldur	1900

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	

Minjaspjöll?	
--------------	--

Gróður	ræktað land
--------	-------------

Ástand	Ekki sést til fornleifa
Horfin	ekki vitað
Hættumat	Mikil hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

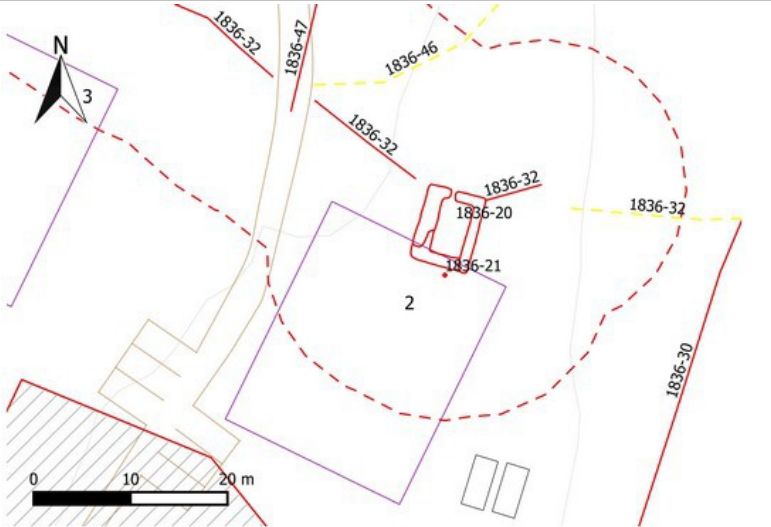
Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	-
Lengd	-

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Norðan við það [Bæjarhól] er stykki, sem nær fram að túngirðingu og heitir Krókur. Norður [norðaustur] af honum, neðst, þar sem girðingin liggur fram af klettunum, heitir Smiðjuklettur. Þar stóð smiðja í gamla daga.“ Lóð 2 er á Smiðjuklettum og þar er búið að byggja sumarhús. (Ö-Kvígindisfjörður)

Á þessu svæði er nú tóft húss sem síðast gengdi hlutverki mógeymslu á veturna og á sumrin voru geymd þar reiðtygi og fleira. Ekki er vitað hvort smiðjan stóð á sama stað eða í nágrenninu, en Smiðjuklettur eru vel afmarkað svæði. (IG, munnleg heimild)

Svæðinu hefur verið raskað mikið, en þar hófust byggingaframkvæmdir í kringum árið 2006. Ekki er vitað hvort að minjar hafi fundist við jarðvegsframkvæmdir innan lóðar 2.

Leita verður álots Minjastofnunar Íslands vegna frekari framkvæmda innan lóðar 2.

Mynd 43: Samkvæmt örnefnaskrá stóð smiðja á Smiðjuklett. Ekki er vitað hvort hún var á nákvæmlega sama stað og tóft nr. 1836-20, en kletturinn er vel afmarkað svæði. (Teikn. ÓLA)

Fornleifaskrá

<i>Fornleifanr. MÍ</i>	1836-22
<i>Verknr. MÍ</i>	1836
<i>Eldra númer</i>	

<i>Sýsla</i>	Austur-Barðastrandarsýsla
<i>Sveitarfélag</i>	Reykhólahreppur
<i>Hreppur nr.</i>	4504 (Múlahreppur)
<i>Landareign</i>	Kvígindisfjörður
<i>Landnúmer</i>	139635

<i>Skrásetjari</i>	Óskar Leifur Arnarsson
<i>Heimsótt</i>	29.05.2016
<i>GPS hnit</i>	A333292 N574419
<i>Hnitakerfi</i>	ISN93
<i>M.y.s.</i>	-
<i>Skekka</i>	0-3 m

<i>Sérheiti / örnefni</i>	Fjárhúshóll
<i>Minjaheild</i>	býli
<i>Tegund</i>	tóft
<i>Tegund annað</i>	
<i>Hlutverk</i>	fjárhús
<i>Hlutverk annað</i>	
<i>Aldur</i>	1900-1930

<i>Friðlýst?</i>	Nei
<i>Friðlýsa?</i>	Nei
<i>Varðveislugildi</i>	Talsvert

<i>Minjaspjöll?</i>	Nei
---------------------	-----

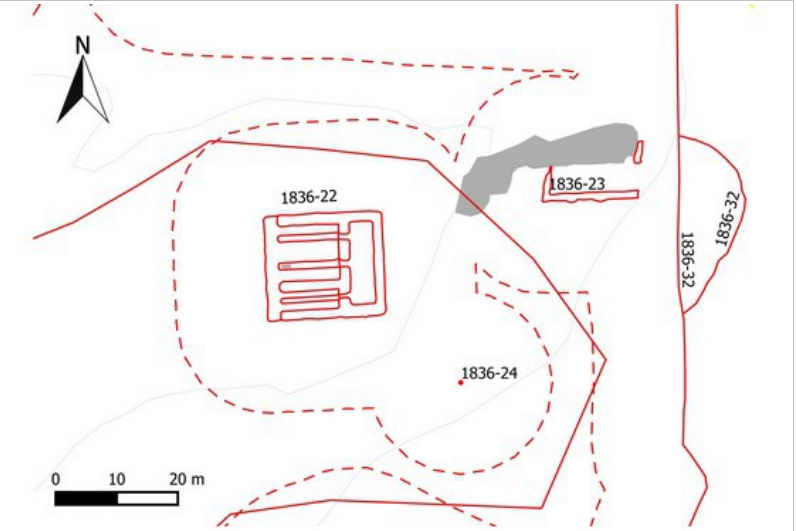
<i>Gróður</i>	ræktað land
---------------	-------------

<i>Ástand</i>	Heillegar fornleifar
<i>Horfin</i>	Nei
<i>Hættumat</i>	Hætta
<i>Hættuorsök</i>	framkvæmdir

<i>Veggjahæð</i>	1,5-2,3 m
<i>Veggþykkt</i>	1,5 m
<i>Breidd</i>	17,0 m
<i>Lengd</i>	19,0 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Þar norður og austur af [Tryppistjörn] er Húsatún. ... Svo er klettaneft ofan við Húsatún hjá fjárhúsunum, sem heitir Réttaklettur.“ Fjárhústóftin stendur á Fjárhúshól, ofan á Réttarklettum, en Réttin er undir þeim. (Ö-Kvígindisfjörður)

Fjárhúsin eru hlaðin úr torfi og grjóti og hlaðan grafin inn í hól fyrir aftan húsin til norðausturs. Byggingin er um 17 x 17 m að stærð og hleðsluhæð allt að 2.3 m. Húsin eru tvískipt og eru tvær jötur í nyrðra húsinu og ein í syðra húsinu. Jöturnar eru hlaðnar og svo hefur yfirborð þeirra verið steipt. Miðjatan er með steiptu fjárbaði í jötuenda. Meðfram framhlið fjárhúsanna er 2 m breið hellulögð stétt. Fjárhúsin eru á þessum stað á túnakorti frá 1920, en voru byggð upp og stækkuð eftir að fjölskylda heimildarmanns fluttist að Kvígindisfirði upp úr 1921 (IG, munnleg heimild. Túnakort Kvígindisfjarðar)

Mynd 44: Fjárhústóftin (nr. 1836-22) er á Fjárhúshól sem er upp á Réttarklettum. Þetta er innan gamla heimatúnsins. (Teikn. ÓLA)

Mynd 45: Séð framan á fjárhústóftina. Í fjallshliðinni á bak við er Bæjarskriða. (Mót austur. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

<i>Fornleifanr. MÍ</i>	1836-23
<i>Verknr. MÍ</i>	1836
<i>Eldra númer</i>	

<i>Sýsla</i>	Austur-Barðastrandarsýsla
<i>Sveitarfélag</i>	Reykholahreppur
<i>Hreppur nr.</i>	4504 (Múlahreppur)
<i>Landareign</i>	Kvígindisfjörður
<i>Landnúmer</i>	139635

<i>Skrásetjari</i>	Óskar Leifur Arnarsson
<i>Heimsótt</i>	29.05.2016
<i>GPS hnít</i>	A333350 N574426
<i>Hnitakerfi</i>	ISN93
<i>M.y.s.</i>	-
<i>Skekka</i>	0-3 m

<i>Sérheiti / örnefni</i>	Réttarklettur
<i>Minjaheild</i>	býli
<i>Tegund</i>	hleðsla
<i>Tegund annað</i>	
<i>Hlutverk</i>	rétt
<i>Hlutverk annað</i>	
<i>Aldur</i>	1900

<i>Friðlýst?</i>	Nei
<i>Friðlýsa?</i>	Nei
<i>Varðveislugildi</i>	Talsvert

<i>Minjaspjöll?</i>	Nei
---------------------	-----

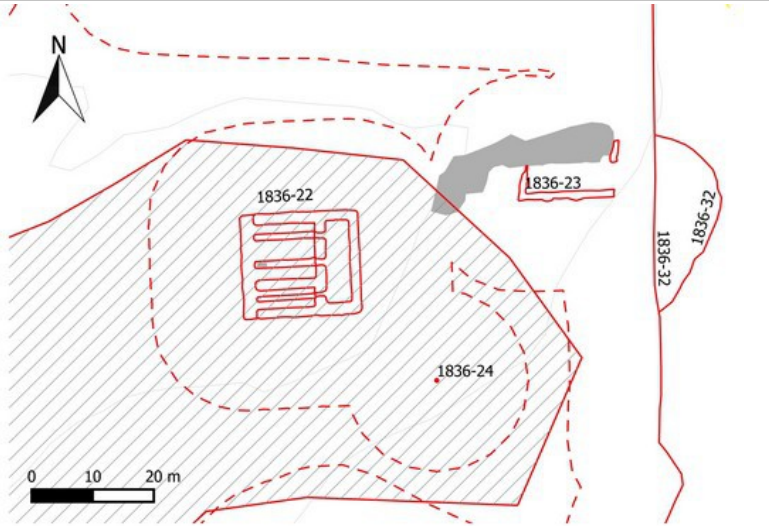
<i>Gróður</i>	ræktað land
---------------	-------------

<i>Ástand</i>	Vel greinanlegar fornleifar
<i>Horfin</i>	Nei
<i>Hættumat</i>	Hætta
<i>Hættuorsök</i>	framkvæmdir

<i>Veggjahæð</i>	1,5 m
<i>Veggþykkt</i>	1,0 m
<i>Breidd</i>	9,5 m
<i>Lengd</i>	15,5 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Þar norður og austur af [Tryppistjörn] er Húsatún. ... Svo er klettanef ofan við Húsatún hjá fjárhúsunum, sem heitir Réttaklettur.“ Fjárhústóftin stendur á Fjárhúshól, ofan á Réttarklettum, en Réttin er undir þeim. (Ö-Kvígindisfjörður)

Réttin er hlaðin upp að Réttarklettum sem mynda norðurhlið hennar. Vesturhliðin er hlaðin og grafinn inn í hallann undir klettunum, um 6 m löng. Suðurhliðin er um 15.5 m löng og hleðsluhæð allt að 1.5 m. Undir austur horni klettanna er svo hlaðinn veggur. (IG, munnleg heimild)

Mynd 46: Réttin (nr. 1836-23) er hlaðin undir Réttarklettum og mynda klettarnir norðurhlið réttarinnar. (Teikn. ÓLA)

Mynd 47: Heimildarmaður, Ingimar Guðmundsson, stendur hér í réttinni. (Mót austur. Ljósm. ÓLA)

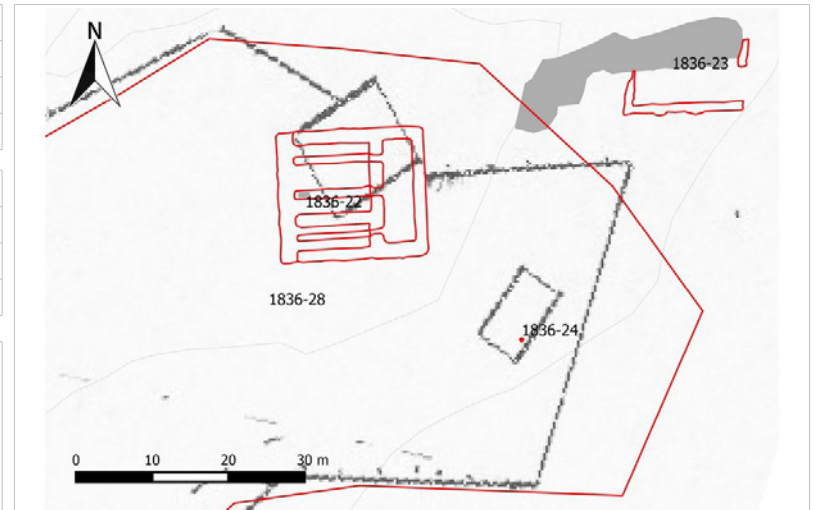
Fornleifaskrá

<i>Fornleifanr. MÍ</i>	1836-24
<i>Verknr. MÍ</i>	1836
<i>Eldra númer</i>	
<i>Sýsla</i>	Austur-Barðastrandarsýsla
<i>Sveitarfélag</i>	Reykhólahreppur
<i>Hreppur nr.</i>	4504 (Múlahreppur)
<i>Landareign</i>	Kvígindisfjörður
<i>Landnúmer</i>	139635
<i>Skrásetjari</i>	Óskar Leifur Arnarsson
<i>Heimsótt</i>	29.05.2016
<i>GPS hnit</i>	A333321 N574395
<i>Hnitakerfi</i>	ISN93
<i>M.y.s.</i>	-
<i>Skekka</i>	0-3 m
<i>Sérheiti / örnefni</i>	Húsatún
<i>Minjaheild</i>	býli
<i>Tegund</i>	heimild
<i>Tegund annað</i>	
<i>Hlutverk</i>	óþekkt
<i>Hlutverk annað</i>	
<i>Aldur</i>	1920
<i>Friðlýst?</i>	Nei
<i>Friðlýsa?</i>	Nei
<i>Varðveislugildi</i>	
<i>Minjaspjöll?</i>	Nei
<i>Gróður</i>	ræktað land

<i>Ástand</i>	Ekki sést til fornleifa
<i>Horfin</i>	vegna ræktunar
<i>Hættumat</i>	Mikil hætta
<i>Hættuorsök</i>	framkvæmdir
<i>Veggjahæð</i>	-
<i>Veggþykkt</i>	-
<i>Breidd</i>	-
<i>Lengd</i>	-

Lýsing: Á túnakorti frá 1920 er mannvirki merkt inn í austur hluta og efst í Húsatúni, neðan við Réttarkletta og Fjárhúshól og austan við Illamó. Nákvæm staðsetning er óþekkt og ekki sést til fornleifa þar í dag. (Ö-Kvígindisfjörður. Túnakort Kvígindisfjarðar)

Ekki sést til minja á þessum stað, en mögulegt er að leifar þeirra leynist undir sverði. Samkvæmt heimildarmanni voru fjárhúskofar víða og einhverjir þarna á Húsatúni. Þeir voru aflagðir við stækkun fjárhúsanna upp á Réttarkletti á árunum 1921-30. (IG og SG, munnleg heimild)

Mynd 48: Mannvirki nr. 1836-24 var suðaustur af fjárhúsunum skv. túnakorti frá 1920. Ekki er vitað hvaða tilgangi það þjónaði. (Teikn. ÓLA & Þjóðskjalasafn Íslands)

Mynd 49: Séð framan á réttina (nr. 1836-23). Hugsanlega hefur mannvirki nr. 1836-24 verið þar sem trén eru í dag undir Réttarklettum. (Mót suðvestur. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

<i>Fornleifanr. MÍ</i>	1836-25
<i>Verknr. MÍ</i>	1836
<i>Eldra númer</i>	

<i>Sýsla</i>	Austur-Barðastrandarsýsla
<i>Sveitarfélag</i>	Reykhólahreppur
<i>Hreppur nr.</i>	4504 (Múlahreppur)
<i>Landareign</i>	Kvígindisfjörður
<i>Landnúmer</i>	139635

<i>Skrásetjari</i>	Óskar Leifur Arnarsson
<i>Heimsótt</i>	29.05.2016
<i>GPS hnit</i>	A333346 N574352
<i>Hnitakerfi</i>	ISN93
<i>M.y.s.</i>	-
<i>Skekka</i>	0-3 m

<i>Sérheiti / örnefni</i>	Húsatún
<i>Minjaheild</i>	býli
<i>Tegund</i>	dæld
<i>Tegund annað</i>	
<i>Hlutverk</i>	hesthús
<i>Hlutverk annað</i>	
<i>Aldur</i>	1850

<i>Friðlýst?</i>	Nei
<i>Friðlýsa?</i>	Nei
<i>Varðveislugildi</i>	Talsvert

<i>Minjaspjöll?</i>	Nei
---------------------	-----

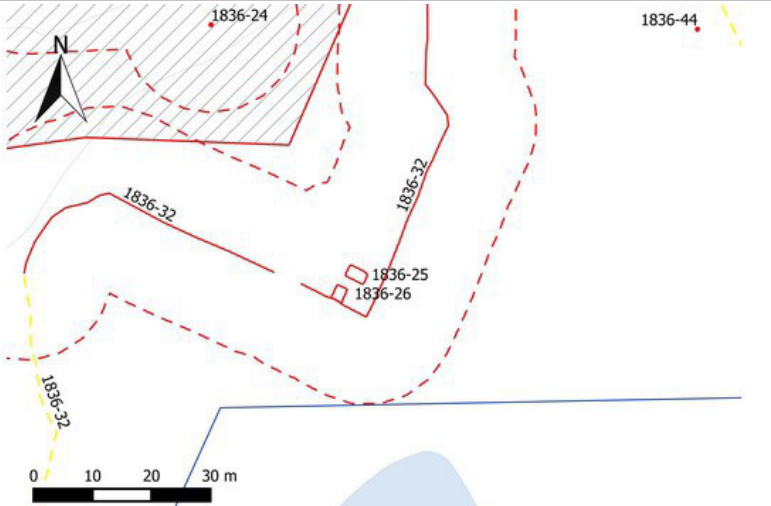
<i>Gróður</i>	ræktað land
---------------	-------------

<i>Ástand</i>	Illgreinanlegar fornleifar
<i>Horfin</i>	sléttað yfir
<i>Hættumat</i>	Hætta
<i>Hættuorsök</i>	framkvæmdir

<i>Veggjahæð</i>	0,2 m
<i>Veggþykkt</i>	-
<i>Breidd</i>	2,0 m
<i>Lengd</i>	3,5 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Þar norður og austur af [Tryppistjörn] er Húsatún. ... Meðfram túninu að innanverðu rennur lækur í sjó, neðan við Húsatún, sem heitir Húsalækur.“ Húsatún er suður af Réttarklettum og Fjárhúsunum. (Ö-Kvígindisfjörður)

Í suðurhorni Húsatúns, rétt innan við túngarðshornið, eru tvær dældir illgreinanlegar en líklega tóftaleifar. Önnur dældin er 2 x 3.5 m að stærð og 0.2 m djúp. Hin er 2 x 2.4 m að stærð og 0.2 m djúp. Túnið þarna hefur verið sléttað en aldrei vélræktað. Heimildarmaður hefur heyrt að þarna hafi verið hesthús einhverntímann áður en fjölskylda hans fluttist að Kvígindisfirði. (IG, munnleg heimild)

Mynd 50: Í suðurhorni Húsatúns, rétt innan við túngarðshornið, eru tvær illgreinanlegar dældir sem eru líklega ummerki eftir hesthús. (Teikn. ÓLA)

Mynd 51: Greina má veik merki dælda nr. 1836-25 fyrir miðri mynd og nr. 1836-26 upp við túngarðinn fjær. (Mót suðvestur. Ljósm. ÓLA)

Fornleifaskrá

<i>Fornleifanr. MÍ</i>	1836-26
<i>Verknr. MÍ</i>	1836
<i>Eldra númer</i>	

<i>Sýsla</i>	Austur-Barðastrandarsýsla
<i>Sveitarfélag</i>	Reykhólahreppur
<i>Hreppur nr.</i>	4504 (Múlahreppur)
<i>Landareign</i>	Kvígindisfjörður
<i>Landnúmer</i>	139635

<i>Skrásetjari</i>	Óskar Leifur Arnarsson
<i>Heimsótt</i>	29.05.2016
<i>GPS hnit</i>	A333343 N574349
<i>Hnitakerfi</i>	ISN93
<i>M.y.s.</i>	-
<i>Skekka</i>	0-3 m

<i>Sérheiti / örnefni</i>	Húsatún
<i>Minjaheild</i>	býli
<i>Tegund</i>	dæld
<i>Tegund annað</i>	
<i>Hlutverk</i>	hesthús
<i>Hlutverk annað</i>	
<i>Aldur</i>	1850

<i>Friðlýst?</i>	Nei
<i>Friðlýsa?</i>	Nei
<i>Varðveislugildi</i>	Talsvert

<i>Minjaspjöll?</i>	Nei
---------------------	-----

<i>Gróður</i>	ræktað land
---------------	-------------

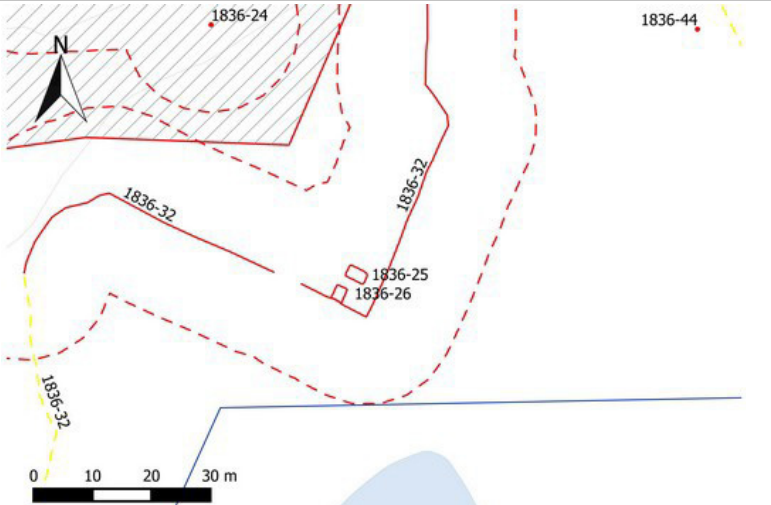
<i>Ástand</i>	Illgreinanlegar fornleifar
<i>Horfin</i>	slættað yfir
<i>Hættumat</i>	Hætta
<i>Hættuorsök</i>	framkvæmdir

<i>Veggjahæð</i>	0,2 m
<i>Veggþykkt</i>	-
<i>Breidd</i>	2,0 m
<i>Lengd</i>	2,4 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Þar norður og austur af [Tryppistjörn] er Húsatún. ... Meðfram túninu að innanverðu rennur lækur í sjó, neðan við Húsatún, sem heitir Húsalækur.“ Húsatún er suður af Réttarklettum og Fjárhúsunum. (Ö-Kvígindisfjörður)

Í suðurhorni Húsatúns, rétt innan við túngarðshornið, eru tvær dældir illgreinanlegar en líklega tóftaleifar. Önnur dældin er 2 x 3.5 m að stærð og 0.2 m djúp. Hin er 2 x 2.4 m að stærð og 0.2 m djúp. Túnið þarna hefur verið slættað en aldrei vélræktað. Dældin (tóftin) liggur upp að túngarðinum en ekki er vitað hvort hún liggir einnig undir hann.

Heimildarmaður hefur heyrt að þarna hafi verið hesthús einhverntímann áður en fjölskylda hans fluttist að Kvígindisfirði. (IG, munnleg heimild)

Mynd 52: Í suðurhorni Húsatúns, rétt innan við túngarðshornið, eru tvær illgreinanlegar dældir sem eru líklega ummerki eftir hesthús. (Teikn. ÓLA)

Mynd 53: Séð að túngarðshorninu og út Kvígindisfjörð. Greina má veik merki dælda nr. 1836-25 vinstra megin og nr. 1836-26 hægra megin. (Mót suðaustur. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-27
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333230 N574325
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Vallarbrysti
Minjaheild	býli
Tegund	heimild
Tegund annað	
Hlutverk	óþekkt
Hlutverk annað	
Aldur	1920

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	

Minjaspjöll?	
--------------	--

Gróður	ræktað land
--------	-------------

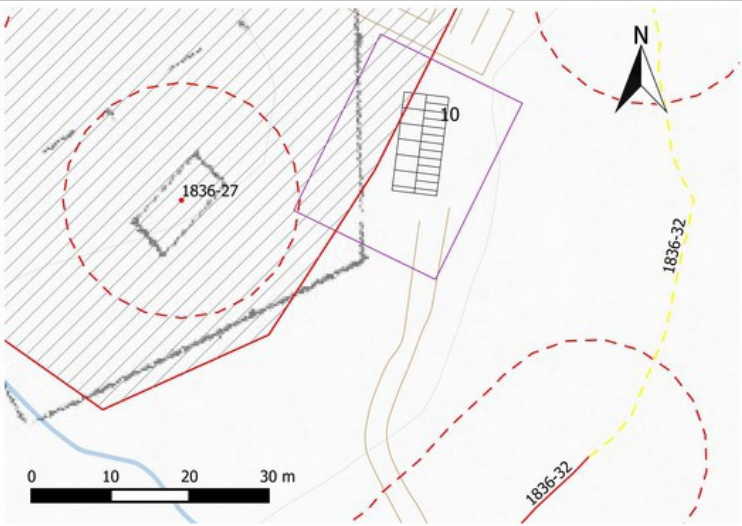
Ástand	Ekki sést til fornleifa
Horfin	vegna ræktunar
Hættumat	Mikil hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	-
Lengd	-

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Norðan í honum [Tuttuguálnavelli] er klettur grasigróinn að ofan og er nefndur Vallarbrysti. Suður af honum er grjóttangi, sem heitir Hesthústangi.“ Þetta er í suðausturhluta gamla heimatúnsins. (Ö-Kvígindisfjörður)

Samkvæmt túnakorti frá 1920 er mannvirki teiknað inn á þessum slóðum. Nákvæm staðsetning er óþekkt. Á þessu svæði hafa verið framkvæmdir við vélaskemmu og malarplan, en ekki er vitað hvort að minjar hafi komið í ljós eða skaðast. (Túnakort Kvígindisfjarðar)

Ekki sést til minja, en mögulegt er að leifar þeirra leynist undir sverði á þessum slóðum og þarf því að gæta varúðar við frekari framkvæmdir í næsta nágrenni og leita áhlits Minjastofnunar Íslands.

Mynd 54: Mannvirki nr. 1836-27 var á suðaustur hluta gamla heimatúnsins skv. túnakorti frá 1920. Ekki er vitað hvaða tilgangi það þjónaði. (Teikn. ÓLA & Þjóðskjalasafn Íslands)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-28
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333225 N574395
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	
Minjaheild	býli
Tegund	jarðræktarsvæði
Tegund annað	
Hlutverk	tún
Hlutverk annað	
Aldur	900-1950

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Talsvert

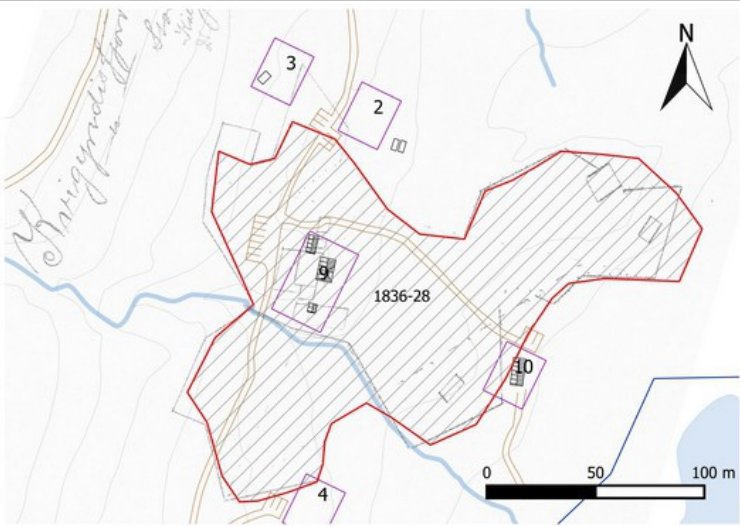
Minjaspjöll?	
--------------	--

Gróður	ræktað land
--------	-------------

Ástand	
Horfin	ekki vitað
Hættumat	Mikil hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	160,0 m
Lengd	250,0 m

Lýsing: Gamla heimatúnið umlukti Bæjarhólinn, náði norður á Smiðjuklett, suðurvestur að Hesthúsholti, niður til suðausturs að Vallarbrysti, og norðaustur á Húsatún og Réttarkletta. (Ö-Kvígindisfjörður)	
Samkvæmt fasteignamatinu 1918 voru „sléttur í túni“ 2/5 hektars Árið 1920 var stærð túnsins 2,1 ha. (Túnakort Kvígindisfjarðar. Fasteignamat Barðastrandarsýslu 1918)	
Þessi hluti túnsins var bara handsléttaður, en ekki vélræktaður samkvæmt heimildarmanni. (IG, munnleg heimild)	
Dæmin sýna að margfalt meiri líkur eru á að áður óþekktar fornleifar finnist innan gamalla heimatúna en utan þeirra.	
Leita verður umsagnar hjá Minjastofnun Íslands vegna allra framkvæmda innan túngarðs og gamla heimatúnsins (nr. 1826-28).	

Mynd 55: Gamla heimatúnið umlukti Bæjarhólinn, náði norður á Smiðjuklett, suðurvestur að Hesthúsholti, niður til suðausturs að Vallarbrysti, og norðaustur á Húsatún og Réttarkletta. (Teikn. ÓLA & Þjóðskjalasafn Íslands)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-29
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333227 N574431
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Sæmundarflöt
Minjaheild	býli
Tegund	frásögn
Tegund annað	
Hlutverk	beðslétta
Hlutverk annað	
Aldur	1900

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Ekkert

Minjaspjöll?	
--------------	--

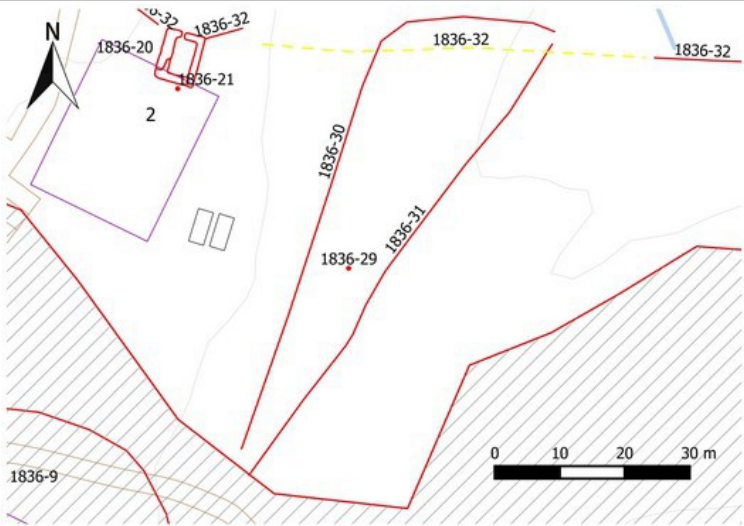
Gróður	ræktað land
--------	-------------

Ástand	Ekki sést til fornleifa
Horfin	sléttað yfir
Hættumat	Engin hætta
Hættuorsök	

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	-
Lengd	-

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Fyrsta sléttan, sem gerð var hér í túninu, er 25 metrum fyrir ofan Húsahól. Hún heitir Sæmundarflöt, og dregur nafn af þeim, sem vann hana [“um síðustu aldamót“], en það var Sæmundur Björnsson, búfræðingur.“ Sæmundarflöt er neðan Smiðjukletta og ofan Húshóls. (Ö-Kvígindisfjörður)

Samkvæmt heimildarmanni var umrædd flöt sýnikennsla sem Sæmundur vann til að kenna mönnum ræktun í mýrlendi með beðaslétu aðferðinni. Búið er að slétta túnið og ekki sést til umræddra minja í dag. (SG, munnleg heimild)

Mynd 56: Beðaslétta sem kölluð var Sæmundarflöt (nr. 1836-29) var á milli Húsahóls og Smiðjukletts. Þessi slétta var gerð um aldamótin 1900. (Teikn. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-30
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333221 N574437
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Sæmundarflöt
Minjaheild	býli
Tegund	jarðræktarsvæði
Tegund annað	
Hlutverk	ræsi
Hlutverk annað	
Aldur	1920-1930

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Ekkert

Minjaspjöll?	
--------------	--

Gróður	ræktað land
--------	-------------

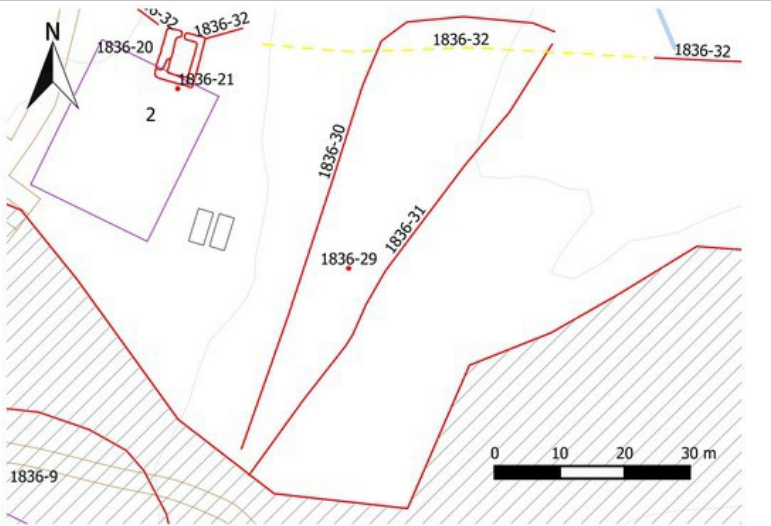
Ástand	Greinanlegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Engin hætta
Hættuorsök	

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	1,0 m
Lengd	95,0 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Fyrsta sléttan, sem gerð var hér í túninu, er 25 metrum fyrir ofan Húsaþól. Hún heitir Sæmundarflöt, og dregur nafn af þeim, sem vann hana [”um síðustu aldamót”], en það var Sæmundur Björnsson, búfræðingur.“ Sæmundarflöt er neðan Smiðjukletta og ofan Húsaþóls. (Ö-Kvígindisfjörður)

Í túninu er mjó og löng dæld sem liggur suðvestur - norðaustur. Heimildarmaður staðfesti að þetta væri lókræsi í túninu og hann taldi þetta hafa verið gert eftir að fjölskylda hans fluttist að Kvígindisfirði upp úr 1921. (IG, munnleg heimild)

Umræddar minjar eru frá fyrri hluta 20. aldar, en eru ekki enn aldursfriðaðar skv. menningarminjalögum.

Mynd 57: Í túninu eru tvær mjóar og langar dældir sem liggur suðvestur - norðaustur og eru lókræsi. (Teikn. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-31
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333237 N574437
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Sæmundarflöt
Minjaheild	býli
Tegund	jarðræktarsvæði
Tegund annað	
Hlutverk	ræsi
Hlutverk annað	
Aldur	1920-1930

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Ekkert

Minjaspjöll?	
--------------	--

Gróður	ræktað land
--------	-------------

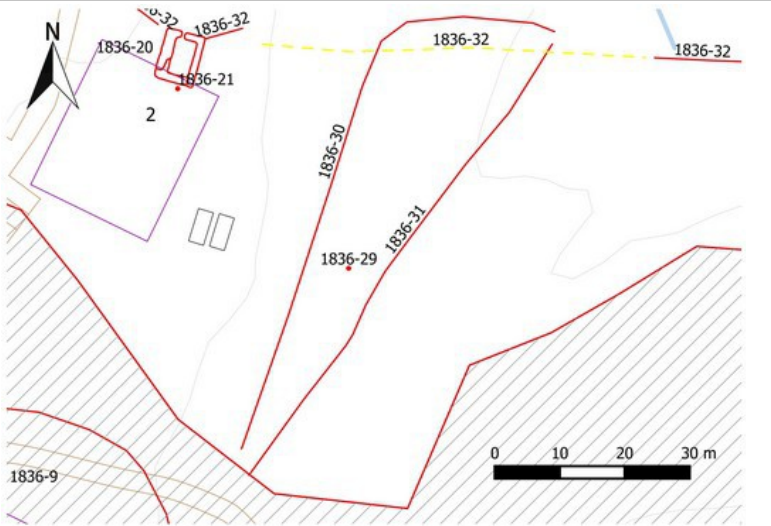
Ástand	Greinanlegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Engin hætta
Hættuorsök	

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	1,0 m
Lengd	81,0 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Fyrsta sléttan, sem gerð var hér í túninu, er 25 metrum fyrir ofan Húsaþól. Hún heitir Sæmundarflöt, og dregur nafn af þeim, sem vann hana [“um síðustu aldamót“], en það var Sæmundur Björnsson, búfræðingur.“ Sæmundarflöt er neðan Smiðjukletta og ofan Húshóls. (Ö-Kvígindisfjörður)

Í túninu er mjó og löng dæld sem liggur suðvestur - norðaustur. Heimildarmaður staðfesti að þetta væri lokræsi í túninu og hann taldi þetta hafa verið gert eftir að fjölskylda hans fluttist að Kvígindisfirði árið 1921. (IG, munnleg heimild)

Umræddar minjar eru frá fyrri hluta 20. aldar, en eru ekki enn aldursfriðaðar skv. menningarminjalögum.

Mynd 58: Í túninu eru tvær mjóar og langar dældir sem liggur suðvestur - norðaustur og eru lokræsi. (Teikn. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-32
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333273 N574285
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	
Minjaheild	býli
Tegund	garðlag
Tegund annað	
Hlutverk	túngarður
Hlutverk annað	
Aldur	1920-1930

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Talsvert

Minjaspjöll?	
--------------	--

Gróður	ræktað land
--------	-------------

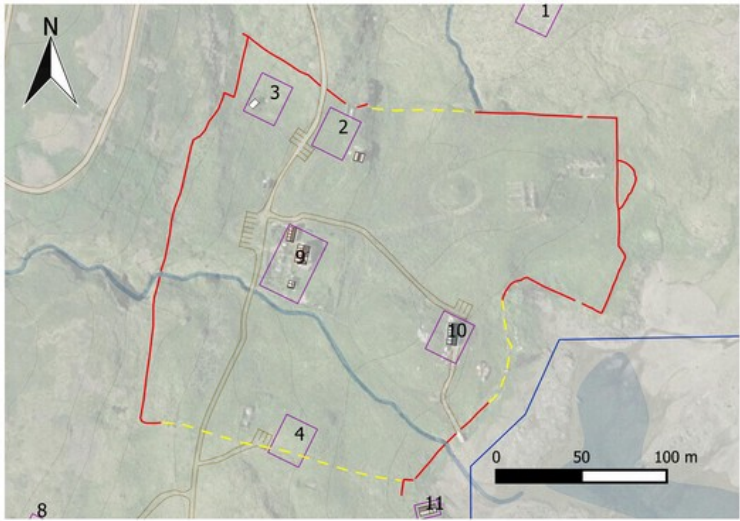
Ástand	Greinanlegar fornleifar
Horfin	vegna rasks
Hættumat	Mikil hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	1,3 m
Veggþykkt	1,0 m
Breidd	1,0 m
Lengd	965,0 m

Lýsing: Túngarður umlykur gamla túnið að neðan meðfram sjónum; frá Skipatanga í vestur upp á Gamlaból og þaðan í norður yfir Bæjarlæk og eftir Bekknum; síðan niður til suðausturs meðfram Krók, Sæmundarflöt og síðast í suður framhjá Réttarklettum og Húsatúni. (Ö-Kvígindisfjörður)

Meðfram sjónum, eru túngarðarnir hlaðnir úr torfi og grjóti. Að vestan úr torfi og grjóti og norðan mest úr torfi. Suðurhliðin er nærri öll horfin vegna stækkunar túnsins um miðja 20. öld og hluti austurhliðar hefur skemmst mikið nýlega vegna framkvæmda.

Heimildarmaður telur að túngarðarnir umhverfis túnið hafi verið hlaðnir af bræðrunum Sæmundi og Guðmundi Guðmundssyni, en fjölskyldan fluttist að Kvígindisfirði 1921. Guðmundur var faðir heimildarmans. Áður telur heimildarmaður að túnin hafi áður verið vöktuð. (IG og SG, munnleg heimild)

Mynd 59: Túngarður umlykur túnið að mestu. Gula punktalínan er á þeim slóðum þar sem hlutar hans sem hafa skemmst og verið fjarlægðir. (Teikn. ÓLA)

Mynd 60: Myndin er tekin utan við túngarðshornið á Húsatúni og heim að bæ. (Mót vestnorðvestur. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-33
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykholahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333136 N574534
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekkja	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Kvíin
Minjaheild	býli
Tegund	tóft
Tegund annað	
Hlutverk	kvíar
Hlutverk annað	
Aldur	1900

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Talsvert

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

Gróður	ríkt mólendi
--------	--------------

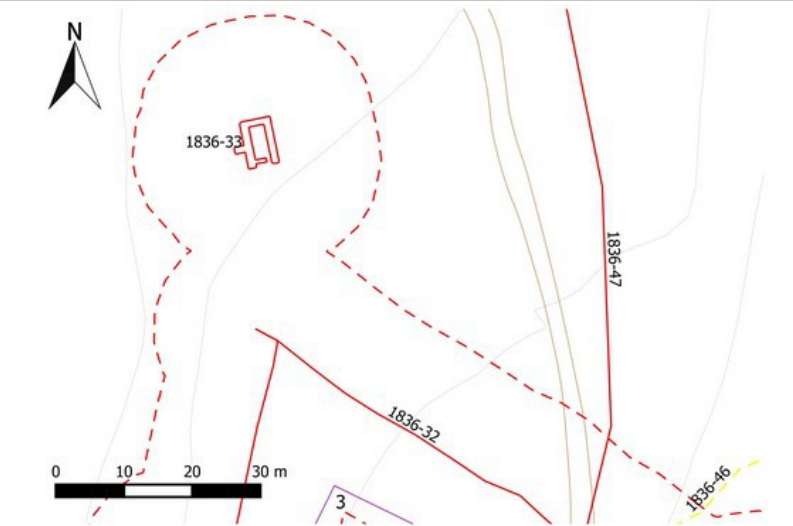
Ástand	Heillegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	1,0-1,4 m
Veggþykkt	1,0 m
Breidd	6,0 m
Lengd	7,0 m

Lýsing: Kvíin stendur á Bólhjalla, um 25 m norðan við norðvestur horn túngarðsins og Króks. Skammt norður af henni eru gatnamót Bæjarnesvegur og heimkeyrslunnar að Kvígindisfirði. (Ö-Kvígindisfjörður)

Kvíin er hlaðin úr torfi og grjóti, um 4.5 x 7.0 m að stærð og allt að 1.4 m há. Út frá vestur hliðinni gengur 1.5 m langur veggur með hleðsluhæð um 1 m. Hugsanlega nær þessi veggur lengra til vesturs að hjallarótunum fyrir ofan, en það er mjög ógreinilegt vegna þúfna og sinu. Grenitré hefur verið plantað inn í kvínni.

Samkvæmt heimildarmanni var kvíin notuð til að mjólka kúr þegar hann man eftir, en áður hafði hún verið notuð til að mjólka ær. (IG, munnleg heimild)

Mynd 61: Kvíin er 25 metrum norðan við norðvestur horn túngarðsins. (Teikn. ÓLA)

Mynd 62: Stórt grenitré er inn í kvínni. (Mót norðvestur. Ljósm. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-34
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykholahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333254 N574666
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekkja	0-3 m

Sérheiti / örnefni	
Minjaheild	
Tegund	varða
Tegund annað	
Hlutverk	óþekkt
Hlutverk annað	
Aldur	1900

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Lítið

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

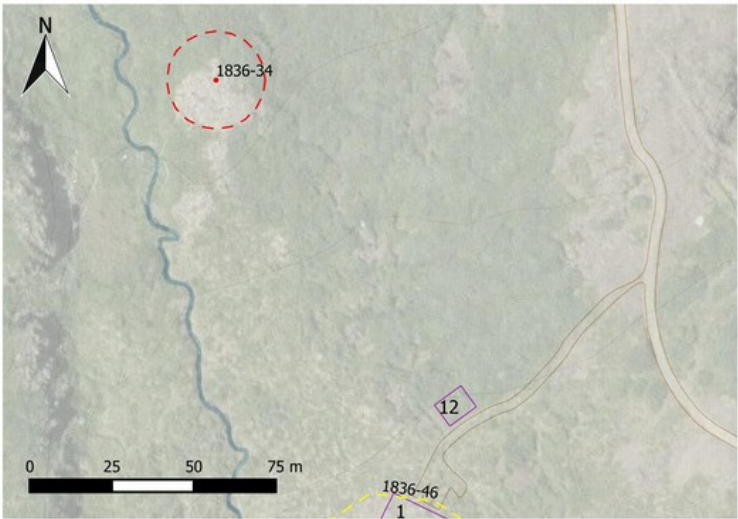
Gróður	mosi
--------	------

Ástand	Greinanlegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	0,6 m
Veggþykkt	1,0 m
Breidd	1,0 m
Lengd	1,0 m

Lýsing: Varðan stendur á nafnlausu mel- og klapparholti austan við Húsalæk, norðvestan við Húsaholt og suðvestan við Barð. Holtið er um 85 m neðan og sunnan við Bæjarnesveg. (Ö-Kvígindisfjörður)

Hrunin varða sem er um 1 m í þvermál og 0.6 m há. Stendur ofarlega á holtinu og er þaðan ágætis útsýni yfir svæðið í kring. Heimildarmaður veit ekki aldurinn á vörðunni, en telur hana ekki hafa neinn sérstakan tilgang. Hugsanlega sé hún ein af svokölluðum smalavörðum. (IG, munnleg heimild)

Mynd 63: Varðan stendur á nafnlausu mel- og klapparholti austan við Húsalæk. (Teikn. ÓLA)

Mynd 64: Ingimar Guðmundsson stendur hjá vörðunni, en hann leiðsagði skýrsluhöfundi um skipulagssvæðið. (Mót suður. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-35
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykholahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333274 N574997
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Stakholt
Minjaheild	
Tegund	tóft
Tegund annað	
Hlutverk	skotbyrgi
Hlutverk annað	
Aldur	1850-1930

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Lítið

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

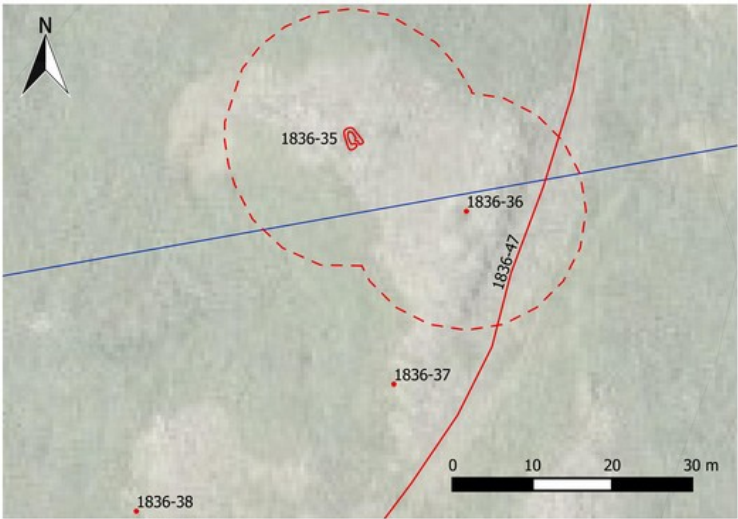
Gróður	hálfgróið
--------	-----------

Ástand	Vel greinanlegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Engin hætta
Hættuorsök	

Veggjahæð	0,8 m
Veggþykkt	0,5 m
Breidd	2,0 m
Lengd	2,5 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Við götuna heim [gamla gatan / reiðleiðin af Klettshálsi] er holt með vörðubroti á, sem heitir Stakholt. Undir Langasneiðingi ofan við Stakholt er holt og eftir þeim mýrarsund, sem heitir Mjóaseil.“ (Ö-Kvígindisfjörður)

Byrgi hlaðið úr grjóti og stendur ofarlega á holtinu. Ekki er hægt að segja hvort um sé að ræða skot- eða smalabyrgi. Stærð þess er um 2.0 x 2.5 m og hleðsluhæð um 0.8 m. Gott útsýni er yfir svæðið í kring frá holtinu. (IG, munnleg heimild)

Mynd 65: Skot- eða smalabyrgi stendur hæst á norðvestur hluta Stakhólts. (Teikn. ÓLA)

Mynd 66: Byrgið er lágreist og hlaðið úr grjóti. (Mót norðnorðvestur. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-36
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333288 N574988
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Stakholt
Minjaheild	
Tegund	varða
Tegund annað	
Hlutverk	óþekkt
Hlutverk annað	
Aldur	1900

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Lítið

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

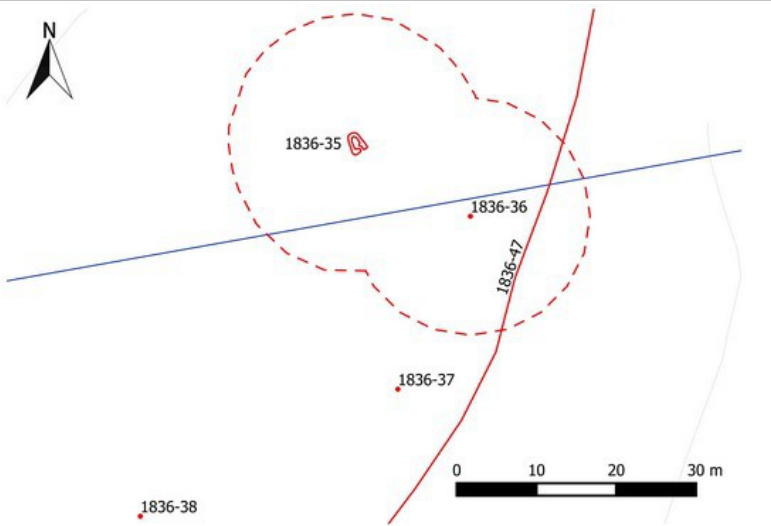
Gróður	hálfgróið
--------	-----------

Ástand	Vel greinanlegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Engin hætta
Hættuorsök	

Veggjahæð	1,0 m
Veggþykkt	0,8 m
Breidd	0,8 m
Lengd	0,8 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Við götuna heim [gamla gatan / reiðleiðin af Klettshálsi] er holt með vörðubroti á, sem heitir Stakholt. Undir Langasneiðingi ofan við Stakholt er holt og eftir þeim mýrarsund, sem heitir Mjóaseil.“ (Ö-Kvígindisfjörður)

Varðan stendur á um 0.5 m hárrí klöpp og hleðslan er svo um 1 m há þar ofaná. Þvermálið er um 0.8 m. Varðan stendur um 16 m suðaustan við byrgi (nr. 1836-35) og 8 m vestan við gömlu götuna (nr. 1836-47) fram dalinn og upp á Klettsháls og gæti því verið vegvísir. (IG, munnleg heimild)

Mynd 67: Varðan stendur skammt vestan við gömlu reiðleiðina sem liggur fram dalinn og upp á Klettsháls. (Teikn. ÓLA)

Mynd 68: Séð fram dalinn og upp á Klettsháls. (Mót norður. Ljósm. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-37
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykholahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333279 N574966
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Stakholt
Minjaheild	
Tegund	varða
Tegund annað	
Hlutverk	óþekkt
Hlutverk annað	
Aldur	1950

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Ekkert

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

Gróður	hálfgróið
--------	-----------

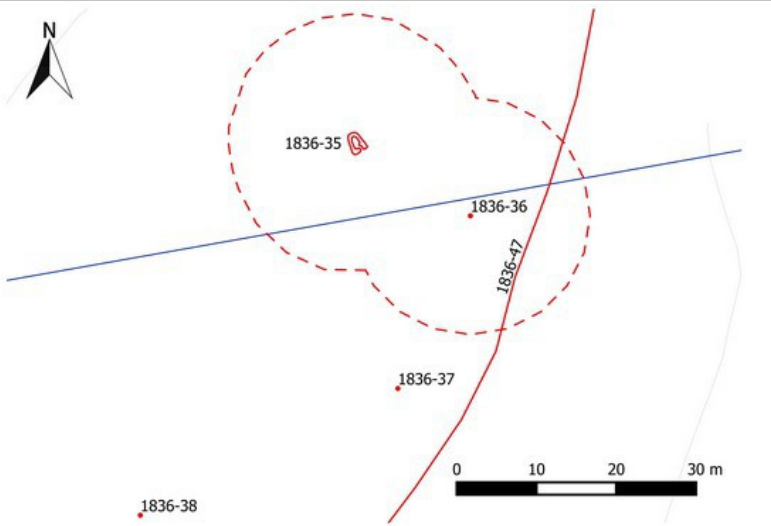
Ástand	Greinanlegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Engin hætta
Hættuorsök	

Veggjahæð	0,4 m
Veggþykkt	0,5 m
Breidd	0,5 m
Lengd	0,5 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Við götuna heim [gamla gatan / reiðleiðin af Klettshálsi] er holt með vörðubroti á, sem heitir Stakholt. Undir Langasneiðingi ofan við Stakholt er holt og eftir þeim mýrarsund, sem heitir Mjóaseil.“ (Ö-Kvígindisfjörður)

Vörðubrot, um 0.5 m í þvermál og 0.4 m hátt. Af útliti að dæma er þetta ekki mjög gömul varða. Líklega frá fyrri hluta eða miðri 20. öld.

Þessar minjar njóta ekki verndar samkvæmt aldursákvæði menningarminjalaga.

Mynd 69: Vörðubrot nr. 1836-38 og 39 eru sunnantil á Stakholti. (Teikn. ÓLA)

Mynd 70: Vörðubrot fyrir miðri mynd og bak við sér í byrgi nr. 1836-35 og vörðu nr. 1836-36. (Mót norður. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-38
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykholahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333246 N574950
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Stakholt
Minjaheild	
Tegund	varða
Tegund annað	
Hlutverk	óþekkt
Hlutverk annað	
Aldur	1950

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Ekkert

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

Gróður	hálfgróið
--------	-----------

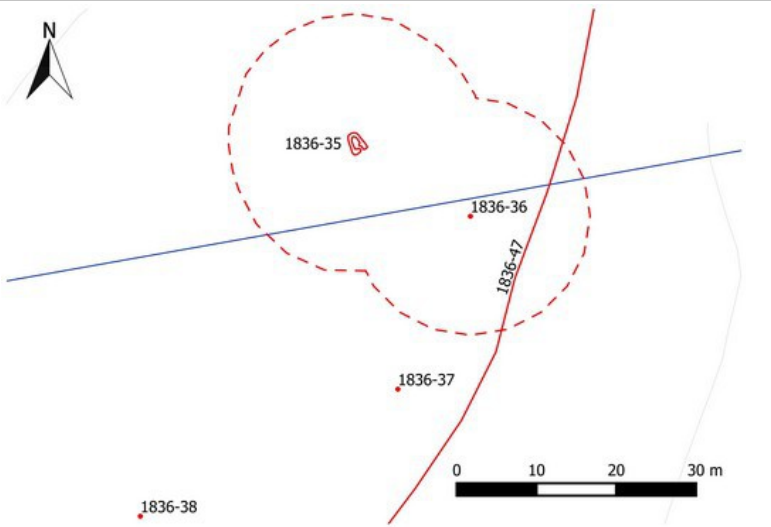
Ástand	Greinanlegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Engin hætta
Hættuorsök	

Veggjahæð	0,5 m
Veggþykkt	0,5 m
Breidd	0,5 m
Lengd	0,5 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Við götuna heim [gamla gatan / reiðleiðin af Klettshálsi] er holt með vörðubroti á, sem heitir Stakholt. Undir Langasneiðingi ofan við Stakholt er holt og eftir þeim mýrarsund, sem heitir Mjóaseil.“ (Ö-Kvígindisfjörður)

Vörðubrot, um 0.5 m í þvermál og 0.4 m hátt. Af útliti að dæma er þetta ekki mjög gömul varða. Líklega frá fyrri hluta eða miðri 20. öld.

Þessar minjar njóta ekki verndar samkvæmt aldursákvæði menningarminjalaga.

Mynd 71: Vörðubrot nr. 1836-38 og 39 eru sunnantil á Stakholti. (Teikn. ÓLA)

Mynd 72: Séð fram dalinn. Vörðubrotið er fyrir miðri mynd og bak við sér glitta í byrgi nr. 1836-35. (Mót norðaustur. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

<i>Fornleifanr. MÍ</i>	1836-39
<i>Verknr. MÍ</i>	1836
<i>Eldra númer</i>	

<i>Sýsla</i>	Austur-Barðastrandarsýsla
<i>Sveitarfélag</i>	Reykhólahreppur
<i>Hreppur nr.</i>	4504 (Múlahreppur)
<i>Landareign</i>	Kvígindisfjörður
<i>Landnúmer</i>	139635

<i>Skrásetjari</i>	Óskar Leifur Arnarsson
<i>Heimsótt</i>	29.05.2016
<i>GPS hnit</i>	A333400 N574724
<i>Hnitakerfi</i>	ISN93
<i>M.y.s.</i>	-
<i>Skekkja</i>	0-3 m

<i>Sérheiti / örnefni</i>	Langholt
<i>Minjaheild</i>	
<i>Tegund</i>	varða
<i>Tegund annað</i>	
<i>Hlutverk</i>	óþekkt
<i>Hlutverk annað</i>	
<i>Aldur</i>	1900

<i>Friðlýst?</i>	Nei
<i>Friðlýsa?</i>	Nei
<i>Varðveislugildi</i>	Lítið

<i>Minjaspjöll?</i>	Nei
---------------------	-----

<i>Gróður</i>	hálfgróið
---------------	-----------

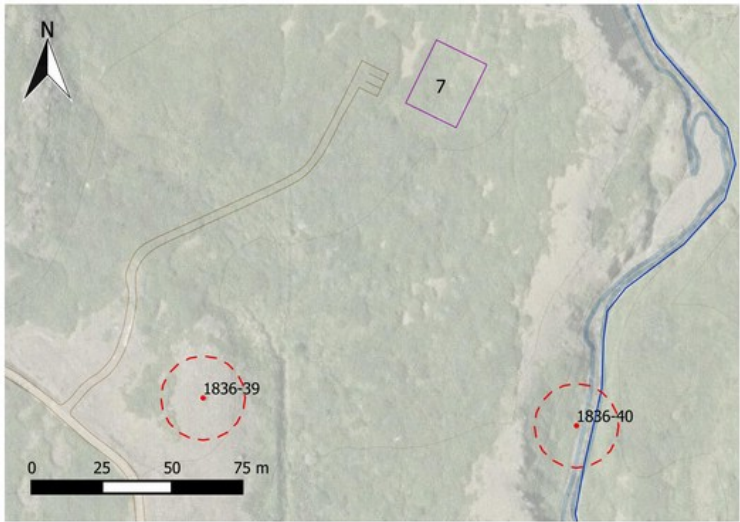
<i>Ástand</i>	Greinanlegar fornleifar
<i>Horfin</i>	Nei
<i>Hættumat</i>	Hætta
<i>Hættuorsök</i>	framkvæmdir

<i>Veggjahæð</i>	1,0 m
<i>Veggþykkt</i>	2,0 m
<i>Breidd</i>	2,0 m
<i>Lengd</i>	2,3 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Norður af Húsholti er smáholt, sem heitir Langholt. Niður af því, fremst, er gamall götuslóði yfir ána, þar sem Sellækurinn og Svikagil, sem þá er komið í eitt, falla í ána. Þetta heitir Selhjallavað.“ (Ö-Kvígindisfjörður)

Varðan, sem er um 2 m í þvermál og 1 m há, stendur norðarlega á Langholti, um 37 m norðaustan við Bæjarnesveg. Langholt er gróðursnautt melholt, mosagróið að hluta.

Sunnantil á Langholti, rétt sunnan við Bæjarnesveg er hringlaga hleðsla sem heimildarmaður segist hafa hlaðið með barnabarni sínu um 2010. Sú hleðsla er því ekki aldursfriðuð, en rétt að geta hennar hér svo heimildin um hana sé skráð. (IG, munnleg heimild)

Mynd 73: Varðan stendur skammt norðaustan við Bæjarnesveg og gert er ráð fyrir heimkeyrslu að lóð 7 skammt vestan við hana. (Teikn. ÓLA)

Mynd 74: Varðan lítur frekar út eins og hrúga af samanbornu grjóti. (Mót norðaustur. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-40
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333533 N574714
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekkja	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Selhjallavað
Minjaheild	
Tegund	heimild
Tegund annað	
Hlutverk	vað
Hlutverk annað	
Aldur	Fram til 1950

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Ekkert

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

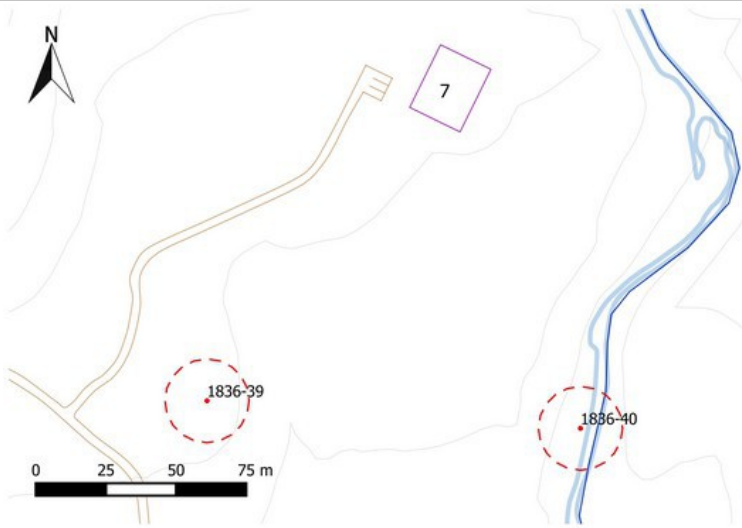
Gróður	gróðurvana
--------	------------

Ástand	Ekki sést til fornleifa
Horfin	vegna vatnsrofs
Hættumat	Engin hætta
Hættuorsök	

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	-
Lengd	-

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Norður af Húsholti er smáholt, sem heitir Langholt. Niður af því, fremst, er gamall götuslóði yfir ána, þar sem Sellækurinn og Svikagil, sem þá er komið í eitt, falla í ána. Þetta heitir Selhjallavað.“ (Ö-Kvígindisfjörður)

Samkvæmt heimildarmanni var vað þarna á ánni til heimanota. Vaðið var ekki í alfaraleið. Góðar slægjur voru þarna austan megin við ána, á engjum upp á hjöllunum og þarna var gott að fara með hesta yfir ána og upp brekkurnar til að sækja heyið. (IG, munnleg heimild)

Mynd 75: Tvö nafngreind vöð voru á Kvígindisfjarðará innan skipulagssvæðisins. Selhjallavað var ofar en Kúavað neðar. (Teikn. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-41
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333571 N574567
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekkja	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Kúavað
Minjaheild	
Tegund	heimild
Tegund annað	
Hlutverk	vað
Hlutverk annað	
Aldur	Fram til 1950

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Ekkert

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

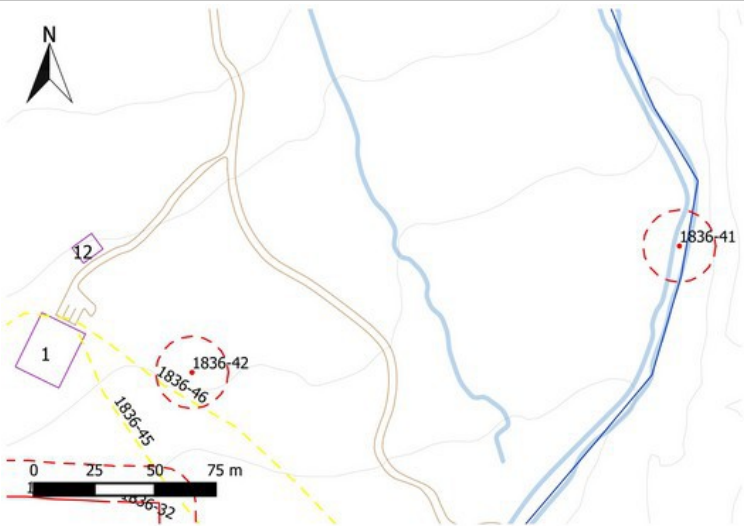
Gróður	gróðurvana
--------	------------

Ástand	Ekki sést til fornleifa
Horfin	vegna vatnsrofs
Hættumat	Engin hætta
Hættuorsök	

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	-
Lengd	-

Lýsing: Kúavað var á Kvígindisfjarðará austan við Kringlu og norðvestan við Bæjarskriðu. (Ö-Kvígindisfjörður)

Samkvæmt heimildarmanni var vað þarna á ánni til heimanota. Vaðið var ekki í alfaraleið. Góðir hagar voru austan megin við ána og kýrnar voru reknar þangað. Steinar, sem fólk stiklaði á yfir vaðið, þurfti að endurnýja árlega.

Mynd 76: Tvö nafngreind vöð voru á Kvígindisfjarðará innan skipulagssvæðisins. Selhjallavað var ofar en Kúavað neðar. (Teikn. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-42
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333370 N574514
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekkja	0-3 m

Sérheiti / örnefni	Húsaholt
Minjaheild	
Tegund	varða
Tegund annað	
Hlutverk	óþekkt
Hlutverk annað	
Aldur	1900-1950

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Ekkert

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

Gróður	rýrt mólendi
--------	--------------

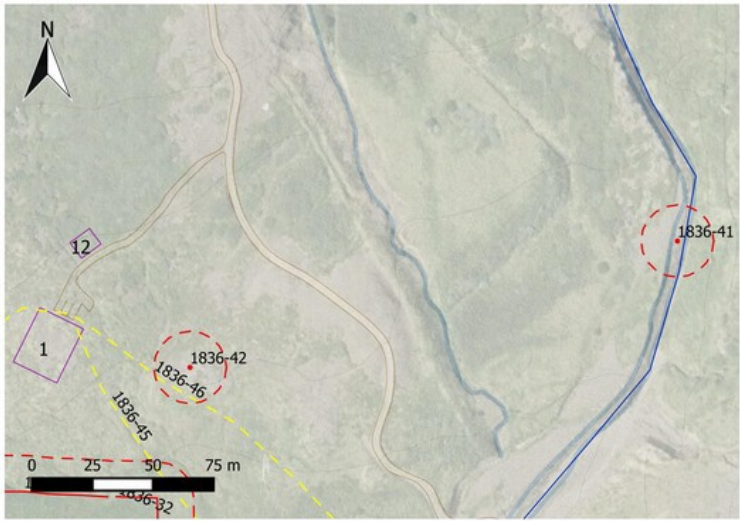
Ástand	Greinanlegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Hætta
Hættuorsök	framkvæmdir

Veggjahæð	0,3 m
Veggþykkt	1,3 m
Breidd	1,3 m
Lengd	1,3 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Meðfram túninu að innanverðu rennur lækur í sjó, neðan við Húsatún, sem heitir Húsalækur. Norður af Húsatúni, neðst, er holt, sem heitir Húsaholt.“ (Ö-Kvígindisfjörður)

Mikið hrunið vörðubrot, um 1.3 x 1.0 m að stærð og hleðsluhæð um 0.3 m. Þetta er upp á lyngi og mosa grónu holti, um 50 m austur af sumarhúsi Ingimars (lóð 1).

Heimildarmaður telur vörðuna ekki gamla, en vegna útlits og mosaskófa gæti hún verið gömul í grunninn og er allavega ekki nýhlaðin. (IG, munnleg heimild)

Mynd 77: Vörðubrotið er skammt austan við lóð 1. (Teikn. ÓLA)

Mynd 78: Samanbrotið grjótið eða hrúnið varða á nafnlausu holti austan við Ingimarshús, lóð 1. (Mót vestur. Ljós. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-43
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333373 N574415
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekkja	0-3 m

Sérheiti / örnefni	
Minjaheild	
Tegund	frásögn
Tegund annað	
Hlutverk	náma
Hlutverk annað	
Aldur	Fram til 1950

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Ekkert

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

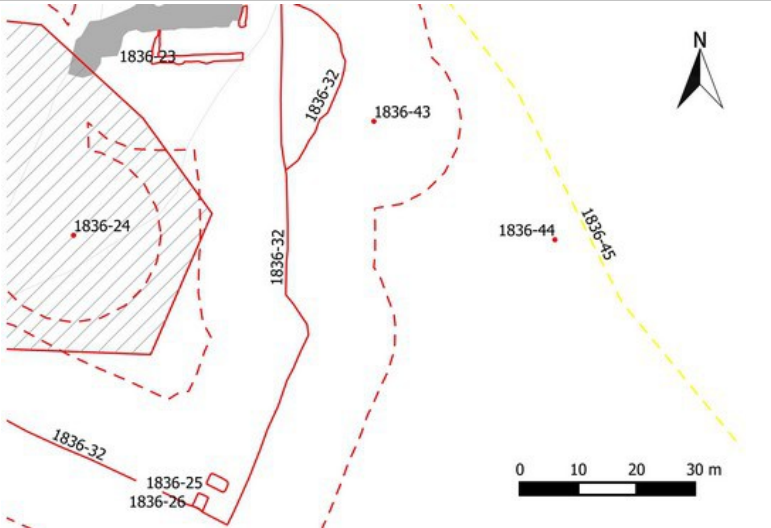
Gróður	ríkt mólendi
--------	--------------

Ástand	Ekki sést til fornleifa
Horfin	ekki vitað
Hættumat	Engin hætta
Hættuorsök	

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	-
Lengd	-

Lýsing: Út (austur) af Húsatúni er mýri sem í daglegu tali var kölluð Húsatúnsmýri. Hún er neðan við holtin og er á svæðinu sem nær út að Kvígindisfjarðará.

Samkvæmt heimildarmanni var tekið torf úr mýrinni austan við Húsatún. Var það gott torf, mest rót en nánast engin jarðefni. Það var nógu þykkt til að þaðan væri hægt að taka klömbruhnausa í hleðslur. (SG, munnleg heimild)

Mynd 79: Samkvæmt heimildarmanni var hleðslutorf sótt í Húsatúnsmýri, skammt austan við túngarðinn. (Teikn. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-44
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333404 N574394
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekkja	0-3 m

Sérheiti / örnefni	
Minjaheild	
Tegund	steinalögn
Tegund annað	
Hlutverk	óþekkt
Hlutverk annað	
Aldur	1950

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Ekkert

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

Gróður	ríkt mólendi
--------	--------------

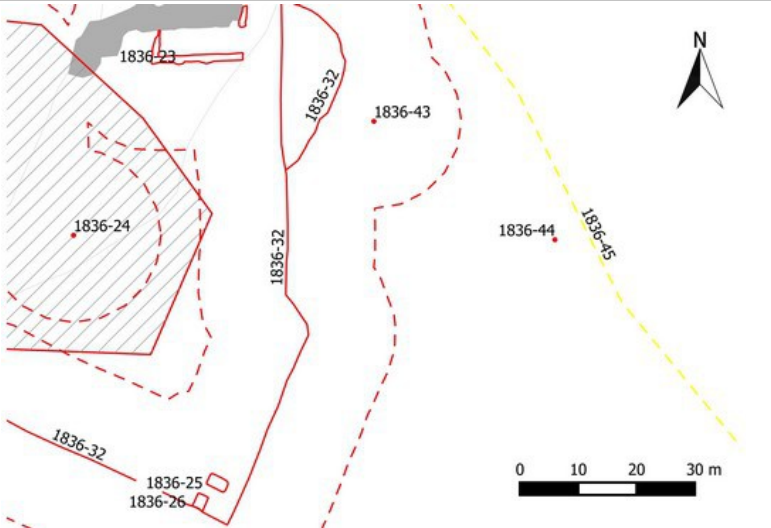
Ástand	Greinanlegar fornleifar
Horfin	Nei
Hættumat	Engin hætta
Hættuorsök	

Veggjahæð	0,7 m
Veggþykkt	0,5 m
Breidd	4,0 m
Lengd	6,0 m

Lýsing: Svæðið er milli Húsatúns og Kvígindisfjarðarar, rétt norðan og norðvestan við árósin.

Hleðslur eru ofan á lágrí klöpp. Samkvæmt heimildamanni eru þetta ungar hleðslur. Stærð svæðisins er u.þ.b. 4 x 6 m og hleðsluhæð allt að 0.7 m með klöppinni. (IG, munnleg heimild)

Þessar minjar njóta ekki verndar samkvæmt aldursákvæði menningarminjalaga.

Mynd 80: Hleðslan er mjög lágt í landinu, skammt frá ósi Kvígindisfjarðarar. (Teikn. ÓLA)

Mynd 81: Þessar hleðslur eru ekki aldursfriðaðar. (Mót norðvestur. Ljósm. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-45
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykholahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333368 N574458
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekkja	0-3 m

Sérheiti / örnefni	
Minjaheild	
Tegund	heimild
Tegund annað	
Hlutverk	leið
Hlutverk annað	
Aldur	900-1950

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Ekkert

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

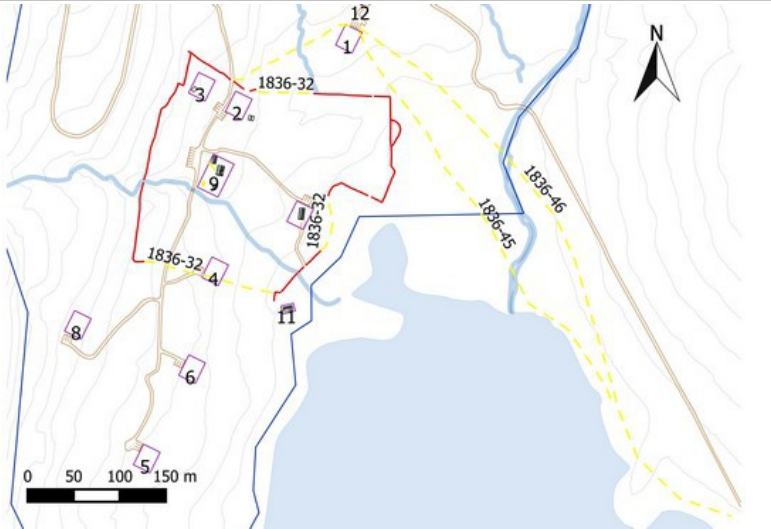
Gróður	hálfgróið
--------	-----------

Ástand	Ekki sést til fornleifa
Horfin	ekki vitað
Hættumat	Hætta
Hættuorsök	rask

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	-
Lengd	-

Lýsing: Þegar riðið var frá Kvígindisfirði og út Bæjarnes að Kirkjubóli, var riðið fram á Húsaholt og þaðan út yfir eyrarnar. Neðri leiðin, niður við ósinn, var farin á fjöru. Annars var riðið yfir ána örlítið fyrir ofan ós. Leiðin liggur svo að mestu í fjörunni út fjörðinn. (IG, munnleg heimild)

Ekki sér móta fyrir reiðleiðinni á þessum slóðum fyrir utan vegslóða sem liggur niður slakka eða gjá milli Bólhjalla og Smiðjukletta, skammt norðan við tóft nr. 1836-20. Utar í firðinum í landi Kirkjubóls sér víða móta fyrir henni þar sem hún liggur yfir nes. Sjá fornleifar nr. 1825-26, 28, 66, 67 og 68 í landi Kirkjubóls.

Mynd 82: Ekki sér móta fyrir reiðleiðum nr. 1836-45 og 46 innan skipulagssvæðisins. Þær lágu yfir ós Kvígindisfjarðarár og út Bæjarnes, en víða í firðinum má sjá móta fyrir þeim. (Teikn. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-46
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykholahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333408 N574473
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekkja	0-3 m

Sérheiti / örnefni	
Minjaheild	
Tegund	heimild
Tegund annað	
Hlutverk	leið
Hlutverk annað	
Aldur	900-1950

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Ekkert

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

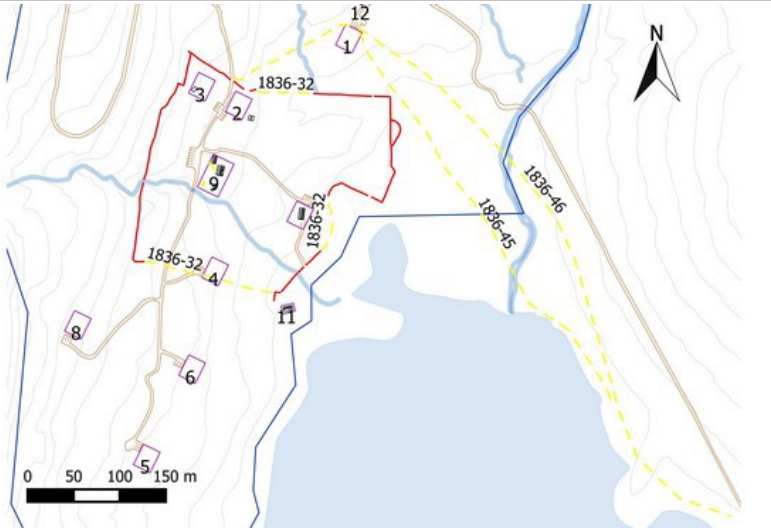
Gróður	hálfgróið
--------	-----------

Ástand	Ekki sést til fornleifa
Horfin	ekki vitað
Hættumat	Hætta
Hættuorsök	rask

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	-
Lengd	-

Lýsing: Þegar riðið var frá Kvígindisfirði og út Bæjarnes að Kirkjubóli, var riðið fram á Húsaholt og þaðan út yfir eyrarnar. Neðri leiðin, niður við ósinn, var farin á fjöru. Annars var riðið yfir ána örlítið fyrir ofan ós. Leiðin liggur svo að mestu í fjörunni út fjörðinn. (IG, munnleg heimild)

Ekki sér móta fyrir reiðleiðinni á þessum slóðum fyrir utan vegslóða sem liggur niður slakka eða gjá milli Bólhjalla og Smiðjukletta, skammt norðan við tóft nr. 1836-20. Utar í firðinum í landi Kirkjubóls sér víða móta fyrir henni þar sem hún liggur yfir nes. Sjá fornleifar nr. 1825-26, 28, 66, 67 og 68 í landi Kirkjubóls.

Mynd 83: Ekki sér móta fyrir reiðleiðum nr. 1836-45 og 46 innan skipulagssvæðisins. Þær lágu yfir ós Kvígindisfjarðarár og út Bæjarnes, en víða í firðinum má sjá móta fyrir þeim. (Teikn. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-47
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A333188 N574526
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	
Minjaheild	
Tegund	gata
Tegund annað	
Hlutverk	leið
Hlutverk annað	
Aldur	900-1950

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Lítið

Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

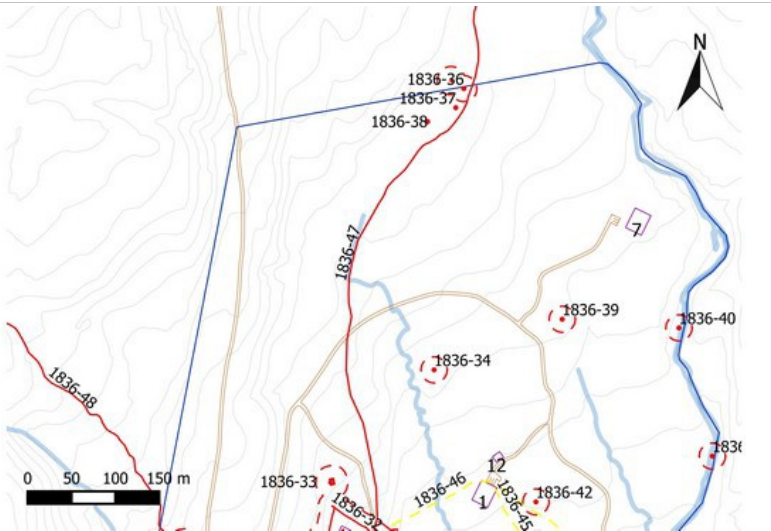
Gróður	kjarr og skógur
--------	-----------------

Ástand	Greinanlegar fornleifar
Horfin	vegna rasks
Hættumat	Hætta
Hættuorsök	rask

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	-
Lengd	650,0 m

Lýsing: Í örnefnaskrá segir: „Við túnið er hjalli, framhald af Smiðjuklettum, sem heita Bólhjalli. Eftir honum liggur gatan fram eftir.“ Gatan liggur fram dalinn og yfir Klettsháls, yfir í Kollafjörð. (Ö-Kvígindisfjörður)

Hluti leiðarinnar er jeppaslóði fram dalinn, sem liggur á sama stað og reiðleiðin lá áður. Fylgja má leiðinni frá túngarðinum og fram fyrir Stakholt. Viða sér ágætlega móta fyrir leiðinni fram dalinn, bæði á vettvangi og loftmynd. (IG, munnleg heimild. Herforingjaráðskort)

Mynd 84: Hluti leiðarinnar er jeppaslóði í dag. Fylgja má leiðinni frá túngarðinum og fram fyrir Stakholt. Viða sér móta fyrir leiðinni fram dalinn. (Teikn. ÓLA)

Fornleifaskrá

Fornleifanr. MÍ	1836-48
Verknr. MÍ	1836
Eldra númer	

Sýsla	Austur-Barðastrandarsýsla
Sveitarfélag	Reykhólahreppur
Hreppur nr.	4504 (Múlahreppur)
Landareign	Kvígindisfjörður
Landnúmer	139635

Skrásetjari	Óskar Leifur Arnarsson
Heimsótt	29.05.2016
GPS hnit	A332957 N574480
Hnitakerfi	ISN93
M.y.s.	-
Skekka	0-3 m

Sérheiti / örnefni	
Minjaheild	
Tegund	gata
Tegund annað	
Hlutverk	leið
Hlutverk annað	
Aldur	

Friðlýst?	Nei
Friðlýsa?	Nei
Varðveislugildi	Lítið

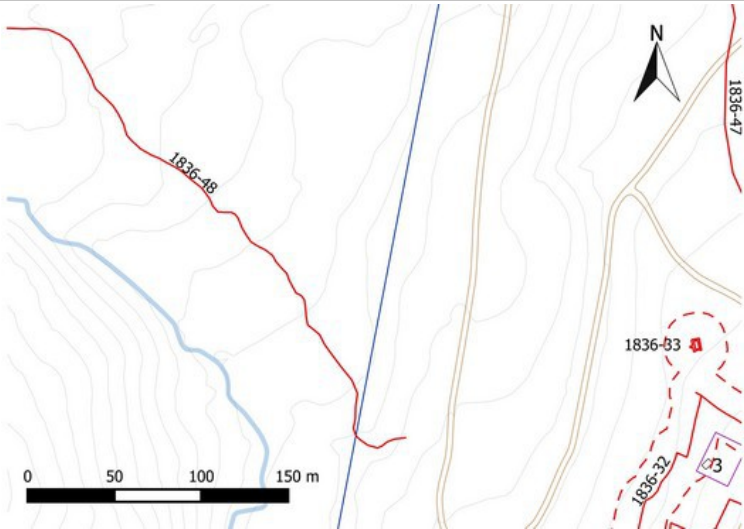
Minjaspjöll?	Nei
--------------	-----

Gróður	ríkt mólendi
--------	--------------

Ástand	Greinanlegar fornleifar
Horfin	vegna rasks
Hættumat	Engin hætt
Hættuorsök	

Veggjahæð	-
Veggþykkt	-
Breidd	-
Lengd	380,0 m

Lýsing: Rétt innan við vesturmörk skipulagssvæðisins, ofan við Bæjarnesveg þar sem hann liggur um Neðraholt, sér móta fyrir smá hluta leiðarinnar sem lá yfir í Skálmarfjörð. Hún liggur svo upp með Bæjarlæk upp á hálsinn. Viða sér ágætlega móta fyrir leiðinni, bæði á vettvangi og loftmynd. (IG, munnleg heimild. Herforingjaráðskort. Ö-Kvígindisfjörður)

Mynd 85: Gamla leiðin yfir í Skálmarfjörð lá upp með Bæjarlæk og er greinileg ofan við Bæjarnesveg, upp af Neðraholti. (Teikn. ÓLA)